

แนวทางพัฒนาตลาดฮาลาลไทยสู่ฮาลาลโลก

โดย

นายอนุวัติ อาหมัด

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และรองเลขาธิการกรรมการกลาง

อิสลามแห่งประเทศไทย

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 59

ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2559-2560

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางพัฒนาตลาดฮาลาลไทยสู่ฮาลาลโลก

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย นายอนุมัติ อหัมัด

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

วัตถุประสงค์ของการวิจัยฉบับนี้เพื่อศึกษาระเบียบการรับรองฮาลาล และกระบวนการสร้างความเชื่อมั่นในขั้นตอนต่างๆ เพื่อพิจารณาถึงมาตรการที่ควรพัฒนาเพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นมากขึ้นในสายตาของผู้บริโภคต่อสินค้าจากประเทศไทย รวมถึงศึกษาสถานการณ์ตลาดสินค้าฮาลาลไทยและโลก แนวโน้มตลาดในอนาคต และศึกษากลยุทธ์การตลาดเปรียบเทียบเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมสินค้าฮาลาลไทย ขอบเขตการศึกษาเน้นที่ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองฮาลาล พ.ศ.2558 เพื่อวิเคราะห์ความครอบคลุมของระเบียบและความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาระเบียบให้เสริมความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคยิ่งขึ้น สถานะตลาดในปัจจุบันและทิศทางตลาดในอนาคต รวมทั้งศึกษากลยุทธ์การตลาดจากประเทศอื่นๆ การวิจัยฉบับนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการดำเนินการวิจัยจึงเป็นการนำองค์ความรู้ ประสบการณ์ตรงของผู้ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลปฐมภูมิ มาใช้ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิ ผู้เขียนใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร โดยทำการศึกษาจากหนังสือ บทความ วารสาร บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนข้อมูลสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตและสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่ามาตรฐานรับรองฮาลาลของประเทศไทยมีช่องว่างที่ควรพัฒนาเพื่อให้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก สภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลยังน้อยอยู่เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ และเป้าหมายที่ต้องการให้พัฒนาไปถึง ข้อเสนอแนะคือ ประเทศไทยควรมีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคด้านสินค้าฮาลาล จัดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค และระบบทลงโทษที่ละเมิดสิทธิผู้บริโภคสินค้าฮาลาล นอกจากนี้ภาครัฐควรสานต่อการทำงานของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจและสินค้าฮาลาลแห่งชาติอย่างจริงจังเพื่อให้การประสานงานและการช่วยเหลือของหน่วยราชการต่างๆ เป็นไปอย่างบูรณาการ และควรมีหน่วยงานเฉพาะหน่วยงานหนึ่งให้เป็นคณะทำงานส่งเสริมกิจการฮาลาล

คำนำ

หลักการของศาสนาอิสลามคือชาวมุสลิมทุกคนต้องอุปโภค และบริโภคสินค้าที่ฮาลาล หรือเป็นที่อนุมัติเท่านั้น บทบาทของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยคือบริหารกิจการที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามทั้งหมดในประเทศไทย การรับรองมาตรฐานฮาลาลจึงเป็นหน้าที่พื้นฐานเพื่อตอบสนองการบริโภคและอุปโภคของชาวมุสลิมในประเทศ ในฐานะมุสลิมในประเทศไทย และรองเลขาธิการคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย การส่งเสริมให้สินค้าฮาลาลเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มรายได้เข้าสู่ประเทศผ่านการส่งออกเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งการส่งออกสินค้าฮาลาลที่มีคุณภาพไปสู่ผู้บริโภคทั่วโลกถือเป็นการแข่งขันสิ่งดีๆ ในขณะที่ผู้ผลิตในประเทศก็ได้รับรายได้ที่เพิ่มมากขึ้นจากโอกาสทางธุรกิจในตลาดฮาลาลโลกซึ่งมีขนาดใหญ่และคาดการณ์ว่าจะเติบโตอย่างก้าวกระโดด การทำให้อุตสาหกรรมฮาลาลของประเทศไทยพัฒนาขึ้น จึงถือเป็นการได้ประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ผู้วิจัยหวังว่า การวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลของประเทศไทยให้ไปอยู่ในระดับแนวหน้าของโลกได้

(นายอนุวัติ আহมัด)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความ	5
บทที่ 2 มาตรฐานฮาลาลไทย	7
การรับรองมาตรฐานฮาลาล	7
ประวัติการให้การรับรองในประเทศไทย	9
อำนาจในการให้การรับรองฮาลาลในปัจจุบัน	10
ตัวอย่างกรณีละเมิดที่ผ่านมา	16
กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคอื่นๆ	19
การสร้างเชื่อมั่นเพิ่มเติม	21
สรุป	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของตลาดฮาลาลโลกและไทย	23
สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของตลาดฮาลาลโลก	23
ปัจจัยส่งเสริมการขยายตัวของตลาดฮาลาลโลก	24
ตัวอย่างการส่งเสริมผู้ประกอบการ	26
อุตสาหกรรมอาหาร	29
ประเภทสินค้าฮาลาลที่มีศักยภาพ	29
อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย	31
สินค้าที่กำลังเป็นที่ต้องการ	33
อุตสาหกรรมยาและเครื่องสำอาง	34
สินค้าที่กำลังเป็นที่ต้องการ	36
สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของตลาดฮาลาลไทย	36
จุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศไทยเพื่อเพิ่มศักยภาพการส่งออกสู่ตลาดฮาลาล	37
สรุป	39
บทที่ 4	
กลยุทธ์การตลาดและพัฒนาสภาพแวดล้อม	40
การตลาดออนไลน์	41
เทคนิคการตลาดโดยเรียนรู้จากประเทศอื่น	43
สรุป	47
บทที่ 5	
สรุปและข้อเสนอแนะ	48
สรุป	48
ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	53
ผนวก ก ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าและอาหารแห่งชาติ	54
ผนวก ข ประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย	65
ผนวก ค ข้อบังคับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย	90
ผนวก ง ประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1	96
ประวัติย่อผู้วิจัย	110

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

2-1	ความแตกต่างระหว่างการรับรองมาตรฐานฮาลาล และมาตรฐานสากลอื่นๆ	7

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
2-1	ขั้นตอนสู่การรับรองฮาลาล	11
2-2	ลักษณะเครื่องหมายรับรองฮาลาล	13
2-3	หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลไทย	14
2-4	ตัวอย่างการละเมิด	18
3-1	จำนวนประชากรมุสลิมทั่วโลกในปัจจุบัน แบ่งตามภูมิภาค	23
3-2	ประเทศ 10 อันดับแรกที่มีประชากรมุสลิมสูงสุด	24
3-3	ประเทศที่มีการซื้อเครื่องแต่งกายมุสลิมสูงสุด	33
3-4	สัดส่วนเครื่องสำอางค์และผลิตภัณฑ์ของใช้ส่วนตัวในตลาดโลก	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปี พ.ศ. 2558 คณะรัฐมนตรีได้มี มติอนุมัติ “ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพธุรกิจสินค้าและบริการฮาลาล (พ.ศ. 2559-2563)” โดยรัฐบาลได้ตั้งความหวังไว้ว่า แผนปฏิบัติการ 5 ปีแผนนี้ ซึ่งรัฐจะจัดสรรงบประมาณถึง 7,903.671 ล้านบาท มีเป้าหมายที่จะยกระดับศักยภาพให้ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าฮาลาลติดอันดับ 1 ใน 5 ของโลกได้ ภายใน 5 ปี

ในปัจจุบันมุสลิมหรือผู้นับถือศาสนาอิสลามมีสัดส่วนในประชากรโลกไม่น้อยกว่า 25% สัดส่วนนี้ถือเป็นจำนวนที่น่าสนใจเมื่อพิจารณาถึงกำลังซื้อ และ อัตราที่จะเติบโตได้ดี ในอนาคตตลาดกลุ่มนี้จึงเป็นตลาดเนื้อหอมที่ประเทศต่างๆก็พยายามที่จะช่วงชิงส่วนแบ่งการตลาด เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยมีสัดส่วนการส่งออกอาหารไปกลุ่มประเทศ OIC หรือ Organization of Islamic Cooperation ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศอิสลามที่ใหญ่ที่สุด เพียงร้อยละ 3.1 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าตลาดรวม และจัดเป็นอันดับที่ 13 ของโลกรองจากประเทศอินโดนีเซีย และ มาเลเซียซึ่งอยู่ในอันดับที่ 9 และ 10 ตามลำดับ

การอนุมัติยุทธศาสตร์ 5 ปี แสดงถึงความมุ่งหวังที่ประเทศไทยจะเอาจริงเอาจังมากขึ้นที่จะเป็นผู้นำในตลาดกลุ่มนี้ โดยหวังจะให้รายได้จากสินค้าฮาลาลของไทยในตลาดโลก เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจไทย และ ผลักดันให้ไทยโชว์ศักยภาพเต็มที่ในฐานะครัว และผู้ผลิตสินค้าชั้นนำของโลก

ตลาดสินค้าฮาลาลเป็นตลาดที่เฉพาะเจาะจง เนื่องจากการออกแบบพัฒนาสินค้า ให้เข้าถึงความต้องการของผู้บริโภค และการตลาด ต้องเริ่มจากพื้นฐานของการได้รับรองว่าสินค้านั้นๆ “ฮาลาล” เป็นอันดับแรก ก่อนที่ผู้บริโภคจะพิจารณาถึงราคา รสชาติ หรือ คุณสมบัติอื่นๆ

“ฮาลาล” เป็นภาษาอาหรับซึ่งปรากฏอยู่ในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานในศาสนาอิสลาม และมีความหมายว่า “อนุมัติ” ให้บริโภคหรือใช้ประโยชน์ได้โดยครอบคลุมถึงทั้งสินค้าอุปโภค บริโภคและบริการต่างๆ

ในการรับรองสินค้า จึงจำเป็นต้องใช้หลักศาสนา และ ข้อบังคับต่างๆตาม ศาสนา บัญญัติเข้ามาเป็นหัวใจหลักในการพิจารณารับรอง โดยในประเทศไทย หน่วยงานที่ให้การรับรองสินค้า และ บริการฮาลาลคือ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.) หรือ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สกอจ.) แล้วแต่ว่าฐานการผลิตสินค้านั้นๆอยู่ในเขต รับผิดชอบของส่วนใด

จากการศึกษาข้อมูล เห็นได้ว่า ผู้ประกอบการมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปชิง ส่วนแบ่งในตลาดฮาลาลโลกมากขึ้น และสินค้าไทยก็เป็นที่ต้องการของตลาด ตลาดก็เริ่มมีความเชื่อมั่นในมาตรฐานการรับรองฮาลาลของไทยมากยิ่งขึ้นแต่ก็ยังไม่เพียงพอในบางกลุ่มลูกค้า การส่งเสริมความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อสินค้าจากประเทศไทยจะส่งผลดีต่อการตลาดของสินค้าไทยทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ความเชื่อมั่นจำเป็นต้องสร้างอย่างต่อเนื่องและจริงจังสินค้าไทย จึงจะเป็นที่ยอมรับมากขึ้นในตลาดฮาลาลโลก และด้วยปัจจัยที่ประเทศไทยไม่ได้เป็นประเทศมุสลิมทำให้ไทยต้องส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐาน ระบบ และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการผลิตและส่งเสริมการตลาดสินค้าฮาลาล ซึ่งมีรายละเอียดเฉพาะกลุ่มรวมถึงการประชาสัมพันธ์สินค้าในระดับนานาชาติเพื่อให้เกิดการรับรู้ว่าสินค้าจากประเทศไทยมีระบบการรับรองที่เชื่อมั่นได้ การรับรู้ถึงคุณภาพจะทำให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นมากขึ้น และสินค้าไทยจะไปได้ดีในตลาดฮาลาลโลก กรณีนี้ไทยสามารถเรียนรู้ได้จากกรณีตัวอย่างของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศบราซิล ซึ่งไม่ใช่ประเทศมุสลิมแต่สามารถเป็นผู้ครองตลาดส่งออกเนื้อฮาลาลที่ใหญ่ที่สุดของโลกได้ เนื่องจากประเทศบราซิลเห็นความต้องการของสินค้า จึงได้ปรับปรุงระบบภายในประเทศเพื่อให้มีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมในการผลิตสินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาดฮาลาล และกลายมาเป็นผู้นำตลาดอาหารฮาลาลโลกได้

ภาครัฐมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมผู้ผลิตให้เข้าสู่ตลาดฮาลาลโลก โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการผลิตรวมทั้งความช่วยเหลือด้านตลาดจะส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นต่อกลุ่มลูกค้าและสามารถเข้าสู่ตลาดได้อย่างสะดวกขึ้น ดังนั้นหากรัฐบาลต้องการสนับสนุนให้ผู้ผลิตไทยเป็นผู้นำในตลาดสินค้าฮาลาล รัฐบาลควรส่งเสริมการสร้างเชื่อมั่นในกระบวนการรับรองอย่างจริงจัง ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการตลาดฮาลาลโลก เพื่อส่งเสริมการพัฒนาให้ตรงจุด และเพื่อให้งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรเพื่อสนับสนุนผ่าน โครงการต่างๆ เกิดประโยชน์สูงสุด เป้าหมายที่จะผลักดันให้ประเทศไทยให้ติดอันดับ 1 ใน 5 ของโลกให้ได้ ภายใน 5 ปีก็จะประสบผลสำเร็จ

ดังนั้น ผู้ทำการวิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาถึง “แนวทางพัฒนาตลาดฮาลาลไทยสู่ฮาลาลโลก” โดยจะมองปัญหาจากความเป็นจริงในภาคปฏิบัติ จากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ และมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการออกไปรับรองฮาลาลโดยตรงเพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัด และสิ่งที่ต้องพัฒนาในการรับรองมาตรฐานสินค้าฮาลาล เพื่อยกระดับมาตรฐานให้ได้รับความเชื่อถือจากผู้บริโภคสินค้าฮาลาลทั่วโลก ส่งเสริมให้สินค้าจากประเทศไทยได้รับการยอมรับมากขึ้นในตลาดโลก อีกทั้งจะประมวลคำแนะนำในทุกภาคส่วนเพื่อให้ได้ถึงข้อเสนอแนะที่สะท้อนความเป็นจริงของสถานะอุตสาหกรรม เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางต่อทั้งภาครัฐและเอกชนให้สามารถนำเอาผลการวิจัยไปทำความเข้าใจ วางแผนยุทธศาสตร์ ออกมาตรการช่วยเหลือ ปรับปรุงการผลิตสินค้า และทำการตลาดให้สินค้าฮาลาลไทย เข้าสู่ตลาดโลกได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทำการศึกษาแนวทางเสริมความเชื่อมั่นในสินค้าฮาลาลไทยผ่านระเบียบการรับรองฮาลาล และศึกษากระบวนการสร้างความเชื่อมั่นในขั้นตอนต่างๆ
2. เพื่อทำการศึกษาสถานการณ์ตลาดสินค้าฮาลาลไทยและโลก แนวโน้มตลาดในอนาคต ปัจจัยที่ชี้นำตลาด ช่องว่างการตลาด และ กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพ ข้อมูลต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิต นักการตลาด และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อทำการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคในการกำหนดทิศทางการตลาด และศึกษาการตลาดเปรียบเทียบให้เป็นอย่างเรียนรู้ความสำเร็จจากประเทศที่ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตลาดฮาลาล ข้อมูลที่นักการตลาด และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการวางแผนนโยบายและกลยุทธ์ที่สำคัญ

ขอบเขตของการวิจัย

สินค้าฮาลาลจากประเทศไทยจะเป็นที่ต้องการในตลาดฮาลาลโลกก็ต่อเมื่อผู้บริโภคในตลาดยอมรับและเชื่อมั่นในมาตรฐานการรับรองฮาลาลของไทย งานวิจัยฉบับนี้จึงจะศึกษาระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองฮาลาล พ.ศ. 2558 เพื่อวิเคราะห์ความครอบคลุมของระเบียบและความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาระเบียบให้เสริมความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นวิจัยฉบับนี้ยังจะมองไปที่สถานะตลาดในปัจจุบัน และ ทิศทางตลาดในอนาคต รวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตลาดเพื่อเป็นฐานความรู้ถึงความต้องการของตลาดในอนาคต และส่งเสริมให้มีการสร้างสิ่งแวดลอมที่เอื้อต่อการผลิต วิจัยฉบับนี้จะศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคศึกษาทักษะการตลาดและนโยบายส่งเสริมตลาดฮาลาลจากประเทศอื่นๆที่ประสบความสำเร็จในตลาดฮาลาลโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำองค์ความรู้ ประสบการณ์ตรงของผู้ที่เกี่ยวข้องข้อมูลปฐมภูมิ มาใช้ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิ ผู้เขียนใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร โดยทำการศึกษาจากหนังสือ บทความ วารสาร บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตและสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อศึกษาแนวความคิด และหลักสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จ และเป็นผู้นำในตลาดฮาลาลโลก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้เข้าใจถึงระเบียบการรับรองฮาลาลในปัจจุบัน และ โครงสร้างการปฏิบัติ หากมีการละเมิด
2. ทำให้สามารถเอาข้อมูลที่ได้เสนอแนะ เพื่อพัฒนาให้ไทยมีระบบการรับฮาลาลที่น่าเชื่อมั่นขึ้นต่อผู้บริโภค และ เพิ่มความสามารถของผู้ผลิตให้ได้รับความไว้วางใจ
3. ให้ได้ทราบถึงทิศทางการตลาดสินค้าฮาลาล เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้ออกนโยบายสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาสิ่งแวดล้อมในการเข้าสู่ตลาดฮาลาลโลกได้อย่างตรงจุด
4. ให้ได้ทราบถึงพฤติกรรมผู้บริโภค เพื่อเป็นแรงจูงใจ และ แนวทางการตลาดให้กับผู้ผลิตและผู้ออกนโยบายในช่วยเหลือผู้ประกอบการไทยให้สามารถทำการตลาดในตลาดสินค้าฮาลาลโลกได้มีประสิทธิภาพ

คำจำกัดความ

ฮาลาล	หมายถึง ภาษาอาหรับที่มีความหมายทั่วไปว่า อนุมัติเมื่อนำมาใช้ในทางศาสนา จะมีความหมายว่า สิ่งที่ศาสนาอนุมัติ เช่น อนุมัติให้กิน อนุมัติให้ดื่ม อนุมัติให้ทำ อนุมัติให้ใช้สอย เป็นต้น
ฮินค้ำฮาลาล	หมายถึง สินค้านั้นๆต้องเป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์ ต้องมีความสะอาด ไม่มีสิ่งเจือปนจากสิ่งต้องห้ามตามหลักศาสนา หากเป็นอาหารที่มีเนื้อสัตว์ที่อนุมัติ เนื้อสัตว์นั้นๆ ก็ต้องผ่านกระบวนการเชือดที่ถูกต้องตามหลักการ อุปกรณ์ ภาชนะที่บรรจุอาหารและสถานที่ในการผลิต ต้องสะอาด โดยผู้ประกอบอาหารควรเป็นมุสลิมหรือผู้ที่มีความเข้าใจในหลักการอิสลาม
ฮารอม	หมายถึง ไม่อนุมัติให้มุสลิมใช้ประโยชน์หรือบริโภค ได้แก่ สิ่งที่ถูกกำหนดว่าเป็นสิ่งสกปรกตามบัญญัติอิสลาม ตอยยิบดี มีคุณค่าและปราศจากอันตราย
ซารีอะฮ์	หมายถึง กฎหมายของศาสนาอิสลาม ครอบคลุมด้านต่างๆ ของชีวิตประจำวันทั้งระบบการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ระบบการดำเนินธุรกิจ ระบบการธนาคาร ระบบการทำสัญญา ความสัมพันธ์ในครอบครัว หลักของความสัมพันธ์ทางเพศ หลักการอนามัยและปัญหาของสังคม กฎหมายนี้บังคับใช้โดยมุสลิม
OIC	หมายถึง Organization Of The Islamic Conference ก่อตั้งขึ้นในช่วงเดือนพฤษภาคม 1971 ตามมติที่ประชุมสุดยอดครั้งแรกของประเทศมุสลิม 35 ประเทศ ที่กรุงราบัต ราชอาณาจักรโมร็อกโกเมื่อ 22-25 กันยายน 1969 โดยใช้ชื่อเดิมว่าองค์การการประชุมอิสลาม ก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นชื่อเป็น องค์การระหว่างประเทศของชาติมุสลิม มีสมาชิกราว 57 ประเทศ และ ประชากรรวมกว่า 1.6 พันล้านคน ทั้งในตะวันออกกลาง แอฟริกา

เอเชียกลาง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ อเมริกาใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นองค์การความร่วมมือที่เป็น ปึกแผ่นของประชาชาติมุสลิมที่ประชาชนสามารถยื่น ภัยได้ได้อย่างมีศักดิ์ศรีทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและ สังคมด้วยความไว้นือเชื่อใจระหว่างกัน

COMCEC	หมายถึง	The Standing Committee for Economic and Commercial Cooperation of the Organization of the Islamic Cooperation และเป็นหนึ่งในองค์กรภายใต้ OIC มีหน้าที่จัดการกับความท้าทายทางเศรษฐกิจของรัฐอิสลามและเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศสมาชิก
GDP	หมายถึง	Gross Domestic Product และหมายถึง มูลค่าตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตในประเทศ ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ
IMF	หมายถึง	International Monetary Fund และหมายถึง กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
การประกอบพิธีฮัจญ์ และอุมเราะห์	หมายถึง	การประกอบศาสนกิจที่นครมักกะ ตามสถานที่ต่าง ๆ ที่ทางศาสนาอิสลามกำหนดไว้
ทศกิบลัต	หมายถึง	ทิศ ที่มุสลิมหันหน้าไปยามนมาซ นั่นคือกะบะในนครมักกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย
OEM	หมายถึง	Original Equipment Manufacturer หมายถึง การรับจ้างผลิตสินค้าให้กับแบรนด์ต่าง ๆ ตามแบบที่ลูกค้ากำหนด

บทที่ 2

มาตรฐานฮาลาลไทย

การรับรองมาตรฐานฮาลาล

มาตรฐานอาหารฮาลาล เป็นระบบเชิงบูรณาการ (Integrated Standard System) โดยมีองค์ประกอบ สำคัญคือ กระบวนการผลิตตั้งแต่เริ่มต้นถึงสิ้นสุด ตลอด “สายโซ่การผลิต” จะต้อง “ฮาลาล” คือ ถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลาม ปราศจากสิ่ง “ฮารอม” คือสิ่งที่ต้องห้ามตามบัญญัติศาสนาอิสลาม อาทิ วัตถุดิบ ส่วนประกอบ สารปรุงแต่ง สารพิษ สิ่งปนเปื้อนต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์อาหารที่ดีถูกสุขอนามัยมีคุณค่าอาหาร เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ (ตอยยิบ) ซึ่งระบบการจัดการความปลอดภัยในการผลิตอาหารทั้งระบบ GMP, HACCP และระบบการบริหารคุณภาพ (ISO) จึงเป็นเรื่องสอดคล้องกับหลักการมาตรฐานอาหารฮาลาลจะแตกต่างกัน ในหลักการสำคัญ คือ มาตรฐานอาหารฮาลาลจะต้องยึดถือความถูกต้องและคุณค่าตามบัญญัติศาสนาอิสลาม ส่วนมาตรฐานสากลยึดถือคุณค่าอาหาร โดยมีจำเป็นต้องถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม

ตารางที่ 2-1 : ความแตกต่างระหว่างการรับรองมาตรฐานฮาลาล และมาตรฐานสากลอื่นๆ

มาตรฐานฮาลาล	มาตรฐานสากล
1. กำหนดมาจาก อัลลอฮ์ (ซ.บ.) พระผู้เป็นเจ้าของศาสดามูฮัมหมัด (ซ.ล.)	1. กำหนดมาตรฐานจาก องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรเอกชน
2. หลักการสำคัญ ฮาลาล (อนุมัติ) ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม ปราศจากสิ่งฮารอม (สิ่งต้องห้าม) ตอยยิบ (ดี) ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม	2. หลักการสำคัญ มาตรฐานตามที่องค์กรกำหนด การประกันคุณภาพ
3. การบริหารมาตรฐาน องค์กรศาสนาอิสลามเป็นผู้รับผิดชอบตาม บัญญัติศาสนาอิสลาม และเจ้าหน้าที่ตรวจ รับรองมาตรฐานต้องเป็นมุสลิม	3.การบริหารมาตรฐาน หน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเอกชนที่มีหน้าที่ รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ตรวจรับรองไม่ จำเป็นต้องเป็นมุสลิม

ตารางที่ 2-1 : ความแตกต่างระหว่างการรับรองมาตรฐานฮาลาล และมาตรฐานสากลอื่นๆ (ต่อ)

มาตรฐานฮาลาล	มาตรฐานสากล
4. ระบบมาตรฐาน เป็นระบบเฉพาะมาตรฐานฮาลาลซึ่งครอบคลุมทั้งความถูกต้อง (ฮาลาล) และที่ดี (ตอยยิบ) ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม ชื่อระบบมาตรฐาน คือ ฮาลาล	4. ระบบมาตรฐาน เป็นระบบมาตรฐานที่แยกย่อย หลายลักษณะ เช่น มาตรฐาน โรงงาน มาตรฐานการบริหารการผลิต เป็นต้นชื่อระบบมาตรฐานมีหลากหลาย เช่น มอก. GMP , ISO, HACCP
5. ปัจจัยการผลิต 5.1 วัตถุดิบ ส่วนผสมและสารปรุงแต่ง มีที่มาซึ่งพิสูจน์ได้ว่า “ฮาลาล” ปราศจากสิ่ง “ฮารอม” 5.2 กระบวนการผลิต จะต้อง “ฮาลาล” ทุกขั้นตอน 5.3 สถานที่ผลิตจะต้องสะอาด ปลอดภัยจากสิ่งปนเปื้อน มีระบบป้องกันสัตว์ทุกชนิด และไม่ปะปนกับการผลิตสิ่งที่ไม่ฮาลาล 5.4 เครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิต จะต้องสะอาดและไม่ได้ร่วมกับการผลิตสิ่งที่ไม่ฮาลาล 5.5 การเก็บรักษา การขนส่ง และวางจำหน่าย จะต้องแยกสัดส่วนเฉพาะอาหารฮาลาลไม่ปะปนกับสิ่ง ที่ไม่ฮาลาล เพื่อป้องกันการสับสนและเข้าใจผิดของผู้บริโภค 5.6 การล้างวัตถุดิบ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ผลิตอาหารที่ไม่ฮาลาลมาก่อน จะต้องล้างให้สะอาดตามบัญญัติศาสนาอิสลาม	5. ปัจจัยการผลิต 5.1 เป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรม ไม่คำนึงว่าฮาลาลหรือไม่ 5.2 การล้างวัตถุดิบหรืออุปกรณ์ที่ใช้ผลิตมุ่งเน้นความสะอาดเป็นสำคัญ

ตารางที่ 2-1 : ความแตกต่างระหว่างการรับรองมาตรฐานฮาลาล และมาตรฐานสากลอื่นๆ (ต่อ)

มาตรฐานฮาลาล	มาตรฐานสากล
6. พนักงาน 6.1 พนักงานที่ผลิตอาหารฮาลาล ควรเป็นมุสลิม หากมิใช่มุสลิมจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่-ฮาลาลในขณะที่ผลิตอาหารฮาลาล เช่น เนื้อสุกร เลือด แอลกอฮอล์ หรือสุรา 6.2 พนักงานเชือดสัตว์ ต้องเป็นมุสลิมมีสุขภาพจิตสมบูรณ์ ไม่เป็นโรคที่ส่งผลกระทบต่อ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเชือดสัตว์ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม	6. พนักงาน 6.1 พนักงานที่ผลิตอาหารฮาลาล ไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิม 6.2 พนักงานเชือดสัตว์ ไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิม

ที่มา : คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย, 2558

ประวัติการให้การรับรองในประเทศไทย

ประเทศไทยเริ่มให้การรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาล นับตั้งแต่สมัยของจุฬาราชมนตรี นายต่วน สุวรรณศาสตร์ เมื่อประมาณ 68 ปีที่แล้วมา โดยเมื่อประมาณกลางปี พ.ศ. 2491 บริษัท แหลมทองค้าสัตว์จำกัด ขอปรึกษาแนวทางในการปฏิบัติในการส่งไก่ชำแหละไปยังบริษัทลูกค้าที่ประเทศคูเวต โดยบริษัทปลายทางระบุชัดเจนว่าผลิตไก่ทุกตัวจะต้องเชือดถูกต้องตามหลักการอิสลามโดยจะต้องมีการรับรองความฮาลาล โดยองค์กรศาสนาในประเทศไทย

ในขณะนั้นอำนาจในการตรวจสอบและการออกเอกสารรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาลเป็นของจุฬาราชมนตรี จึงได้เริ่มมีการรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่มุ่งเน้นไปที่ไก่เพื่อการส่งออกดังกล่าวไปยังประเทศคูเวตเมื่อต้นปี พ.ศ. 2492 หลังจากนั้นท่านจุฬาราชมนตรีต่วน จึงดำเนินการรับรองฮาลาลแก่ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เรื่อยมา แม้ผลิตภัณฑ์จะมีไม่มากนัก แต่ถือว่าได้รับความเชื่อถือจากสาธารณะชนด้วยความที่ท่านจุฬาฯ เป็นที่เคารพนับถือจากผู้คน โดยทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีใจมุสลิม

ต่อมาในสมัยของจุฬาราชมนตรีนายประเสริฐ มะหะหมัด จึงได้มอบหมายและออกระเบียบกำหนดให้การตรวจสอบ การรับรอง และการออกตราเครื่องหมายรับรองฮาลาลเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และในปี พ.ศ. 2539 ภายหลังจากการตราพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 การดำเนินกิจการฮาลาลเริ่มมีความชัดเจนมากขึ้น ทั้งในเชิงของการจัดวางระบบและการออกระเบียบ ทั้งนี้เนื่องจากตามความในมาตรา 18 (5) (6) และ (9) กับมาตรา 26 (13) แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (สกอท.) และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สกอจ.) มีอำนาจออกประกาศและให้คำรับรองเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม ดังนั้น งานด้าน “ฮาลาล” ในประเทศไทยนับตั้งแต่นั้นจึงถือเป็นอำนาจตามกฎหมายของ สกอท. และ สกอจ. หรือองค์กรศาสนาอิสลามโดยตรง ลักษณะเด่นของกิจการฮาลาลไทย คือ การกำหนดมาตรฐานกลางมาตรฐานเดียว โดยมีออกตราฮาลาลเพียงตราเดียว ภายใต้อำนาจของ สกอจ. และ สกอท.

อำนาจในการให้รับรองฮาลาลในปัจจุบัน

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้ออก “ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558” เพื่อกำหนดมาตรการ วิธีการดำเนินการตรวจสอบการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลและการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล โดยระเบียบใหม่นี้เป็นการปรับปรุงและบังคับใช้แทนระเบียบเดิมซึ่งออกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 โดยระเบียบมีการพัฒนามาเรื่อยๆ เพื่อให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีจำนวนผู้ประกอบการให้ความสนใจและตระหนักถึงความจำเป็นในการขอรับรองฮาลาลมากขึ้น เพื่อให้สินค้าเป็นที่ยอมรับต่อกลุ่มผู้บริโภคชาวมุสลิม

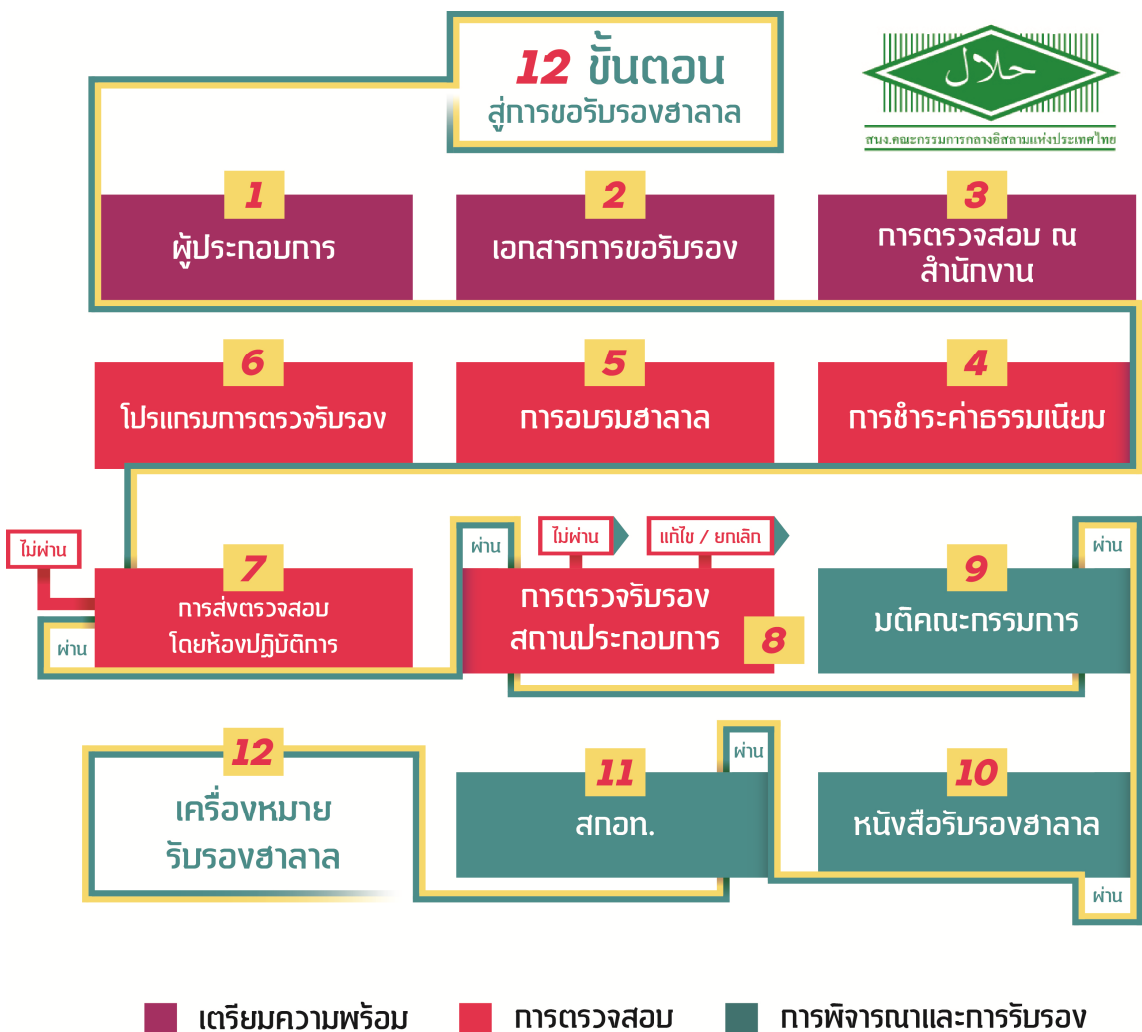
“ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558”

ตามระเบียบนี้ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะต้องจัดให้มีคณะกรรมการ 3 คณะ ซึ่งจะทำหน้าที่แตกต่างกันแต่เกี่ยวพันกัน โดยจะจัดให้มี “คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานฮาลาล”, “คณะกรรมการตรวจการผลิตภัณฑ์” และ “คณะกรรมการประนีประนอม” โดยแต่ละคณะมีความรับผิดชอบ ดังนี้

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานฮาลาล มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์และการให้บริการรับรองฮาลาล โดยให้เป็นไปตามหลักศาสนา ดังนั้นคณะนี้จะเป็นผู้ออกแบบขั้นตอนว่าหากจะทำผลิตภัณฑ์ให้ฮาลาล ผู้ประกอบการต้องมีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติอย่างไร และผู้ตรวจรับรองควรมีหน้าที่อำนาจอย่างไร

ระเบียบฉบับนี้กำหนดไว้ว่าการตรวจรับรองฮาลาลเป็นหน้าที่ของอนุกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลจังหวัดที่สถานที่ผลิตสินค้านั้นตั้งอยู่ หรือเป็นหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยในกรณีที่ยังจังหวัดนั้นๆ ไม่มีคณะกรรมการอิสลามจังหวัด โดยขั้นตอนการขอรับรองมี ดังนี้

แผนภาพที่ 2-1 : ขั้นตอนสู่การรับรองฮาลาล

ที่มา : คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย, 2558

เพื่อให้มั่นใจว่าสิ่งที่ยื่นขอรับรองนั้น “ฮาลาล” ผู้ประกอบการจะต้องยื่นเอกสารในเชิงลึก เพื่อแสดงให้เห็นให้ผู้ตรวจทราบถึงรายละเอียดผลิตภัณฑ์และขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง ในเบื้องต้นว่าเป็นสินค้าที่สามารถตรวจรับรองได้หรือไม่ โดยได้มีการกำหนดประเภทการขอรับรองฮาลาลและการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลให้ใช้กับกิจกรรมประเภทต่อไปนี้

1. ผลิตภัณฑ์อุปโภค
2. ผลิตภัณฑ์บริโภค
3. การเชือดสัตว์ ซ้ำแหละ การแปรรูป
4. การบริการอาหาร เครื่องดื่ม ครัวฮาลาล
5. ผลิตภัณฑ์ฮาลาล ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป วัตถุดิบ ส่วนผสม และเนื้อสัตว์ ฮาลาล

นำเข้าจากต่างประเทศ

6. การขนส่งหรือการโลจิสติกส์ (Logistic)
7. เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง
8. บรรจุภัณฑ์
9. เอกสารเพื่อการส่งออก
10. ประเภทอื่นใดตามที่คณะกรรมการเห็นชอบ

ระเบียบได้กำหนดสิ่งต้องห้ามตามบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามที่ห้ามใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ดังนี้

1. สัตว์ต้องห้าม
 - 1.1 สุนัข สุนัขและสัตว์หรือสิ่งสกปรก ที่เกิดจากทั้งสอง
 - 1.2 ลาพื้นเมือง และล่อ
 - 1.3 สัตว์บกที่มีเขี้ยว เช่น สิงโต เสือ แมว ช้าง
 - 1.4 สัตว์ปีกที่มีกรงเล็บ
 - 1.5 สัตว์มีพิษหรือสัตว์นำโรค เช่น หนู ตะขาบ แมงป่องและสัตว์อื่นๆ
 - 1.6 สัตว์ที่ไม่อนุญาตให้ฆ่าตามบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
 - 1.7 สัตว์ที่ตายเองโดยไม่ได้เชือดหรือสัตว์ที่เชือดไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
 - 1.8 สัตว์ที่ถูกเชือดโดยกล่าวนามอื่นนอกจากอัลเลาะห์ ซุบฮานาวั ตะอาลา เป็นต้น
2. เลือดสัตว์ทุกชนิด
3. พิษที่มีพิษและเป็นอันตราย
4. อาหารและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

นอกเหนือจากการพิจารณาสินค้า และ กระบวนการผลิต ผู้ประกอบการยังต้องเข้ารับการอบรมเพื่อให้เข้าใจถึงข้อควรปฏิบัติเพื่อที่ผู้ประกอบการจะได้มีความเข้าใจในคุณสมบัติของคำว่า “ฮาลาล” และองค์ประกอบอย่างชัดเจนขึ้น และ เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

เมื่อผู้ตรวจไปตรวจ ผู้ประกอบการยังต้องส่งตัวอย่างสินค้าที่สุ่มเสี่ยงเข้าตรวจในห้องแล็บ เพื่อให้ได้ผลทางวิทยาศาสตร์รองรับว่าสินค้านั้นๆ ฮาลาลตรวจสอบได้ และปราศจากสิ่งปนเปื้อนซึ่งกำหนดโดยหลักการศาสนา โดยประเทศไทยมีศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งค่อนข้างล้ำหน้าในการนำวิธีทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการตรวจสิ่งปนเปื้อน

เมื่อได้รับการรับรองฮาลาลแล้ว หน่วยงานตรวจที่ให้การรับรอง (คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรืออนุกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลของคณะกรรมการกลางอิสลาม) จะส่งรายละเอียดการรับรองต่อไปยังคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ใช้เครื่องหมายฮาลาล ซึ่งเป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงานกรรมการกลางแห่งประเทศไทย ต่อไป

แผนภาพที่ 2-2 : ลักษณะเครื่องหมายรับรองฮาลาล

เมื่อถึงหลักพัน จะเริ่มต้นด้วยลำดับอักษรภาษาอังกฤษ นับจาก A , B ,..... ตามลำดับ

ที่มา : คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย, 2558

แผนภาพที่ 2-3 : หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลไทย

สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย		الجمهورية الإسلاميةแห่งประเทศไทย
เลขที่ 45 หมู่ 3 ถนนคลองแก้ว แขวงคลองสิบ เขตหนองจอก กทม. 10530 โทรศัพท์ (662)949-4114, (662)949-4146, (662)949-4215 โทรสาร: (662)949-4250, (662)949-4341 อีเมล : halal@cicot.or.th เว็บไซต์ : www.cicot.or.th		THE CENTRAL ISLAMIC COUNCIL OF THAILAND OFFICE 45 MOO 3, KLONGKAO RD., KLONGSIB, NONGCHOK, BANGKOK 10530, THAILAND TEL: (662)949-4114, (662)949-4146, (662)949-4215 FAX: (662)949-4250, (662)949-4341 E-mail : halal@cicot.or.th Website : www.cicot.or.th
หนังสือสำคัญ ให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล หนังสือสำคัญฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า		
ผู้ประกอบการ _____		
สำนักงาน _____		
ผลิตภัณฑ์ / เครื่องหมายการค้า _____		
ณ โรงงานตั้งอยู่เลขที่ _____		
สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย		
ได้ดำเนินการตามกรรมวิธีอย่างถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจึงให้ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ใช้เครื่องหมายรับรอง "ฮาลาล"		
สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย		
เลขทะเบียนที่ กอท.สล. _____		
ตั้งแต่วันที่ _____ ถึงวันที่ _____		
ออกให้ ณ วันที่ _____		
หนังสือรับรองฮาลาลฉบับนี้ออกตามหมวด 3 มาตรา 18 (9) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540		
No. 030770		

ที่มา : คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย, 2558

ในการขอรับรองและขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ผู้ประกอบการต้องเซ็นสัญญา
คำขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล และรายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ประกอบการต้องยอมรับ
ที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

1. ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการ
ฮาลาล พ.ศ. 2558
2. ข้อบังคับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการดำเนินการตรวจ
รับรองสถานประกอบการ การตรวจผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียม พ.ศ. 2559
3. ประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559)
เรื่อง ข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล พ.ศ. 2559 และเรื่อง ข้อกำหนด
การตรวจรับรองฮาลาล โรงเชือดสัตว์และการชำแหละชิ้นส่วน พ.ศ. 2559
4. ประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559)
เรื่อง ข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล และการใช้เครื่องหมายรับรอง
ฮาลาลบนผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์” ปี พ.ศ. 2559

ระเบียบต่างๆเหล่านี้ มีรายละเอียดเชิงลึกเกี่ยวกับข้อบังคับทางศาสนา นิยาม
และข้อจำกัดต่างๆ นอกจากนั้น ผู้ประกอบการยังต้องมีที่ปรึกษาประจำสถานประกอบการซึ่งจะทำ
หน้าที่ควบคุมและติดตามการผลิตอยู่เสมอเพื่อสร้างความมั่นใจว่ากระบวนการผลิตสินค้าชนิด
นั้นในวันต่อๆ ไประหว่างอายุการรับรองถูกต้องตามหลักการพิจารณาสินค้าฮาลาล

ในส่วนของ การวางมาตรฐานและการตรวจรับรอง ระเบียบ พ.ศ. 2558 มีความเข้มงวด
และลงรายละเอียดมากกว่าระเบียบก่อนหน้านี้ และถึงแม้ระเบียบจะเคร่งครัดขึ้นในการตรวจ
การบังคับใช้ระเบียบก็ขึ้นอยู่กับผู้ตรวจ โดยคณะกรรมการตรวจต้องผ่านการอบรม เพื่อสร้างความ
ตระหนักและความรับผิดชอบ มีการสัมมนาเพื่อสร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบในหน้าที่
ที่ได้รับมอบหมาย ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการซึ่งขอรับรองฮาลาลก็ต้องผ่านการอบรม เพื่อให้มี
การสร้างจิตสำนึก ความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ และความรับผิดชอบต่อที่จะดำเนินการผลิตสินค้า
ให้เป็นไปตามระเบียบมาตรฐานฮาลาลตลอดอายุการรับรอง

ในระเบียบว่าด้วยการรับรองฮาลาลมีการระบุถึง คณะกรรมการตรวจการผลิตภัณฑ์ฮาลาล และคณะกรรมการประนีประนอม ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ในท้องตลาดที่ละเมิดเครื่องหมายรับรองฮาลาลหรือนำเครื่องหมายไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมีอำนาจให้คุ้มครองอย่างผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการเพื่อนำมาตรวจสอบการนำเครื่องหมายรับรองฮาลาลไปใช้ สั่งให้ผู้ประกอบการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และมีอำนาจแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนตามที่ได้รับมอบหมายหรือได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการกรณีผู้ประกอบการละเมิดเครื่องหมายรับรองฮาลาล

ส่วน “คณะกรรมการประนีประนอม” ที่ถูกระบุให้จัดตั้งขึ้นในระเบียบมีหน้าที่รับรายงานจาก “คณะกรรมการตรวจการผลิตภัณฑ์ฮาลาล” ในกรณีมีการละเมิดเครื่องหมายรับรองฮาลาลหรือผู้ประกอบการที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่และมีความประสงค์จะเจรจาประนอมหรือระงับข้อพิพาท โดยหลักการในการระงับข้อพิพาทนั้นให้คำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหายต่อสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย รวมถึงผู้บริโภคและให้รวมถึงระยะเวลาและการได้รับผลประโยชน์ของผู้ละเมิดเครื่องหมายรับรองฮาลาล โดยการเรียกชดเชยค่าเสียหาย การเก็บรักษาเงินค่าเสียหาย การใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามข้อบังคับของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ตัวอย่างกรณีละเมิดที่ผ่านมา

สำนักข่าวอะลามี่รายงานเมื่อ มิถุนายน 2555 ว่าบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) หรือซีพี ถูกคณะกรรมการฮาลาล เข้าจับกุมผลิตภัณฑ์ 6 รายการ ประกอบด้วย ไก่ย่างเทอร์ริยากิ ไก่เนื้ออลีนส์ ไก่ย่างเกาหลี ไก่อบบาบีคิว ไก่ย่างพร้อมน้ำจิ้มแจ่ว และไก่ย่างซอสญี่ปุ่น โดยบริษัทขออนุญาตผ่านคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานครแค่ 5 รายการ แต่เอาไปแตกขายเป็นกลุ่มอาหาร

สำนักข่าวมุสลิมไทยโพสต์รายงานเมื่อ มีนาคม 2558 ว่า ฝ่ายกิจการฮาลาล สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ได้ยกเลิกการรับรองฮาลาล และถอดเครื่องหมายสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนที่อนุญาตให้บริษัทพรานทะเลมาเก้ตตั้ง จำกัด และบริษัทในเครือ ที่จัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ ทรายพานไพร พรานทะเล และควิกเซฟ จำนวนทั้งสิ้น 60 กว่ารายการ หลังจากตรวจพบ DNA ของสุกรหรือหมู ปนเปื้อนอยู่ในผลิตภัณฑ์ประเภทข้าวต้มของบริษัทดังกล่าว และตามระเบียบ ทางบริษัทฯ จะต้องเก็บคืนสินค้าที่มีตราฮาลาลทั้งหมดออกจากท้องตลาด โดยทาง

บริษัทพรานทะเลได้ส่งตัวแทนมาเจรจาต่อรองกับฝ่ายกิจการฮาลาล เพื่อขออนุญาตใช้สติ๊กเกอร์ปิดทับตราฮาลาล สำหรับสินค้าที่ผลิตออกมาก่อนหน้านั้น ที่ยังมีตราฮาลาลหลงเหลืออยู่จำนวนมากมายในท้องตลาด ขณะนี้ยังมีการเจรจาต่อรองกันอยู่โดยในเบื้องต้นทางฝ่ายกิจการฮาลาลไม่อนุญาตให้ทำเช่นนั้นได้ เพราะหากมีสติ๊กเกอร์หลุด ก็จะทำให้มีผลกระทบต่อฮาลาล ที่ฝ่ายตรวจสอบฮาลาล ได้ลงพื้นที่ไปตรวจสอบผลิตภัณฑ์ทุกรายการของบริษัทพรานทะเลฯ ทั้งนี้เมื่อทางฝ่ายกิจการฮาลาลของคณะกรรมการกลางแห่งประเทศไทยได้ยกเลิกการรับรองฮาลาลที่ได้ให้แก่บริษัท พรานทะเลมาเกิดขึ้นแล้ว ก็จะทำให้บริษัทไม่สามารถขออนุญาตใช้ตราฮาลาลได้ใหม่เป็นระยะเวลา 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ถูกยกเลิก

จากตัวอย่างที่ยกมา สามารถสรุปได้ว่า ปัญหาเกิดจาก

1. ผู้ผลิตขาดจริยธรรมในควบคุมการผลิตให้ฮาลาลตลอดระยะเวลาการรับรอง โดยอาจเกิดขึ้นได้จากการต้องการลดต้นทุน ขอรับรองเพื่อสินค้าชนิดหนึ่งแต่นำเครื่องหมายไปใช้กับสินค้าอื่น การรับรองหมดอายุแต่ยังใช้เครื่องหมายต่อ การลอกเลียนแบบสินค้าที่ได้รับความนิยม การขาดความเข้าใจต่อคุณสมบัติการผลิตสินค้าให้ฮาลาล หรือ การไม่มีจริยธรรมต่อผู้บริโภค
2. การตรวจสอบสินค้าที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานฮาลาลไม่สามารถครอบคลุมทุกผลิตภัณฑ์ เนื่องจากฝ่ายตรวจสอบไม่มีกำลังเพียงพอที่จะตรวจสอบสินค้าที่มีอยู่ในตลาดทั้งหมด อีกทั้งเมื่อตรวจสอบแล้ว สามารถดำเนินการเอาผิดผู้ประกอบการได้ด้านการละเมิดเครื่องหมาย ซึ่งถือเป็นลิขสิทธิ์คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเท่านั้น และไม่สามารถเอาผิดอื่นๆ ได้

แผนภาพที่ 2-4 : ตัวอย่างกรณีละเมิด

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย, 2558

ปัญหาจะนำไปสู่

1. กระทบความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อสินค้าฮาลาลไทย โดยผู้บริโภคไม่สามารถไว้วางใจได้เลยว่าสินค้าที่ได้รับการรับรองแล้วนั้น ฮาลาลจริงๆ หรือไม่เนื่องจากเกิดกรณีปนเปื้อนของสินค้าบางผลิตภัณฑ์ดังปรากฏเป็นข่าว
2. สิทธิผู้บริโภคไม่ได้รับการคุ้มครอง ผู้บริโภคที่บริโภคสินค้าจากประเทศไทยรู้สึกถูกเอาเปรียบ
3. ผู้ผลิตต้องสูญเสียทรัพยากรจากการเข้าประเมินประเมินความเสียหายในการละเมิดลิขสิทธิ์เครื่องหมายรับรองฮาลาล ซึ่งเป็นลิขสิทธิ์ของกรรมการอิสลามแห่งประเทศไทย
4. ผู้ผลิตสินค้าได้รับความเสียหายเนื่องจากความเชื่อใจของผู้บริโภคน้อยลง กระทบต่อยอดขายและภาพลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิต และมูลค่าความเสียหายนี้อาจมากกว่าเงินปรับจากการละเมิดลิขสิทธิ์

5. องค์กรรับรองฮาลาลได้รับผลกระทบในด้านความเชื่อมั่น เนื่องจากเป็นองค์กรเดียวในประเทศที่รับผิดชอบต่อการปกป้อง และคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคชาวไทยต่อสินค้าฮาลาล แต่ไม่สามารถคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคได้เต็มที่
6. สถานะอุตสาหกรรมฮาลาลไทยได้รับผลกระทบในตลาดฮาลาลโลก เหมือนสุภามิตไทยที่ว่า ปลาเน่าตัวเดียว เหม็นไปทั้งแข่ง ความเชื่อมั่นต่อสินค้าไทยในตลาดโลกได้รับผลกระทบ
7. กระทบต่อความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าไทยในตลาดโลก และกระทบต่อรายได้ของประเทศจากรายได้ของการส่งออกสินค้าเข้าแข่งขันในตลาดฮาลาลโลก
8. การเรียกคืนความเชื่อมั่นใช้เวลานานและมีค่าเสียโอกาส

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคอื่นๆ

ที่สำคัญคือ ระเบียบสามารถเอาผิดกับผู้ผลิตที่ใช้เครื่องหมายฮาลาลโดยผิดลิขสิทธิ์เท่านั้น แต่ไม่ได้มีอำนาจในการกำหนดบทลงโทษที่จะปกป้องสิทธิของผู้บริโภคที่ถูกเอาเปรียบไม่เหมือนกรณีสินค้าประเภทอื่นๆซึ่งมีกฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค เช่น

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541
2. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522
3. พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2530

ในกรณีสินค้าทั่วไป เมื่อผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้ประกอบธุรกิจเนื่องจากการใช้สินค้าหรือบริการ ผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย โดยผู้บริโภคสามารถร้องเรียนได้ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัด โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอำนาจในการดำเนินคดีแทนผู้บริโภค เพื่อฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิจากการใช้สินค้าและการรับบริการ โดยผู้บริโภคไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการดำเนินคดีแต่อย่างใด ดังนั้นการบริโภคหรือการใช้บริการต่างๆจะต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพครบถ้วนตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาแนะนำไว้ ด้วยเหตุนี้ รัฐในฐานะผู้คุ้มครองดูแลประชาชน หากพบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการบริโภคสินค้าและบริการจะต้องรีบเข้าไปแก้ไขเยียวยาและชดเชยความเสียหายให้กับประชาชน

โดยกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคปกป้องสิทธิของผู้บริโภค ดังนี้

1. สิทธิที่จะได้รับข่าวสาร รวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าและบริการ เพื่อการพิจารณาเลือกซื้อสินค้า หรือรับบริการอย่างถูกต้อง ทำให้ไม่หลงผิดในคุณภาพสินค้าและบริการ

2. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกสินค้าและบริการ โดยปราศจากการชักจูงก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า

3. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการสินค้าที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือทรัพย์สิน ในกรณีที่ใช้ตามคำแนะนำของผู้ผลิต

4. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย อันหมายถึง สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และชดเชยค่าเสียหาย เมื่อมีการละเมิดสิทธิผู้บริโภค

หน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอยู่หลากหลายและกระจายตามประเภทของการบริโภคสินค้าและบริการ เช่น

1. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับอาหาร ยา หรือเครื่องสำอาง เป็นหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ที่ต้องเข้ามาดูแล

2. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ก็เป็นหน้าที่ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมที่ต้องเข้ามาดูแล

3. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับคุณภาพหรือราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นหน้าที่ของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ที่ต้องเข้ามาดูแล

จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่ากฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคประกอบด้วยมาตรฐานสินค้า หน่วยงานคุ้มครอง และอำนาจของหน่วยงานให้สามารถพิจารณาและสิทธิเรียกร้องให้เกิดการชดเชยความเสียหายต่อผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหาย โดยในประเทศสิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกา ต่างมีหน่วยงานคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคด้านสินค้าฮาลาล ดังนั้นหากประเทศไทยต้องการเสริมความเชื่อมั่นในมาตรฐานรับรองฮาลาล ให้มีระบบที่ครอบคลุม และคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค จึงควรพัฒนาให้มีกฎหมายในการรับรองมาตรฐานฮาลาล กฎหมายนี้จะเสริมความน่าเชื่อถือของมาตรฐานสินค้าฮาลาลของไทยในตลาดโลก

การสร้างความเชื่อมั่นเพิ่มเติม

ปัจจุบันระเบียบฉบับนี้กำหนดให้มี สถาบันมาตรฐานสากลแห่งประเทศไทย ซึ่งมีหน้าที่หลักในการประสานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และเชื่อถือในการตรวจรับรองสากลของไทย

ประเทศไทยได้รับเชิญอย่างเป็นทางการให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสถาบันมาตรฐานและมาตรวิทยาของประเทศอิสลาม หรือ SMIC ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านมาตรฐานของ OIC การที่เราได้เข้าร่วมเท่ากับประเทศไทยได้รับการยอมรับจาก OIC ถือว่าเรามีที่ยืนใน OIC มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานต่างๆ และเป็นผลดีต่อสถานะการส่งออกสินค้าของประเทศ

SMIC มีบทบาทที่สำคัญอยู่ 3 ส่วนคือ 1. มีบทบาทในการให้การรับรองระบบรับรองสากลของแต่ละประเทศอีกชั้นหนึ่งว่าได้มาตรฐานนานาชาติ 2. กำหนดมาตรฐานกลางที่จะใช้ร่วมกันในประเทศมุสลิมซึ่งในขณะนี้มีเฉพาะมาตรฐานกลางด้านอาหาร ส่วนสินค้าอื่นๆ ก็อยู่ในระหว่างดำเนินการ และ 3. คือ มาตรฐานวิชาการประยุกต์วิทยาศาสตร์มาใช้ในการตรวจสากล และถ้ามองไปไกลไปในอนาคต สภาวะตลาดสากลโลกก็น่าจะมีการพัฒนาให้เกิดมาตรฐานสากลโลกเกิดขึ้น

บทบาทของสถาบันมาตรฐานสากลแห่งประเทศไทยก็จะล้อตามการทำงานของ SMIC ซึ่งจะทำให้ไทยได้พัฒนามาตรฐานสากลในมิติต่างๆ เช่น โลจิสติก หรือการท่องเที่ยว เป็นต้น การทำงานที่ใกล้ชิดกับ SMIC และ การเดินทางพัฒนาอุตสาหกรรมไปในทิศทางเดียวกันกับ OIC จะเป็นผลดีเนื่องจากสินค้าจากประเทศไทยจะมีมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศ OIC

อย่างไรก็ตาม การสร้างความยอมรับมาตรฐานการรับรองสากลของไทยในตลาดสากลโลก ยังต้องทำอย่างต่อเนื่องและอย่างทุ่มเทมากขึ้น เนื่องจากบางประเทศอาจยังไม่ให้การยอมรับมาตรฐานรับรองสากลของไทยเท่าที่ควร และการไม่ยอมรับนี้กลายเป็นการกีดกันทางการค้า และเป็นอุปสรรคของสินค้าไทยที่จะเข้าสู่ตลาดสากลโลก บางประเทศไม่ยอมรับการรับรองมาตรฐานของไทย และกำหนดให้สินค้านำเข้าจากประเทศไทยต้องมีการติดสติ๊กเกอร์ทับเครื่องหมายสากลของไทย หรือออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่ไม่มิตราสากลของประเทศไทย และผู้ส่งออกต้องมีการขอรับรองสากลใหม่จากประเทศลูกค้า และหากข้อมูลไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน ก็อาจถูกปฏิเสธการนำเข้าสินค้า ถึงแม้ว่าสินค้านั้นๆ จะได้รับรองมาตรฐานสากลจากไทยแล้วก็ตาม

ยกตัวอย่างเช่น เมื่อปลายปี พ.ศ. 2559 สินค้าส่งออกจากประเทศไทย เพื่อตลาดอินโดนีเซียได้ถูกกักไม่ให้เข้าประเทศอินโดนีเซีย เนื่องจากความไม่ยอมรับมาตรฐานรับรองฮาลาลจากประเทศไทย เหตุการณ์นี้สร้างความเสียหายให้ทั้งผู้ส่งออก ผู้นำเข้า และภาพลักษณ์สินค้าไทยในตลาดฮาลาล ต่อมาภายหลังคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย และ ศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เข้าร่วมเจรจาทำความเข้าใจผู้อำนวยการสถาบันรับรองมาตรฐานฮาลาลของประเทศอินโดนีเซีย เหตุการณ์จึงได้รับการอนุโลมชั่วคราว

ดังนั้น การสร้างความยอมรับในตลาดโลกเป็นเรื่องสำคัญ และควรได้รับการส่งเสริม

สรุป

การรับรองมาตรฐานฮาลาลของไทยเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกต้องเนื่องจากเรื่องฮาลาลเป็นเรื่องของข้อบังคับทางศาสนา ภายใต้ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาลมีข้อจำกัดในการควบคุมผู้ผลิตให้มีความรับผิดชอบในการผลิต และปกป้องคุ้มครองผู้บริโภค ดังจะเห็นได้จากการพบเจอสินค้าที่แอบอ้างว่าได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาล และผลิตโดยวิธีการฮาลาล แต่พบว่าสินค้านั้นๆ ไม่ฮาลาลตามแอบอ้าง ผู้บริโภคได้รับความเสียหายแต่ไม่มีมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค อีกทั้งการขาดเครื่องมือที่เพียงพอในการลงโทษผู้ผลิตที่แอบอ้างสินค้าฮาลาล ก็สร้างความเสียหายให้ภาพลักษณ์สินค้าไทยในตลาดโลก จึงกลายเป็นอุปสรรคทางการค้า และควรได้รับการแก้ไข

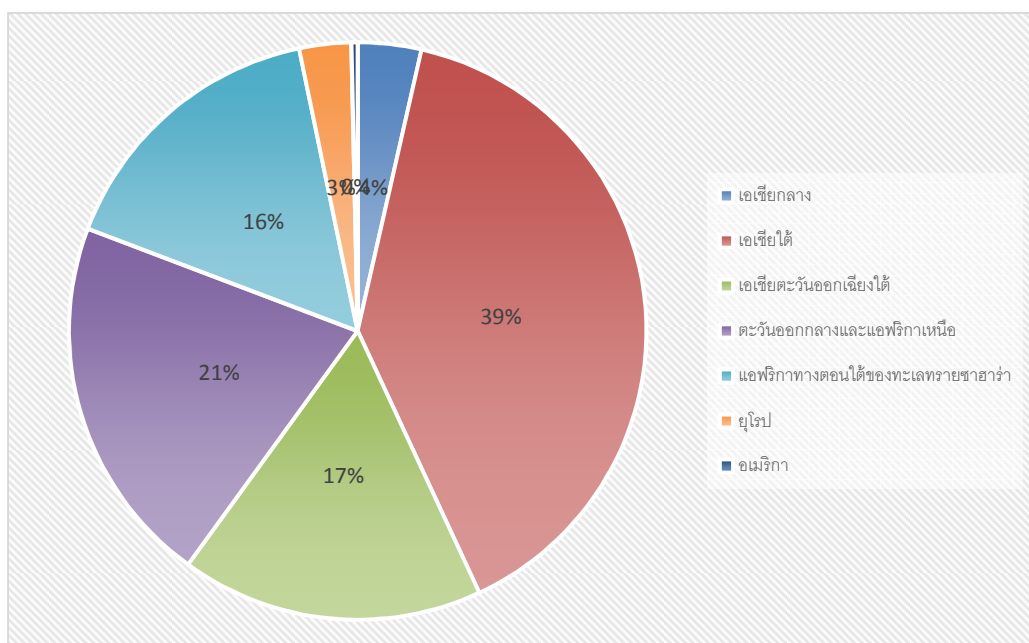
บทที่ 3

สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ของตลาดฮาลาลโลกและไทย

สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของตลาดฮาลาลโลก

ผู้บริโภคหลักของตลาดสินค้าฮาลาลคือชาวมุสลิมซึ่งในปัจจุบันมีประชากรทั่วโลกอยู่ที่ 1,600 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นอัตรา 1:4 ของประชากรโลกโดยตัวเลขนี้มีการคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2,200 ล้านคน ในปี ค.ศ. 2030 โดยปัจจุบันภูมิภาคที่มีจำนวนประชากรมุสลิมอาศัยอยู่สูงสุดคือ ภูมิภาคเอเชียใต้ รองลงมา คือ ภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ

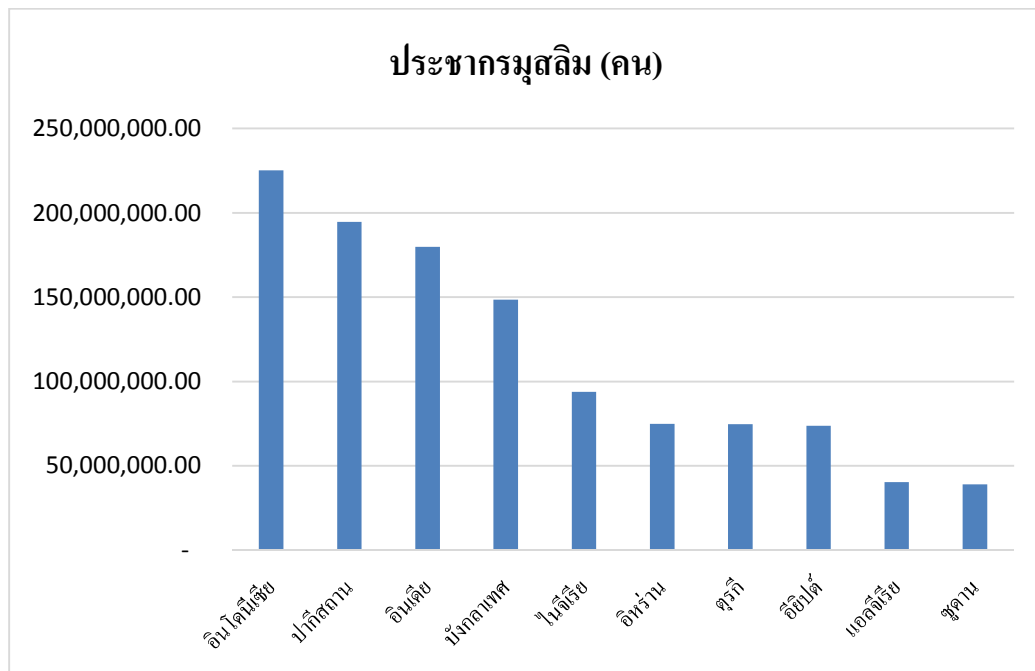
แผนภาพที่ 3-1 : จำนวนประชากรมุสลิมทั่วโลกในปัจจุบัน แบ่งตามภูมิภาค

ที่มา : วิกีพีเดีย, 2559

โดยหากพิจารณาจากจำนวนประชากรมุสลิมทั่วโลก ประเทศที่มีประชากรมุสลิมมากที่สุด ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศปากีสถาน ประเทศอินเดีย ประเทศบังกลาเทศ และประเทศไนจีเรีย ตามลำดับ

แผนภาพที่ 3-2 : ประเทศ 10 อันดับแรกที่มีประชากรมุสลิมสูงสุด

ที่มา : วิกีพีเดีย, 2559

ในระดับมหภาค มูลค่าเศรษฐกิจในโลกอิสลามมีมูลค่า 1.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ค.ศ. 2015 และมีการคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐปี ค.ศ. 2021

ปัจจัยส่งเสริมการขยายตัวของตลาดฮาลาลโลก

1. จำนวนประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามที่เพิ่มมากขึ้น ประชากรมุสลิมทั่วโลก คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2.2 พันล้านคนภายในปี ค.ศ. 2030 ซึ่งจะเพิ่มขึ้นกว่า 26% จากตัวเลขปัจจุบัน อัตราการเติบโตของตัวเลขประชากรนี้เป็นอัตราที่มากกว่าการอัตราการเพิ่มของประชากรที่ไม่ใช่มุสลิมถึงเท่าตัว

โดยในปี ค.ศ. 2030 มีการคาดการณ์ว่าประชากรโลกที่มีช่วงอายุ 15-29ปี และนับถือศาสนาอิสลามจะมีสัดส่วนเป็น 29% ของประชากรโลก นักการตลาดอาจพิจารณาว่าความสามารถในการใช้จ่ายของกลุ่มประชากรวัยดังกล่าวอาจไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับวัยอื่น แต่ตัวเลขจำนวนประชากรกลุ่มนี้ที่จะเพิ่มขึ้นย่อมหมายถึงตลาดกลุ่มนี้จะโตขึ้นอย่างแน่นอน ดังนั้นเมื่อประชากรมุสลิมโลกเพิ่มขึ้น ย่อมต้องหมายถึงความต้องการสินค้าฮาลาลโลกจะเพิ่มขึ้นตามหลักอุปสงค์และอุปทาน สถิตินี้ยังหมายถึงทิศทางความต้องการสินค้าซึ่งจะทำให้วัย 15-29 ปี มามีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดประเภทและคุณสมบัติของสินค้า เพื่อตอบสนองการใช้ชีวิตของประชากรกลุ่มนี้

2. GDP ของ 57 ประเทศใน OIC มีมูลค่ารวมที่ 17 ล้านล้าน ดอลลาร์สหรัฐ ในปี ค.ศ. 2015 และถือเป็น 15% ของมูลค่า GDP โลก ในขณะที่เศรษฐกิจโลกโตอยู่ในอัตราที่ลดลง แต่เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเหล่านี้กลับโตขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจโลก โดย IMF มีการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจกลุ่มประเทศ OIC ในระหว่าง ค.ศ. 2015-2021 จะโตที่ 4.19% ในขณะที่ทั้งโลกจะโตเพียง 3.6%

ในระยะเวลาเดียวกัน IMF ยังระบุว่า 21ประเทศในกลุ่มประเทศ OIC ถือเป็นตลาดเกิดใหม่ หรือตลาดที่กำลังพัฒนา ซึ่งหมายความว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะสูงกว่าประเทศที่เศรษฐกิจพัฒนาแล้ว และสูงกว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของโลก ยกตัวอย่าง เช่น ประเทศสาธารณรัฐ โมซัมบิกซึ่งมีการคาดการณ์ว่าจะโตถึง 11.57 ระหว่าง ค.ศ. 2015-2021 ดังนั้นความต้องการสินค้าและบริการในประเทศเหล่านี้จึงจะเป็นตัวผลักดันการพัฒนาของเศรษฐกิจในโลกอิสลาม

อีกข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ ประเทศที่วุ้นไม่ใช่ว่าประเทศที่พึ่งพารายได้ส่วนใหญ่จากผลิตภัณฑ์พลังงาน แต่เป็นประเทศที่จะพึ่งพารายได้จากอุตสาหกรรม เช่น อินโดนีเซีย บังกลาเทศ และ ปากีสถาน เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยเรื่องราคาน้ำมันต่ำจึงไม่ได้เป็นตัวกระตุ้นรายได้ของกลุ่มประเทศมุสลิมในภาพรวม ในขณะที่บางประเทศมุสลิมได้รับผลกระทบเรื่องรายได้ แต่ความต้องการในด้านอุปโภค และบริโภคยังคงมีอยู่

3. ความศรัทธาในหลักศาสนา ในแต่ละศาสนาผู้ศรัทธาอาจมีระดับความเชื่อการบังคับใช้หลักศาสนาแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประเทศ ที่ตั้งของประเทศ ประเพณี หรือ อายุ แต่มีการศึกษาว่า 83% ของผู้ที่มาจากประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติระบุว่าศาสนาเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิต เทียบกับ 21.5%จากผู้ที่มาจากประเทศที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ ในขณะเดียวกันเรายังพบเห็นผู้หญิงมุสลิมหันมาคลุมฮิญาบมากขึ้น ทั้งในสื่อ ในแวดวงกีฬา และแวดวงอาชีพต่างๆ มีการเรียกร้องสิทธิในการแต่งกายมากขึ้น ซึ่งการ

วิเคราะห์ได้ว่ามีการแสดงออกถึงการนำเอาหลักการศาสนามาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันมากขึ้น ปัจจัยนี้จึงส่งเสริมให้มีการให้บริการสินค้า และ บริการตามหลักศาสนาอิสลามเพิ่มมากขึ้น เช่น สปาที่ตรงการตามหลักศาสนา หรือ ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนา เป็นการขยายขอบเขตการให้บริการ และสินค้าที่ครอบคลุมมากขึ้นและถีกไปจากผลิตภัณฑ์เดิมๆ

4. นโยบายส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในประเทศ OIC มุ่งไปที่อุตสาหกรรมสินค้าฮาลาล รัฐบาลของประเทศ OIC มองเห็นโอกาสในตลาดสินค้าฮาลาล จึงมีการส่งเสริมสนับสนุน ออกกฎระเบียบ นโยบาย และสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการทำธุรกิจ การผลิต และการให้บริการ ฮาลาลทั้งการส่งเสริมการผลิต การช่วยผู้ประกอบการให้เข้าถึงตลาดฮาลาลโลกได้ราบรื่นขึ้น ส่งเสริมการลงทุน และ ให้ความรู้ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาสินค้า

ตัวอย่างการส่งเสริมผู้ประกอบการ

COMCEC ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของ OIC ที่มีหน้าที่ส่งเสริมความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ OIC จัดให้มีการศึกษาถึงการพัฒนาของตลาดท่องเที่ยวฮาลาลโลก เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ของประเทศสมาชิก

ประเทศอินโดนีเซียได้วางนโยบายส่งเสริม การเงินอิสลาม ตลาดอาหารฮาลาล และการท่องเที่ยวฮาลาลให้เป็นยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

ประเทศซาอุดีอาระเบียออกนโยบายชื่อว่า “Saudi Arabia’s Vision 2030 and the National Transformation Program 2020” ซึ่งเป็นวาระแห่งชาติ และกรอบการพัฒนาประเทศ เพื่อรองรับการสิ้นสุดของยุคน้ำมัน โดยในแผนมีการวางยุทธศาสตร์ส่งเสริมรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วางแผนพัฒนาเพื่อรองรับการเดินทางของผู้แสวงบุญ เพื่อให้รายได้จากการประกอบพิธีฮัจญ์ และอุมเราะห์ เป็นส่วนหนึ่งของรายรับของประเทศ

รัฐบาลประเทศมาเลเซียมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำในการให้บริการด้านการเงินอิสลาม และอุตสาหกรรมฮาลาล โดยการจัดงานประชุมต่างๆ และ ตั้งศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ

ประเทศตุรกีก็มุ่งไปที่การพัฒนากระบวนการรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาลเพื่อสนับสนุนให้อุตสาหกรรมการผลิตอาหารฮาลาลได้รับความเชื่อมั่นมากขึ้นและเข้าช่วงชิงส่วนแบ่งการตลาดได้มากขึ้น

แบรนด์ระดับโลกเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันการขยายตัวของตลาดและเข้าชิงส่วนแบ่งในตลาดฮาลาลมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสินค้าอาหาร ยา เครื่องสำอางค์ ผู้ให้บริการด้านการเงิน หรือผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่จะเข้ามาช่วงชิงกลุ่มลูกค้าตลาดฮาลาลมากขึ้นและ

ส่งผลให้ตลาดลึกคึกขื้น แต่ยังมีมุมเทการวิจัยเพื่อพัฒนาสินค้า แต่มีการวิจัยทางด้านตลาด เพื่อให้บริการสินค้าที่หลากหลายมากขึ้น และตอบโจทยความต้องการของลูกค้ากลุ่มนี้

ในตลาดอาหาร เราจะเห็นบริษัทระดับโลกเช่น Nestle, Carrefour, Walmart และ Whole Foods ซึ่งต่างออกผลิตภัณฑ์เพื่อเข้าสู่ตลาดสินค้าฮาลาลมากขึ้น ในขณะที่ในด้านการเงิน Mastercard ได้ออกสิทธิประโยชน์ที่ไม่ขัดกับกฎหมายชะรีอะห์ เพื่อลูกค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลุ่มผู้ให้บริการยักษ์ใหญ่เช่น IHG Group, Marriot หรือ Fairmont ต่างก็มีการออกแบบการบริการที่จะรองรับนักท่องเที่ยวมุสลิมให้ดียิ่งขึ้น และตอบสนองความต้องการเฉพาะกลุ่ม เช่นการกำหนดทิศกิบลัตในห้องพัก หรือการจัดให้มีสระว่ายน้ำแยกเพศ เป็นต้น

ความกระตือรือร้นของประเทศพัฒนาแล้วที่จะเข้าสู่ตลาดของกลุ่มประเทศ OIC เนื่องจากกลุ่มประเทศ OIC โตมากกว่ากลุ่มประเทศอื่นๆ ประเทศที่พัฒนาแล้วจึงสนใจที่จะเข้าไปค้าขายมากขึ้น จึงต้องมีการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองประเทศมุสลิมมากขึ้น ยกตัวอย่าง เช่น ประเทศสเปนมีนโยบายสนับสนุนผู้ประกอบการที่ให้บริการดูแลนักท่องเที่ยวฮาลาลและสนับสนุนการให้บริการอาหารฮาลาล ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส บราซิล และออสเตรเลียก็มีความพยายามที่จะขายสินค้าให้กลุ่มลูกค้ามุสลิมมากขึ้น

เทรนของโลกที่ให้ความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชน การไม่เอาเปรียบ มุขยั สัตว์ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง เทรนการดูแลสุขภาพ เทรนต่างๆเหล่านี้มองการเงินอิสลามซึ่งละเว้นจากดอกเบี้ยและการคิดกำไรเกินควรเป็นแบบอย่างที่ดี ในขณะที่การเชือดสัตว์ตามหลักการของอิสลามก็ถือเป็นการละเว้นจากการทารุณสัตว์และสะอาด ซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคที่มองหาสินค้าที่รักษาสุขภาพและคุ้มครองการทารุณสัตว์ ตลาดสินค้าและบริการฮาลาลจึงจะโตตามเทรนต่างๆ เหล่านี้

สื่อออนไลน์มีส่วนช่วยเป็นอย่างมากที่ผลักดันให้ตลาดฮาลาลโตขึ้นอย่างก้าวกระโดด ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าโซเชียลเน็ตเวิร์คได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนส่วนใหญ่ในยุคปัจจุบันนี้ไปแล้ว เห็นได้จากไลฟ์สไตล์ของคนทั่วโลกที่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค ทั้งเรื่องของการสื่อสาร การค้นหาข้อมูลสินค้าและบริการ การติดตามข่าวสาร รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น โดยปัจจุบันมีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโซเชียลเน็ตเวิร์คที่เป็นมุสลิมทั่วโลกอยู่ที่ 1.3 พันล้านคน ซึ่งถือเป็น 21% ของผู้ใช้บริการทั่วโลก โดยในจำนวนนี้ มีผู้ใช้บริการส่วนใหญ่อยู่ที่ประเทศซาอุดีอาระเบียและอินโดนีเซีย ในขณะเดียวกัน วิวัฒนาการการใช้สื่อออนไลน์ก็มีผลต่อการตลาดของสินค้าและบริการแบรนด์ต่างๆ เช่นกัน เพราะโซเชียลเน็ตเวิร์คสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างไร้ขีดจำกัด ในขณะเดียวกัน ก็มีความ

รวดเร็วในการเผยแพร่ข่าวสาร และมีต้นทุนในการทำงานที่ต่ำกว่าการใช้สื่ออื่นๆ ตัวอย่างสื่อออนไลน์ที่ค่อนข้างมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมความตระหนักต่อสินค้าฮาลาลเช่น Zabiah.com, hehalalfoodblog.com, mybigfathalalblog.com, halalfoodguy.com

ในขณะที่มีปัจจัยมากมายที่จะส่งเสริมให้ตลาดสินค้าฮาลาลโตขึ้น ตลาดก็ประสบกับความท้าทายที่อาจจุดไม่ให้เกิดตลาดโตเท่าที่ควร ปัจจัยดังกล่าวมี ดังนี้

1. ความรู้สึกต่อต้านฮาลาล ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าความไม่เข้าใจในหลักการ หรือความเข้าใจผิด รวมทั้งสถานการณ์การเมืองโลกที่ก่อให้เกิดความระแวงซึ่งกันและกัน และมีกรกล่าวหาฝ่ายต่างๆ อาจส่งเสริมให้เกิดกระแสการต่อต้านมุสลิม และความรู้สึกต่อต้านสินค้าฮาลาล ยกตัวอย่างเช่น ประเทศฮอลแลนด์ได้มีคำสั่งระงับการส่งออกอาหารที่มีส่วนผสมของเนื้อสัตว์ที่เชือดโดยวิธีฮาลาล เพราะมองว่าวิธีการเชือดสัตว์ตามหลักศาสนาอิสลามนั้นเป็นการทารุณสัตว์ อีกเหตุการณ์คือกระแสการต่อต้านการรับรองฮาลาลในออสเตรเลียซึ่งถูกกล่าวหาว่าการรับรองมีค่าใช้จ่ายที่แพงเกินควร และ เป็นการบังคับผู้ผลิตให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมโดยไม่เป็นธรรม หรือกล่าวหาว่ารายได้จากการรับรองมาตรฐานฮาลาลนั้นถูกใช้เพื่อสนับสนุนผู้ก่อการร้าย เป็นต้น อีกสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดกระแสคลอนความเชื่อมั่นของสินค้าฮาลาลคือการปนเปื้อนสินค้าซึ่งถูกอ้างว่าได้ถูกรับรองมาตรฐานฮาลาลบางตัวอาจปนเปื้อนเนื่องจากผู้ผลิตประมาท หรือละเลยต่อการรักษามาตรฐานการผลิต ทำให้เกิดการปนเปื้อน และก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจของผู้บริโภคต่อผู้ผลิต ในขณะที่ผู้ให้การรับรองมาตรฐานฮาลาลก็ถูกมองว่าละเลยหรือไม่เข้มงวดต่อการทำหน้าที่

2. การสนับสนุนทางการเงินเพื่อขยายการลงทุนถือว่าค่าการควมรวมหรือเข้าซื้อกิจการค่อนข้างต่ำ ซึ่งข้อดีคือช่วยให้กิจการอยู่รอดต่อไปได้ ลดการแข่งขันทางธุรกิจ สามารถระดมทุนหรือเข้าถึงแหล่งทุนได้มากขึ้น เพิ่มมูลค่าของกิจการให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพิ่มผลกำไรโดยการลดศักยภาพของคู่แข่งหลักและเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดให้มากขึ้น ประหยัดภาษีนอกจากนี้แหล่งเงินทุนที่ให้บริการสินเชื่อตามหลักชะรีอะห์ยังจำกัด

3. การขาดระบบการรับรองฮาลาลสากล ยกตัวอย่างเช่น ในบางครั้ง สินค้าเดียวกันโดยผู้ผลิตเดียวกัน อาจมีรายละเอียดข้อควรปฏิบัติเพื่อให้ได้การรับรองฮาลาลที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ในขณะที่องค์กรกลางระหว่างประเทศที่ตั้งขึ้นเพื่อรับรองผู้ตรวจแต่ละประเทศอีกขั้นตอนหนึ่งก็ยังไม่มีความเข้มแข็งเพียงพอที่พัฒนาให้การรับรองแต่ละประเทศมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน และเป็นที่น่าเชื่อถือ

อุตสาหกรรมอาหาร

ในปี ค.ศ.2015ประชากรมุสลิมทั่วโลกมีการใช้จ่ายอาหารและเครื่องดื่มมูลค่า 1.173 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งถือเป็นเกือบ 17% ของการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มของประชากรทั่วโลก ตัวเลขนี้โตขึ้น 3.4% เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2014 ในขณะที่การใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มของโลกโต 3.3% จึงเป็นที่น่าสนใจว่ามุสลิมทั่วโลกมีการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มในอัตราเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่ได้เป็นมุสลิม

มูลค่าการใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มของมุสลิมทั่วโลก มากกว่าการใช้จ่ายในประเภทเดียวกันของประชากรในประเทศจีนทั้งประเทศ หรือ สหรัฐอเมริกาทั้งประเทศ อีกทั้งยังมีการคาดการณ์ว่าประชากรมุสลิมในโลกจะมีการใช้จ่ายอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้นถึง 1.914 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี ค.ศ. 2021 หรือตลาดจะโตขึ้นกว่า 63%

การที่ตลาดจะโตขึ้นหมายความว่ามีความต้องการสินค้าเพื่อตอบสนองลูกค้ากลุ่มนี้มากขึ้น อีกปัจจัยที่เป็นที่น่าสังเกตคือ ในปัจจุบัน เพียง 1:3 ของสินค้าที่มุสลิมทั่วโลกบริโภค ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าฮาลาลดังนั้น ผู้ผลิตที่สามารถผลิตสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาลจะสามารถเข้าสู่ผู้บริโภคกลุ่มนี้ได้ดีกว่าคู่แข่งอื่นๆ

ระบบนิเวศของตลาดอาหารฮาลาลซึ่งพิจารณาจากความสามารถในการซื้อขายสินค้าอาหาร การยอมรับในระดับนานาชาติและการส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานฮาลาลการรับรู้ของสื่อด้านอาหารฮาลาล และราคาอาหารต่อผู้บริโภค การศึกษาพบว่าประเทศสหรัฐอเมริกา รัสเซีย ออสเตรเลีย ปากีสถาน บราซิล และ มาเลเซีย อยู่ในลำดับสูงสุดตามลำดับ

ประเภทสินค้าฮาลาลที่มีศักยภาพ

อาหารฮาลาลที่เป็นสินค้าออร์แกนิกมีความต้องการมากขึ้น สินค้าออร์แกนิกกำลังเป็นที่ต้องการทั่วโลกไม่เว้นแม้แต่ในตลาดสินค้าฮาลาล และคุณสมบัตินี้เป็นจุดเด่นที่ช่วยให้ผู้ผลิตบางรายประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจในตลาดอาหารฮาลาลมาแล้ว รวมทั้งยังเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ผู้ผลิตใหม่ๆ มีความสนใจที่จะเข้ามาช่วงชิงส่วนแบ่งในตลาดนี้ ยกตัวอย่างเช่นบริษัท Saffron Road ซึ่งเป็นผู้ผลิตอาหารฮาลาลออร์แกนิกแห่งหนึ่ง ซึ่งประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจต่างๆ ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของแรกในตลาดอาหารฮาลาลแห่งหนึ่ง แต่การชูความเป็นสินค้าออร์แกนิกทำให้สินค้าเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคมากกว่าสินค้าอื่นๆ

วัตถุดิบฮาลาลเป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมและผู้บริโภคมากขึ้น เนื่องจากความตระหนักเรื่องการบริโภคอาหารฮาลาลเพิ่มมากขึ้น จึงหมายถึงวัตถุดิบที่นำมาใช้ปรุงอาหาร หรือ ส่วนผสมในสินค้าเพื่อบริโภคอื่นๆ เช่น ยารักษาโรคก็ต้องฮาลาล ตัวอย่างวัตถุดิบที่มีความสัมพันธ์ คือ เจลาติน และ เปปซินซึ่งใช้ในการทำชีสซึ่งอาจมาจากหมู หรือ กระดาร์ดมินิก ซึ่งเป็นสารสีแดง ที่ได้จากแมลงกลุ่มผู้ผลิตวัตถุดิบฮาลาลกำลังได้รับความสนใจจากบริษัทชั้นนำของโลกเช่น Cargill

การเติบโตของธุรกิจ B2B หรือ การผลิตสินค้าขายส่ง การรับจ้างผลิตสินค้า OEM หรือผู้ให้บริการทางดิจิทัลเพื่อเชื่อมผู้ผลิตกับผู้ขายเข้าด้วยกัน เช่น Alibaba เป็นต้น ในโลกสินค้าฮาลาล ประเทศมาเลเซียมีการพัฒนาโมเดลธุรกิจแบบนี้ค่อนข้างชัดเจนและล้ำหน้ากว่าประเทศอื่นๆ โดยมีเว็บไซต์เช่น www.aladinstreet.com www.daganghalal.com และ www.zilzar.com เป็นผู้เชื่อมและส่งเสริมการซื้อขายอาหารฮาลาล

สินค้าที่เป็นนวัตกรรม เช่น รัญฟีซัดแห่งฮาลาล ซึ่งออกแบบมาเพื่อตอบสนองช่วงเทศกาลถือศีลอดหรือสำหรับผู้บริโภคที่ต้องการพลังงานเร่งด่วนซึ่งรัญฟีซัดแห่งฮาลาลนี้สามารถให้พลังงานได้รวดเร็วอีกตัวอย่างที่น่าสนใจคือ เครื่องตรวจดีเอ็นเอจากหมูแบบพกพา

ตลาดอาหารฮาลาลระดับพรีเมียม อาหารฮาลาลที่ส่งเสริมวิถีที่ farm-to-fork ซึ่งในปัจจุบันมีกระแสที่แรงมากขึ้น เนื่องจากผู้คนมีความต้องการทราบแหล่งที่มาของวัตถุดิบ แหล่งเพาะปลูก หรือข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ของวัตถุดิบทางการเกษตร รวมถึงความต้องการในการบริโภควัตถุดิบในท้องถิ่น ดังนั้น การให้บริการข้อมูลเพื่อเพิ่มความโปร่งใส หรือ การชดเชยค่าเพิ่มของอาหาร เช่น การใช้วัตถุดิบราคาสูง อาหารมาตรฐานมิชลิน หรือบริการระดับ 5 ดาว ก็เป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ผลิตที่จะให้บริการที่แตกต่างจากผู้ผลิตอื่นๆ และเข้าไปช่วงชิงส่วนแบ่งการตลาดที่ยังมีช่องว่างอยู่

อาหารว่างที่มีส่วนผสมของเนื้อสัตว์ ถึงแม้จะมีผู้ผลิตอยู่บ้าง แต่จากการสำรวจตลาดถือว่ายังมีผู้ผลิตอยู่ไม่มาก โดยเฉพาะประเภทเนื้อแห้ง ผู้บริโภคชาวมุสลิมที่มีอิทธิพลต่อตลาดกลุ่มนี้คือคนรุ่นใหม่ซึ่งนิยมผลิตภัณฑ์อาหารที่สะดวกมากขึ้นเพื่อตอบสนองไลฟ์สไตล์ที่เร่งรีบ อาหารว่างจากเนื้อสัตว์ฮาลาลเป็นที่สนใจต่อผู้บริโภคเพราะเป็นอาหารที่มีประโยชน์มากกว่าของขบเคี้ยวที่ใช้น้ำตาล

อาหารเด็กเป็นอีกสินค้าหนึ่งที่ยังมีช่องทางการตลาด ผู้ผลิตอาหารเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าขอรับรองฮาลาลเนื่องจากอาหารเด็กมีส่วนผสมของเจลาตินและวัตถุดิบผสมอาหารอื่นๆ ซึ่งไม่ฮาลาล อาหารเด็กจึงอาจเป็นทางเลือกให้บริษัทตั้งใหม่และกำลังมองหาช่องว่างในตลาด

อาหารสัตว์ฮาลาล เป็นสินค้าหลักที่ถูกมองผ่าน แต่เป็นตลาดที่ค่อนข้างใหญ่และจะเป็นโอกาสในอนาคตเนื่องจากผู้บริโภคสินค้าฮาลาลเริ่มให้ความสนใจมากขึ้นถึงขั้นตอนการผลิตอาหาร ลึกไปถึงขั้นว่าสัตว์ที่นำมาเชือดนั้นถึงแม้จะเชือดตามหลักศาสนา แต่มีวิธีการเลี้ยงมาด้วยอาหารสัตว์ที่ฮาลาลหรือไม่

อาหารที่ชูช่องทางการให้บริการที่ทันสมัยขึ้น เช่น บริการจ่ายตลาดสินค้าฮาลาลให้หรือบริการส่งอาหารฮาลาลถึงบ้าน เป็นต้น ในปัจจุบันพฤติกรรมของผู้บริโภคได้เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริโภคมีความต้องการที่หลากหลายขึ้น จึงต้องมีทางเลือกเพื่อตอบสนองความต้องการที่กว้างขึ้น ผู้บริโภคนิยมอาหารที่ปรุงง่ายขึ้น ไม่ยุ่งยากและไม่เสียเวลา นิยมอาหารที่สามารถสั่งได้จากมือถือ

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย

ศาสนาอิสลามมีข้อบัญญัติที่ระบุนถึงการแต่งกายตามหลักการที่ถูกต้อง โดยวัตถุประสงค์สำคัญของการแต่งกายในศาสนาอิสลาม คือ การปกปิดสิ่งพึงละอายของร่างกาย เพื่อที่จะไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้นในสังคม จึงได้วางหลักเกณฑ์ ดังนี้

เสื้อผ้าของทั้ง ผู้ชายมุสลิม และ ผู้หญิงมุสลิม จะต้องสะอาด ประณีต เรียบร้อย ต้องปกปิดสิ่งพึงละอายของผู้สวมใส่ โดยเฉพาะสำหรับผู้หญิงมุสลิม นั้น สิ่งที่พึงปกปิด คือ ทุกส่วนของร่างกาย ยกเว้นใบหน้า และฝ่ามือ ส่วนของผู้ชาย คือบริเวณตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่า

ผู้หญิงมุสลิม จะต้องไม่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่รัดรูป แนบเนื้อ หรือเสื้อผ้าที่โปรงบาง หรือมีรูที่ทำให้มองเห็นผิวหนัง หรือเรือนร่างภายใน ผู้ชายมุสลิมจะต้องไม่ใส่เสื้อผ้า หรือแต่งกายเลียนแบบผู้หญิง และผู้หญิงจะต้องไม่ใส่เสื้อผ้า หรือแต่งกายเลียนแบบผู้ชาย เพื่อดำรงรักษาบุคลิกและเอกลักษณ์แห่งเพศของตัวเองไว้ ห้ามมุสลิมชาย สวมใส่เสื้อผ้าที่ตัดมาจากผ้าไหม และสวมใส่เครื่องประดับทองคำ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เหมาะสมที่จะเป็นอาภรณ์ และเครื่องประดับของผู้หญิง

สำหรับมุสลิมสมัยใหม่การแสดงออกทางด้านศาสนา หรือ การแต่งกายตามหลักการศาสนาไม่ถือเป็นการล่าหลัง ปัจจุบันจึงส่งเสริมให้ตลาดสิ่งทอและเครื่องแต่งกายสำหรับชาวมุสลิมเริ่มคึกคักขึ้น โดยหากพิจารณาถึงความตื่นตัวในตลาดแฟชั่นมุสลิม การซื้อขายเทียบเคียงกับขนาดประเทศ ประเทศที่ตื่นตัวที่สุด 5 อันดับแรกคือ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ตุรกี จีน อินเดีย และ อิตาลี

ปัจจัยที่ส่งผลให้ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์นำประเทศอื่นๆด้านความตื่นตัวในเครื่องแต่งกายมุสลิมเป็นผลจากนโยบายส่งเสริมให้สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์เป็นผู้นำโลกในตลาดเศรษฐกิจอิสลาม สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์จึงเป็นผู้ส่งออกเครื่องแต่งกายมุสลิมไปกลุ่มประเทศ OIC ที่ใหญ่ที่สุด ในขณะที่ตุรกีก็เลื่อนลำดับขึ้นการเป็นผู้ส่งออกเครื่องแต่งกายมุสลิมมาเรื่อยๆ โดยการเพิ่มสัดส่วนการส่งออกผ่านการตลาดออนไลน์

ประเทศจีนและอินเดียนำหลากหลายประเทศจากการเป็นโรงงานโลก ส่วนประเทศ
อิตาลีก็ถือโอกาสเกาะกระแสในฐานะที่เป็นศูนย์กลางแฟชั่นโลก

ในภาพรวม มุสลิมทั่วโลกใช้จ่ายซื้อเสื้อผ้า และเครื่องนุ่งห่มมูลค่า 243 พันล้าน
ดอลลาร์สหรัฐในปี ค.ศ. 2015 โดยตัวเลขนี้เป็นเพียง 11% ของมูลค่าตลาดเครื่องนุ่งห่มทั่วโลก
ซึ่งมีมูลค่ารวมอยู่ที่ 2.2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐเมื่อเปรียบเทียบขนาดเพื่อให้เข้าใจภาพรวม มุสลิม
ทั่วโลกใช้จ่ายซื้อเสื้อผ้า และ เครื่องนุ่งห่มเป็นรองจากประเทศสหรัฐอเมริกา และ จีนซึ่งใช้จ่ายอยู่ที่
406 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และ 334 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ แต่มากกว่าสหราชอาณาจักร
และประเทศเยอรมัน ซึ่งใช้จ่ายอยู่ที่ 114 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และ 101 พันล้านดอลลาร์
สหรัฐ ตามลำดับ

หากเทียบกับปีก่อนหน้านี้ ตลาดมีการเติบโตถึง 5.7% ในขณะที่ตลาดเครื่องนุ่งห่ม
ทั่วโลกโตเพียง 3.5% ซึ่งหมายความว่าตลาดเครื่องนุ่งห่มเพื่อตอบสนองลูกค้าชาวมุสลิมเป็นตลาด
ที่มีอัตราการโตมากกว่ากลุ่มตลาดอื่นๆ และ ถือเป็นตลาดที่ยังน่าสนใจเมื่อมีการคาดการณ์ว่าตลาด
จะเติบโต 7.2% ภายในปี ค.ศ. 2021 ไปอยู่ที่มูลค่า 368 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปัจจัยที่ส่งเสริมการเติบโตในอุตสาหกรรมนี้คือการเพิ่มขึ้นของประชากรมุสลิม
รายได้ของประเทศในกลุ่ม OIC ที่สูงขึ้น ความสนใจที่จะประพาศิตัวตามบทบัญญัติทางศาสนา
ที่เพิ่มมากขึ้น

การสร้างการรับรู้ที่เพิ่มขึ้นผ่านสื่อออนไลน์ รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมการตลาด
ด้านเสื้อผ้าเพื่อมุสลิม เช่นแฟชั่นโชว์ ต่างส่งเสริมให้อุตสาหกรรมนี้โตขึ้นอย่างมีความหวัง

นวัตกรรมการนำเสนอที่ส่งเสริมการเติบโตของตลาดนี้ เช่นการจัดให้มีนางแบบ
มุสลิม การออกแบบตุ๊กตาบาร์บี้เป็นตัวแทนมุสลิมที่ใส่เสื้อผ้าตรงตามหลักศาสนา หรือ
การออกแบบแอปพลิเคชันให้มีการจับคู่เครื่องแต่งกาย

ความท้าทายต่ออุตสาหกรรมนี้คือกระแสต่อต้านอิสลามจากบุคคลภายนอก กระแส
ที่มองว่าการปกปิดรูปร่างตั้งแต่หัวจรดเท้า เป็นการกดขี่ทางเพศ เป็นคนที่มองโลกแคบ เป็นคน
ที่นิยมความรุนแรง โดยพิจารณาจากกระแสการเมืองโลก กระแสนี้สามารถรู้สึกได้จากการที่
อินสตาแกรมของบล็อกเกอร์ชื่อดังด้านแฟชั่นมุสลิมถูกแฮกเกอร์เข้าไปสร้างความเสียหาย หรือจาก
กรณีที่สื่อตะวันตกแสดงความคิดเห็นต่อชุดกีฬาของนักกีฬาโอลิมปิกชาวอิหร่านซึ่งใส่ชุดกีฬา
ที่ปกปิดตามหลักศาสนา

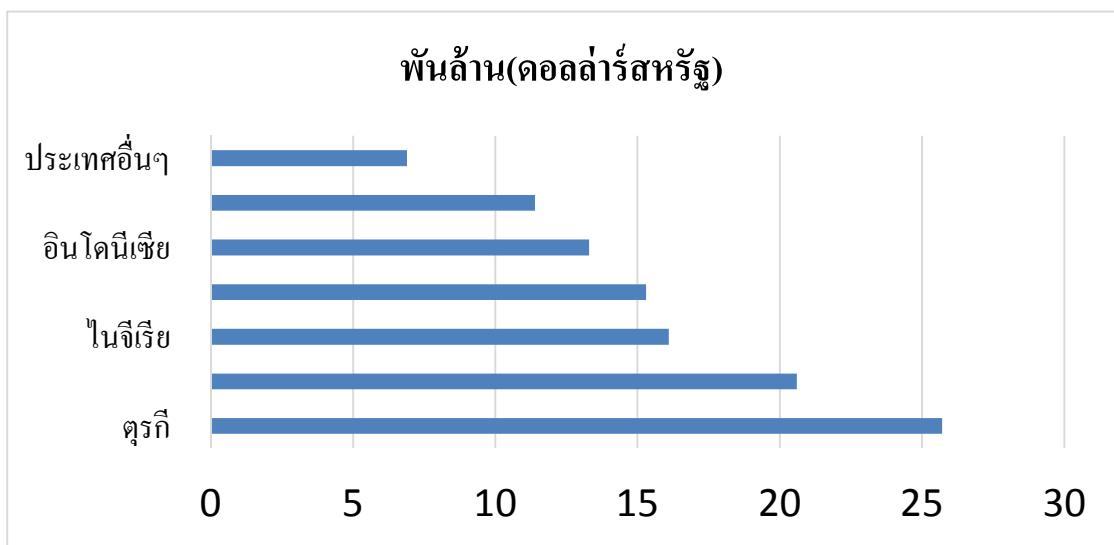
อีกหนึ่งความท้าทายคือแฟชั่นมุสลิมยังถูกมองว่าเป็นตลาดที่จำกัด จึงมีความต้องการ
ที่จะลงทุนในอุตสาหกรรมนี้จำกัด

สินค้าที่กำลังเป็นที่ต้องการ

ชุดมุสลิมดีไซน์ที่ดูสะอาดและน่าสมมุติซึ่งสามารถใส่ได้ทั้งลูกค้ำมุสลิม และลูกค้ำทั่วไป ในขณะที่ชุดว่ายน้ำซึ่งออกแบบมาเพื่อรองรับข้อบังคับทางศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะก็กำลังได้รับความนิยม โดยล่าสุด บริษัทผู้ผลิตสินค้าชั้นนำ เช่น Mark & Spencer จากอังกฤษให้ความสนใจ โดยการผลิตชุดว่ายน้ำรุ่นพิเศษเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้ำผู้นับถือศาสนาอิสลาม และจัดให้มีจำหน่ายในสาขาหลักของอังกฤษ ในขณะที่ก่อนหน้านี้มีจำหน่ายเพียงในสาขาคูไบและลิเบียเท่านั้น

เสื้อผ้ามุสลิมที่เป็นทางการ และคูหรรุหฺราก็เป็นที่นิยม และเป็นกลุ่มตลาดที่น่าสนใจ โดยเฉพาะช่วงเทศกาลถือศีลอด ฮารีรายา และ งานแต่งงาน โดยล่าสุด แบรนด์เสื้อผ้าชั้นสูง เช่น EtroFendi, Burberry และ EmilioPucci ก็มีการออกแบบชุดให้ตรงตามหลักศาสนาเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้ำชาวมุสลิม ในขณะที่ Uniqlo และ Mango ซึ่งมุ่งเน้นการผลิตเสื้อผ้าเพื่อลูกค้ำทั่วไปก็มีการจับมือกับดีไซเนอร์เพื่อออกแบบสินค้าเพื่อตอบสนองกลุ่มลูกค้ำมุสลิมเช่นกัน บางแบรนด์สินค้ามีการจับมือกับผู้มีชื่อเสียงทางสังคมเช่น Malala Yousafzai นักต่อสู้เพื่อการศึกษา และสิทธิเยาวชนชาวปากีสถาน จับมือกับบริษัทผลิตรองเท้าและเครื่องประดับชื่อดังจากอเมริกา เพื่อออกแบบฮิยาบ หรือผ้าคลุมผม โดยนำกำไรที่ได้ทั้งหมดไปส่งเสริมการศึกษาให้กับเด็กหญิงผู้ด้อยโอกาส

แผนภาพที่ 3-3 : ประเทศที่มีการซื้อเครื่องแต่งกายมุสลิมสูงสุด

ที่มา : วิกีพีเดีย, 2559

อุตสาหกรรมยาและเครื่องสำอาง

ศาสนาอิสลามส่งเสริมให้มนุษย์ดูแลร่างกาย และจิตใจของตนเอง โดยให้รักษาร่างกายให้ดีเป็นความรับผิดชอบที่ได้รับความมอบหมายจากพระผู้เป็นเจ้า การรักษาดูแลร่างกายให้มีสุขภาพดีจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักการศาสนา

มุสลิมทั่วโลกมีการซื้อยารักษาโรคที่มูลค่า 78 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ค.ศ. 2015 และถือเป็น 6.6% ของมูลค่าการซื้อยารักษาโรคของทั้งโลก ตัวเลขนี้มีการคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้น 9.3% ภายในปี ค.ศ. 2021

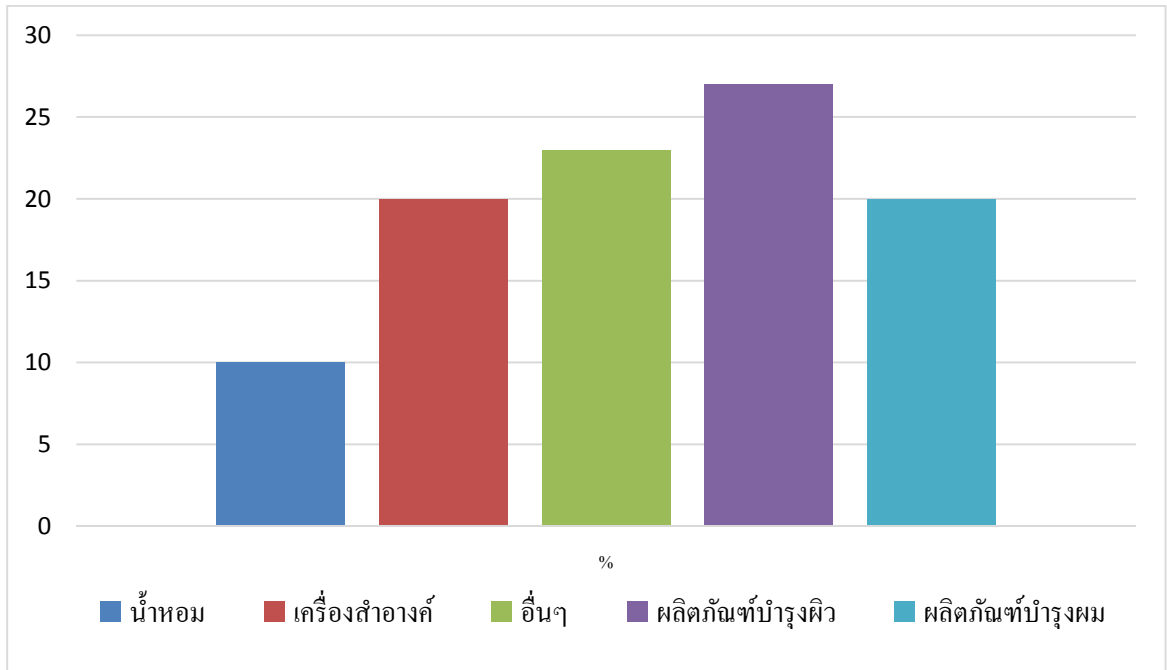
เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องแต่งกาย ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นจุดศูนย์กลางการซื้อของอุตสาหกรรมนี้ ตามมาด้วยประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ อียิปต์ และปากีสถานตามลำดับ

ประเทศที่ส่งออกยารักษาโรคให้กับกลุ่มประเทศ OIC สูงสุดคือ ประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน และ สวิสเซอร์แลนด์ ในขณะที่ประเทศในกลุ่ม OIC ที่มีการนำเข้ายารักษาโรคสูงสุด คือ ประเทศตุรกี ซาอุดีอาระเบีย และ สหรัฐอเมริกา ตามลำดับ

ส่วนตลาดเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์ของใช้ส่วนตัว มุสลิมทั่วโลกจับจ่าย เพื่อซื้อสินค้าประเภทนี้ในปี ค.ศ. 2015 มูลค่า 56 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งถือเป็นสัดส่วน 7.4% ของตลาดเครื่องสำอางค์และผลิตภัณฑ์ของใช้ส่วนตัว ตัวเลขนี้มีการคาดการณ์ว่าจะเติบโตขึ้น 6.5% ในปี ค.ศ. 2021

ประเทศที่มีการส่งออกสินค้าพวกนี้สู่กลุ่มประเทศ OIC สูงสุดคือ ประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน และสหรัฐอเมริกา ในขณะที่ประชากรมุสลิมที่มีการใช้จ่ายด้านเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์ของใช้ส่วนตัวสูงสุดมาจากประเทศอินเดีย รัสเซีย และ อินโดนีเซีย ตามลำดับ

แผนภาพที่ 3-4 : สัดส่วนเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์ของใช้ส่วนตัวในตลาดโลก

ที่มา : วิถีพิเศษ, 2559

ปัจจัยที่ส่งเสริมการเติบโตของสินค้ากลุ่มนี้คือความสามารถในการจับจ่ายสินค้าที่มีมากขึ้นของลูกค้ามีสติม กระแสรักสุขภาพ การตลาดออนไลน์ที่ทำให้การเข้าถึงผู้บริโภคง่ายขึ้น เสริมการรับรู้ มาตรฐานการรับรองสินค้าเฉพาะกลุ่มมีการพัฒนา เพื่อรองรับสินค้ากลุ่มนี้ และ วัตถุประสงค์ที่ได้รับการรับรองฮาลาลมีตัวเลขมากขึ้น รวมถึงการเติบโตของ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ฮาลาล

การเติบโตของตลาดก่อให้เกิดผลดีต่อผู้บริโภค โดยเฉพาะก่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนา และ เครื่องสำอางฮาลาลมากขึ้น เช่นกำลังมีการพัฒนาวัคซีนไขกัาพหลังแอนฮาลาลขึ้น ข้อมูลที่น่าสนใจในกลุ่มสินค้าเครื่องสำอาง คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังขยับตัวขึ้นเป็นผู้นำในตลาดเครื่องสำอางฮาลาลโลกโดยได้รับความร่วมมือจากบริษัทในยุโรป และอเมริกา ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสัดส่วนการจับจ่ายเครื่องสำอางที่ 61.2% ของมูลค่าการจับจ่ายเครื่องสำอางในเอเชีย ซึ่งมีมูลค่ารวมอยู่ที่ 1.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีผู้นำตลาด คือ ประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยสองประเทศนี้มีอิทธิพลต่อตลาดที่ 65%

ปัจจัยที่สองประเทศนี้มีอิทธิพลต่อตลาดเครื่องสำอางในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สูงมาจากจำนวนประชากรมุสลิม โดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรมุสลิมมากที่สุดในโลก รวมทั้งนโยบายส่งเสริมการตลาด เช่น ประเทศอินโดนีเซียมีการวางนโยบายให้เครื่องสำอางที่ผลิตในประเทศได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาลให้หมดภายในปี ค.ศ. 2019 ในขณะที่ประเทศมาเลเซียก็มีนโยบายส่งเสริมให้ทั้งบริษัทผู้ผลิตยารักษาโรคและเครื่องสำอางมาตั้งโรงงานการผลิตในประเทศ

สินค้าที่กำลังเป็นที่ต้องการ

อาหารเสริมเป็นสินค้าที่กำลังตื่นตัว ซึ่งวิเคราะห์ได้จากจำนวนบริษัทผลิตอาหารเสริมชั้นนำของโลกที่ต่างก็พยายามขอรับรองมาตรฐานฮาลาลมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น BASF และ Abbott และกระแสนี้ยังปลุกให้มีผู้ผลิตเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารเสริมฮาลาลเพิ่มขึ้นเช่นกัน ยกตัวอย่างตราสินค้า เช่น Madina Vitamins

นอกจากนี้ยังมีวัคซีนรักษาโรคฮาลาล น้ำยาทาเล็บฮาลาล เจลาตินฮาลาล ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้ชายเช่นน้ำมันบำรุงเครา และผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก

สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของตลาดฮาลาลไทย

ในปี 2010 ประเทศไทยมีจำนวนประชากรมุสลิม 5.8% หรือประมาณ 4 ล้านคน ความต้องการสินค้าฮาลาลในประเทศอาจอยู่ในอัตราที่เติบโตขึ้นเรื่อยๆ แต่เนื่องจากตลาดในประเทศค่อนข้างเล็ก วิจัยเล่มนี้จึงจะเน้นที่ความสามารถในการผลิตเพื่อป้อนตลาดส่งออก

ข้อมูลจากยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจสินค้าและบริการฮาลาล (พ.ศ. 2559 – 2563) ระบุว่าในปี พ.ศ. 2556 มีการส่งออกสินค้าอาหารไปยังกลุ่มประเทศมุสลิม 57 ประเทศ ที่เป็นสมาชิก OIC มูลค่ากว่า 164,368 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยประเทศไทยส่งออกสินค้าอาหารไปยังกลุ่มประเทศมุสลิม OIC มีมูลค่ากว่า 5,112.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 17.14 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าอาหารไทย และจัดเป็นอันดับที่ 13 ของโลกรองจากประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 9 และ 10 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกสินค้าฮาลาลขนาดใหญ่ 5 อันดับแรก ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไนจีเรีย เบนิน และสหรัฐอเมริกาตามลำดับ

ประเทศไทยมีโรงงานผลิตสินค้าถึง 3 หมื่นกว่าโรง และ ในตัวเลขนี้ 8,000 โรงเป็นผู้ผลิตสินค้าฮาลาล โดยข้อมูลจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยระบุว่า มีโรงงานที่ยื่นขอรับรองมาตรฐานฮาลาลในปี ค.ศ. 2017 ถึงประมาณ 5,000 โรงงาน โดยผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นประเภทอาหารแปรรูปและเครื่องดื่ม รวมกัน 60 % โดยส่วนที่เหลือคืออาหารสัตว์ บรรจุกัมมัฏสารเคมี

สถิติที่น่าสนใจ คือ เมื่อเทียบจำนวนผู้ประกอบการระหว่างปีพ.ศ. 2554 และ พ.ศ.2558 จำนวนบริษัทที่เข้าขอรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาล มีเพิ่มขึ้น กว่า 84% ซึ่งหมายความว่าผู้ประกอบการให้ความสนใจที่จะเข้าสู่ตลาดฮาลาลมากขึ้นเพราะเห็นศักยภาพที่จะเข้าไปทำกำไร

อีกสถิติคือจำนวนผลิตภัณฑ์ที่เข้าขอรับรองฮาลาลเพิ่มขึ้นจาก 25,515 ในปี 2554 เป็น 50,106 ในปี 2559 ซึ่งถือว่าเพิ่มขึ้น 96.3% ซึ่งหมายความว่าผู้ประกอบการไทยมีความพยายามมากขึ้นที่จะผลิตสินค้าให้หลากหลายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าในตลาดฮาลาลโลกมากขึ้น

สินค้าที่ประเทศไทยมีส่วนการถือครองมูลค่าสูงในตลาดฮาลาลโลกคือสัตว์ปีก โดยประเทศไทยถือเป็นผู้ส่งออกซากสัตว์ปีกฮาลาลใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีบริษัทที่เป็นยักษ์ใหญ่เช่น CP group, เบทาโกร กรุ๊ป และสหฟาร์ม

จุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศไทยเพื่อเพิ่มศักยภาพการส่งออกสู่ตลาดฮาลาล

ประเทศไทยมีศักยภาพ และ ความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านวัตถุดิบ มีความหลากหลายในการผลิต และมีระบบการรับรองมาตรฐานฮาลาลที่ชัดเจน ทำให้ไทยมีศักยภาพที่เอื้อต่อการเข้าไปช่วงชิงส่วนแบ่งมากขึ้นในตลาดอาหารฮาลาลโลก ทั้งศักยภาพการให้บริการที่เป็นที่น่าประทับใจ และ แหล่งท่องเที่ยวที่ตรงตรงใจนักท่องเที่ยวทั่วโลก ทุกองค์ประกอบต่างก็เป็นปัจจัยส่งเสริมให้ไทยไปได้ดีในตลาดฮาลาล

ในปี พ.ศ. 2558 คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจสินค้าและบริการฮาลาล พ.ศ. 2559-2563 ซึ่ง คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจและสินค้าฮาลาลแห่งชาติเป็นผู้เสนอ โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจคณะนี้มีหม่อมราชวงศ์ปรีดิยาทร เทวกุล รองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เป็นประธานกรรมการและประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรทางศาสนา และสถาบันการศึกษา อาทิ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการชุดนี้ถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลไทยที่มีการกำหนดทิศทางการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมนี้อย่างชัดเจน และเป็นทางการจากรัฐบาล เพื่อขยายส่วนแบ่งของประเทศไทยในตลาดฮาลาลโลกโดยเฉพาะทางด้านอาหารในกลุ่มประเทศ OIC มีการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อจะผลักดันประเทศไทยเป็นคิด 1 ใน 5 ผู้ส่งออกสินค้าและบริการฮาลาลโลก

การตั้งคณะกรรมการระดับชาติมากำหนดยุทธศาสตร์เพื่อให้เข้าถึงตลาดฮาลาลแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการไทย และภาครัฐมองว่าตลาดนี้น่าสนใจ มีโอกาส และไทยมีศักยภาพที่จะเข้าไปช่วงชิงส่วนแบ่งของตลาด มีความคาดหวังจะให้ยุทธศาสตร์นี้ผลักดันดัชนีวัดการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และมองไปอีกว่า ไทยจะเข้าไปมีบทบาทในตลาดโลกตามเป้าหมายได้หากมีการบูรณาการของทุกฝ่ายจึงได้จัดให้มีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานศาสนา ซึ่งให้การรับรองมาตรฐานฮาลาล และเพื่อเป็นการแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนายุทธศาสตร์นี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็น 1 ใน 5 ผู้ส่งออกในตลาดอาหารฮาลาลให้ได้ จึงแสดงความจริงใจโดยการมอบหมายให้รัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจเป็นประธานคณะกรรมการ

ต่อมาในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 เมื่อมีการปรับเปลี่ยนคณะรัฐมนตรี โดยมีการแต่งตั้งนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ เป็นรองนายกรัฐมนตรีดูแลด้านเศรษฐกิจมาแทนหม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร คณะทำงานชุดนี้ไม่ได้มีการยกเลิก แต่ก็ไม่มีการสานต่อ รวมทั้งยุทธศาสตร์ที่ได้มีการวางแผนไว้ก็ไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณครบทุกโครงการ แต่ละกระทรวงจึงทำหน้าที่ตามแผนผลักดันอุตสาหกรรมฮาลาลตามแผนกระทรวง และตามความสามารถ โดยทำในลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีแผนบูรณาการตามยุทธศาสตร์ที่ได้เคยวางร่วมกันไว้ทำให้ยุทธศาสตร์ขาดตอนและเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย

ถึงแม้เรื่องฮาลาลเป็นเรื่องที่ต้องมีองค์การศาสนา และ บุคลากรชาวมุสลิมที่มีความรู้เข้ามามีส่วนร่วมเนื่องจากการรับรองฮาลาลเป็นการบังคับใช้หลักการศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง การรับรอง การพัฒนามาตรฐานให้มีประสิทธิภาพ การสร้างความยอมรับในระดับนานาชาติ ในมาตรฐานของไทยในตลาดฮาลาลโลก การส่งเสริมแรงงานในภาคการผลิต ส่งเสริมให้อุตสาหกรรมมีสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมทั้งการตลาด และ การผลิต จำเป็นที่จะต้องได้รับการนำโดยนโยบายของภาครัฐผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจะยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมอุตสาหกรรมหากมีการตั้งคณะกรรมการระดับผู้นำประเทศเพื่อติดตามผล

การผลักดันจากภาครัฐของไทยยังถือว่าน้อยเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย และปัจจุบันนี้เป็นปัจจัยหลักที่จะกำหนดทิศทางการเติบโตของอุตสาหกรรมฮาลาลไทย เนื่องจากการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งในแง่งบประมาณและนโยบายต่างมีผลกระทบต่อการพัฒนา มาตรฐานรับรองและการสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับอุตสาหกรรมนี้ ดังจะเห็นได้จาก โครงการสนับสนุนอุตสาหกรรมฮาลาลผ่านหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะทับซ้อนกัน และไม่ สัมฤทธิ์ผลเท่าควร

อุตสาหกรรมฮาลาลไทยกำลังเจอความท้าทายจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากร โดยบุคลากรกลุ่มนี้และนักวิทยาศาสตร์ฮาลาลคือแรงงานที่อุตสาหกรรมฮาลาลต้องการ ปัจจุบัน คนกลุ่มนี้มีจำกัดและมีอัตราการเปลี่ยนงานสูง ทำให้เป็นค่าใช้จ่ายต่อเอกชนผู้ลงทุน การแก้ปัญหา จุดนี้จะเป็นการรองรับการเติบโตของผู้ผลิตสินค้าฮาลาลของประเทศไทยให้โตได้ราบรื่นขึ้น เพื่อการขยายศักยภาพในอนาคตแต่ยังไม่มีหน่วยงานภาครัฐใดๆพัฒนาปัจจัยนี้อย่างจริงจัง

การมีหัวใจเพื่อรวมศูนย์ปัญหา วิเคราะห์ตลาดโลกเพื่อแนะนำนโยบาย กำหนด ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล และผลักดันให้ปัจจัยต่างๆมีการพัฒนาและให้อุปสรรคต่างๆ ได้รับการแก้ไข ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายมีการวิจัยและพัฒนาสินค้าฮาลาล เป็นสิ่งที่ประเทศไทย ควรจะมีเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลให้มีบทบาทที่สดใสมากขึ้นในตลาดโลก

สรุป

ตลาดฮาลาลโลกคาดว่าจะเติบโตอย่างก้าวกระโดดจากจำนวนประชากรที่นับถือ ศาสนาอิสลามที่เพิ่มมากขึ้น รายได้ที่เพิ่มมากขึ้นในประเทศที่มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ การตื่นตัวในการศรัทธา นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาล มาตรการช่วงชิงตลาดจากแบรนด์ ระดับโลก จากประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม รวมทั้งกระแสการดูแลสุขภาพและคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค และการสื่อสารออนไลน์ โดยสินค้าที่โดดเด่น คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และ ยารักษาโรค ตามลำดับ ตลาดฮาลาลโลกยังมีช่องว่างให้ผู้ผลิตไทยเข้าไปช่วงชิง โอกาสอยู่อีกมากมาย ท่ามกลางโอกาส ในตลาดโลก ความมุ่งมั่นของไทยในระดับชาติผ่านคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจ และสินค้าฮาลาลแห่งชาติกลับหยุดชะงัก ภาคเอกชนจึงต้องก้าวไปอย่างโดดเดี่ยว และไร้ทิศทาง ที่เป็นเอกภาพ รวมทั้งงบประมาณรัฐที่จัดสรรไปแต่ละกระทรวงเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล ก็ทับซ้อนและไม่เกิดประโยชน์สูงสุด ทิศทางพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศจึงไม่ชัดเจน และควร ต้องมีการปรับปรุง และบูรณาการเพื่อเป้าหมายให้ไทยเป็นผู้ส่งออกอาหารฮาลาลโลกระดับต้นๆ

บทที่ 4

กลยุทธ์การตลาดและพัฒนาสภาพแวดล้อม

ประเทศไทยไม่น้อยหน้าประเทศใดในด้านการผลิตสินค้าอาหาร สินค้าเกษตร ซึ่งส่วนขนานยนต์หรือด้านบริการทั้งด้านการท่องเที่ยวและบริการทางการแพทย์ นอกจากนี้คุณภาพสินค้า ต้นทุนสินค้าที่ผลิตในไทยอาจไม่ถือว่าถูกที่สุด แต่เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพสินค้า ราคาสินค้า ความประณีต และความสวยงาม สินค้าจากประเทศไทยหลายประเภทเป็นที่ต้องการในตลาดโลก โดยเฉพาะสินค้าเกษตร และอาหารไทย

นอกเหนือจากการพัฒนาการรับรองมาตรฐานฮาลาลไทย ปัจจัยเพิ่มเติมที่จะส่งผลให้ไทยได้รับการยกระดับไปสู่ 1 ใน 5 ผู้ส่งออกสินค้าฮาลาลสู่ตลาดโลกคือการทำการตลาดของสินค้าไทย

เมื่อมองไปที่ประชากรทั่วโลก กลุ่มคนที่กำหนดทิศทางของโลกธุรกิจในปัจจุบัน คือคนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นการกล่าวถึงคือคนอายุระหว่าง 16-37 ปี ซึ่งมีอยู่ 2 พันล้านคนทั่วโลก และร้อยละ 86 อาศัยอยู่ในตลาดเกิดใหม่ซึ่งหมายถึงตลาดที่มีความต้องการใช้จ่ายสูง และในปี ค.ศ. 2020 คนกลุ่มนี้จะถือเป็นครึ่งหนึ่งของแรงงานโลก

ลักษณะของคนกลุ่มนี้คือพวกเขาเกิดมาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และหลังสงครามเย็น เกิดมาในช่วงที่การพัฒนาทางเทคโนโลยีพัฒนาไปเร็วมากและเป็นกลุ่มคนที่พึ่งพาเทคโนโลยีมากกว่าคนกลุ่มก่อนๆ คนกลุ่มนี้มีความรักคิดต่อแบรนด์สินค้าที่พวกเขาไว้ใจและต้องการข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจ ในปี ค.ศ. 2030 กว่า 30% ของคนกลุ่มนี้คือคนมุสลิมในปัจจุบัน กว่า 40% ของประชากรมุสลิมทั่วโลกมีอายุต่ำกว่า 25 ปี และคนกลุ่มนี้ถือเป็นสัดส่วน 11% ของประชากรทั่วโลก

ความคิด ความต้องการ ความเชื่อ สิ่งที่ดีเป็นเรื่องสำคัญ และสิ่งที่คนกลุ่มนี้เลือกจึงจะเป็นทิศทางความต้องการของสินค้าฮาลาลโลก ดังนั้น ผู้ผลิต และนักการตลาดจำเป็นต้องพิจารณา และ รับฟังเสียงของพวกเขาเพื่อพิจารณาสินค้าที่ควรผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ในขณะที่นักการตลาดก็จำเป็นต้องมีการวางแผนนโยบายการตลาด เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้ากลุ่มนี้อย่างถูกวิธี ถูกเป้าหมาย และถูกใจ เพื่อให้สินค้าไปได้ดีในกลุ่มลูกค้าที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

จากการศึกษาพบว่า คนกลุ่มนี้มีลักษณะพิเศษ คือ มีความสนใจ และภาคภูมิใจที่จะบอกโลกว่าพวกเค้านับถือศาสนาอิสลาม และเป็นมุสลิมพวกเค้าสนใจในหลักการศาสนาและการปฏิบัติตามข้อบังคับของศาสนา และแสดงออกให้เห็นว่าการอยู่ในหลักการศาสนาก็สามารถเป็นคนรุ่นใหม่ได้ เช่น เราจะเห็นคนรุ่นใหม่ ้วยเยาว์ให้ความสนใจการคลุมศีรษะมากขึ้น และมีพัฒนาการรวมถึงความต้องการที่จะผสมผสานเทรนการแต่งตัวนำสมัยโดยยังคงคลุมศีรษะหรือการให้ความสนใจกับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีห้องละหมาดให้พวกเค้าได้ทำศาสนกิจ พวกเค้าสามารถมีไลฟ์สไตล์ของคนรุ่นใหม่ และในขณะเดียวกัน แสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับศาสนาได้อย่างไม่ขัดกัน

ดังนั้น คนกลุ่มนี้มีความต้องการพิเศษ พวกเค้าต้องการสินค้าที่ฮาลาลอย่างชัดเจน ไร้ข้อสงสัย พวกเค้าอยากรู้ที่มาของสินค้าว่ามีการใช้วัตถุดิบต่ำกว่าคุณภาพที่ได้มีการโฆษณาหรือแรงงานผิดกฎหมายหรือไม่ และสินค้าอาหารที่อ้างว่าฮาลาลนั้นมีที่มาอย่างไร ฮาลาลตลอดขั้นตอนการผลิตหรือไม่ ความคิดของคนเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่ผู้ผลิต และ นักการตลาดต้องทำความเข้าใจ

ปัจจัยที่ส่งเสริมความคิดของคนกลุ่มนี้มีอิทธิพลมาจาก 2 เหตุผล หนึ่ง คือ กระแสต่อต้านอิสลาม ซึ่งเป็นผลพวงจากเหตุการณ์ล่มตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ในนครนิวยอร์กเมื่อปี ค.ศ. 2011 และอินเทอร์เน็ต

การตลาดออนไลน์

ช่องทางที่จะให้สินค้าเป็นที่รู้จัก และเกิดกระแสดความต้องการในโลกมุสลิม คือ การแนะนำสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากในแง่ภูมิศาสตร์ มุสลิมกระจายอยู่ทุกที่ทั่วโลก ดังนั้น ช่องทางที่ดีที่สุด และได้ผลที่สุดเพื่อสื่อสารกับคนกลุ่มนี้คือ สื่อออนไลน์ Social Media หรือ การทำการตลาดทางอินเทอร์เน็ต

การตลาดทางอินเทอร์เน็ตถือว่าเป็นสื่อที่ทันสมัยที่สุดสำหรับธุรกิจในการโปรโมตผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มุ่งเน้นตลาดโลก ธุรกิจชั้นนำหลายแห่งประสบความสำเร็จอย่างมากในการเพิ่มยอดขายและประสิทธิภาพการผลิตโดยผนวกรวมกลยุทธ์การตลาดดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ

ข้อดีของการตลาดออนไลน์คือคุณมีโอกาสกำหนดเป้าหมายลูกค้าเป้าหมาย ต้นทุนการใช้สื่อต่ำกว่าช่องทางอื่น แต่ข้อมูลข่าวสารสามารถแพร่กระจายไปกว้าง และ ครอบคลุมจำนวนผู้รับรู้อีกกว่าทุกสื่อ ไม่มีขอบเขตทางภูมิศาสตร์ ระดับชาติหรือ ระยะเวลากระจายข้อมูล รวมทั้ง

การพัฒนาทางเทคโนโลยีก็ส่งเสริมให้มีการพูดคุยกับลูกค้าหรือลูกค้าข้ามประเทศโดยไม่มีค่าใช้จ่าย คุณลักษณะนี้จะช่วยให้องค์กรขนาดเล็กสามารถทำการตลาดเพื่อกำหนดเป้าหมายฐานลูกค้าทั่วโลกได้และเหมาะกับประเทศไทยที่มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก

ปัจจุบันร้อยละ 21 ของผู้ลงทะเบียนใช้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ทั่วโลกคือชาวมุสลิม ตัวเลขนี้คือประชากร 1.3 พันล้านคน ในกลุ่มประเทศมุสลิม, สังคมออนไลน์ได้รับความนิยมมากจากประชาชนในประเทศซาอุดีอาระเบียและประเทศอินโดนีเซีย และหากลองลึกไปถึงเทรนการใช้ กลุ่มประเทศมุสลิมที่มีการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการซื้อขายมากที่สุดในโลกได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย และปากีสถาน โดยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มการเงินอิสลาม เครื่องนุ่งห่ม และบริการ สันทนาการ

การตลาดทางอินเทอร์เน็ตจะช่วยให้สามารถประชาสัมพันธ์ธุรกิจได้ แต่นักการตลาด ควรศึกษากลยุทธ์ทางการตลาดที่จะทำให้ข้อมูลที่สื่อสารไปถึงกลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคจริงๆ และมีคุณภาพ เพื่อให้สิ่งที่สื่อไปนั้นก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยควรต้องเรียนรู้ทักษะ Search Engine Optimization (SEO) หรือ กระบวนการที่ทำให้เว็บไซต์ หรือ ชื่อเว็บไซต์ ปรากฏอยู่ใน ตำแหน่งที่ดีที่สุดของผลการค้นหาผ่าน เว็บเสิร์ชเอนจิน, ส่วนการสื่อสังคมออนไลน์ที่น่าสนใจ คือ เฟสบุ๊กเนื่องจากเฟสบุ๊กมีผู้ใช้มากกว่าโซเชียลมีเดียช่องทางอื่น โดยมีผู้ใช้ถึง 1.59 พันล้านคน

ผู้ประกอบการควรศึกษาการใช้ คีย์เวิร์ด หรือ hashtag เพื่อเชื่อมสินค้ากับตลาดฮาลาล โดยคีย์เวิร์ดที่มีความเกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าฮาลาลมากที่สุดคือ halal และ muslim โดยเมื่อพิจารณาประเภทสินค้าต่อการใช้งานในแต่ละประเทศพบว่า ตลาดอินโดนีเซียมีการเชื่อมคีย์เวิร์ด ที่เกี่ยวข้องกับเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มมากที่สุดซึ่งหมายความว่าผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศอินโดนีเซีย มีความสนใจในเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าสินค้าอย่างอื่น ในขณะที่ตลาดมาเลเซียมีการเชื่อม คีย์เวิร์ดที่เกี่ยวข้องกับการเงินอิสลาม ตลาดปากีสถานมีการเชื่อมคีย์เวิร์ดที่เกี่ยวข้องกับสื่อฮาลาล และสันทนาการฮาลาลส่วนอเมริกามีการเชื่อมคีย์เวิร์ดที่เกี่ยวข้องกับอาหารฮาลาล

การตลาดออนไลน์เพื่อให้เข้าถึงลูกค้ามุสลิมซึ่งกระจายอยู่ครอบคลุมทุกประเทศ ทั่วโลก เป็นที่นิยมเป็นอย่างยิ่งในไม่กี่ปีที่ผ่านมา และ ถือเป็นช่องทางที่สะดวก โดยเฉพาะใน ประเทศที่สินค้าฮาลาลไม่ได้มีการจำหน่ายอย่างแพร่หลายในตลาด ยกตัวอย่างเช่น ประเทศเกาหลี ซึ่งมี yeshalal.co.kr เป็นช่องทางสั่งสินค้าฮาลาลออนไลน์ หรือ เว็บ onlinehalalfood.com เป็นช่องทางสั่งสินค้าฮาลาลออนไลน์ในประเทศญี่ปุ่นหรือเว็บไซต์ที่จับคู่ผู้ผลิตและผู้ขายหรือลูกค้า ปลายทางเข้าด้วยกัน เปรียบเสมือน Alibaba ในโลกอิสลาม เช่น aladdinstreet.com zilzar.com หรือ Daganghalal.com เป็นต้น

เป็นที่น่าสนใจที่ในเว็บไซต์เหล่านี้ต่างมีสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยอยู่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นพืชผัก ผลไม้ ทั้งสดและแห้ง ข้าวสาร ซอสปรุงรสต่างๆ ชิ้นส่วนไก่ และไก่แปรรูปต่างๆ จึงแสดงให้เห็นว่าสินค้าจากประเทศไทยเป็นที่ต้องการของตลาดฮาลาลโลก เพียงแต่ช่องทางการจัดจำหน่ายยังต้องผ่านช่องทางอื่น ช่องว่างตรงนี้จึงเป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยเข้าสู่ลูกค้าได้ตรงขึ้น และให้มีการสื่อสารโดยตรงกับผู้บริโภคมากขึ้นเพื่อสร้างความภักดีต่อแบรนด์

เทคนิคการตลาดโดยเรียนรู้จากประเทศอื่น

นอกเหนือจากการตลาดออนไลน์ การศึกษาเปรียบเทียบเทคนิคการประชาสัมพันธ์ และการทำการตลาดสินค้าฮาลาลของประเทศต่างๆ ก็เป็นประโยชน์ต่อการทำการตลาดสินค้าฮาลาลของประเทศไทย ยกตัวอย่าง ดังนี้

1. ประเทศบราซิล

บราซิล หรือ สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปอเมริกาใต้ เป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดและมีประชากรมากที่สุดในทวีปอเมริกาใต้ คือประมาณ 200 ล้านคน ในจำนวนประชากรทั้งหมดนี้เป็นชาวมุสลิมเพียงร้อยละ 6.2 หรือประมาณ 12 ล้านคน ประเทศบราซิลเป็นประเทศที่น่าศึกษาในการเข้าช่วงชิงส่วนแบ่งในตลาดอาหารฮาลาลโลก เนื่องจากบราซิลส่งออกเนื้อสัตว์ฮาลาลในตลาดโลก ปัจจุบันประเทศบราซิลมีวัวถึง 226 ล้านตัว เป็นอันดับสองรองจากประเทศอินเดียซึ่งมีอยู่ 303 ล้านตัว และมากกว่าประเทศจีนซึ่งมีกว่า 100 ล้านตัว จำนวนวัวที่มากมายเป็นอันดับสองของโลกนี้จึงทำให้ไม่เป็นที่น่าแปลกใจเลยในศักยภาพการเป็นผู้ผลิตและส่งออกเนื้อวัวที่ใหญ่ที่สุดของโลก โดยมีสัดส่วน 1 ต่อ 4 ของวัวที่ส่งออกทั้งหมดเพื่อป้อนตลาดเนื้อวัวฮาลาล

ในส่วนการรับรองมาตรฐานฮาลาล ซึ่งเป็นส่วนจำเป็นมากสำหรับขั้นตอนการเชือดเนื้อสัตว์เพื่อผู้บริโภคของชาวมุสลิม ประเทศบราซิลมีหน่วยงานรับรองมาตรฐานฮาลาล 3 หน่วยงาน โดยหน่วยงานรับรองที่ใหญ่ที่สุดใช้ชื่อว่า Federation of Muslim Associations of Brazil (Fambras) ซึ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1979 และมีสมาคมมุสลิม 48 สมาคม และ มัสยิดทั่วประเทศอยู่ภายใต้การดูแล Fambras มีหน่วยงานย่อยที่ชื่อว่า CIBSL มีหน้าที่ตรวจและควบคุมผู้ผลิตสินค้าฮาลาล โดยมีพนักงานถึง 680 คน แบ่งเป็นผู้เชือด ผู้ฆ่าแหละซากวัว และผู้ตรวจรวม 500 คน ซึ่งต้องดูแลโรงเชือด 80 โรงทั่วประเทศ ซึ่งเป็นโรงเชือดสัตว์ที่ได้รับรองมาตรฐานฮาลาล ประเทศบราซิลได้มีการพัฒนามาตรฐานการรับรองฮาลาลให้ตรงตามระเบียบของประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย หรือ ประเทศอาหรับต่างๆ และในปัจจุบัน ประเทศบราซิลมีบริษัทที่ได้รับรองมาตรฐานฮาลาลถึง 300 บริษัท และส่วนใหญ่อยู่ในการผลิตชิ้นส่วนเนื้อและไก่

FAMBRAS และ Cibal Halal ให้ความสำคัญต่อการสร้างความเชื่อว่าการเชือดสัตว์จากโรงเชือดที่ได้รับรองมาตรฐานฮาลาลนั้นจะป็นไปตามข้อกำหนดของศาสนา ทั้ง 2 สถาบันจัดให้มีห้องเทรนนิ่งเพื่อให้ผู้เชือดสัตว์ชาวมุสลิมได้มีการเทรนและเรียนรู้ถึงขั้นตอนเชือดที่ตรงตามข้อกำหนดของศาสนา และในขณะที่โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ใช้วิธีการชือดไก่ให้สลบก่อนเชือดด้วยเครื่องจักร แต่โรงงานในบราซิลบางโรงยังพิจารณางดเว้นจากการชือดไก่ก่อนเชือดและเลือกที่จะเชือดด้วยแรงงานมนุษย์แทนเครื่องจักร ซึ่งถือเป็นการปฏิบัติที่ตอบสนองต่อผู้บริโภคกลุ่มที่ต้องการความมั่นใจจากการตีความบทบัญญัติและข้อบังคับทางศาสนาแบบเคร่งครัด ความยืดหยุ่น และ ความพยายามของผู้ประกอบการที่จะปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองกลุ่มผู้บริโภคชาวมุสลิมให้ได้สินค้าที่สามารถไว้วางใจได้ว่าฮาลาลเป็นจุดเด่นที่ทำให้เนื้อไก่ และเนื้อสัตว์จากประเทศบราซิลได้รับความไว้วางใจในแง่หลักศาสนา ความพยายามที่จะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ไม่ว่าผู้บริโภคมี่ความต้องการสินค้าโดยมีรายละเอียดใดใดก็แล้วแต่ประเทศบราซิลมองเห็นความสำคัญ และส่งผลให้สินค้าเป็นที่ต้องการในตลาดฮาลาลโลกอย่างน่าเอาแบบอย่าง

อีกปัจจัยที่น่าจะส่งเสริมสถานะผู้ส่งออกสินค้าประเภทเนื้อไก่ และ เนื้อสัตว์ฮาลาลต่อตลาดโลกคือเรื่องราคาสินค้า ประเทศบราซิลมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลก พื้นที่อันกว้างขวาง ส่งผลให้อาหารสัตว์ และน้ำเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์มีมากมาย ทำให้ต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ถูกกว่าประเทศอื่นๆ เมื่อประกอบรวมกับแรงงานที่ยังราคาถูก และ การอ่อนค่าของเงินเรียลบราซิล ในอดีตที่ผ่านมาต่างก็เสริมให้สินค้าประเภทไก่และเนื้อสัตว์จากบราซิลเป็นที่สนใจในตลาดโลก

เมื่อเกิดภัยแล้งที่กระทบต่อการปลูกข้าวโพดซึ่งเป็นอาหาร รัฐบาลของบราซิลก็ได้พิจารณาการลดภาษีนำเข้าข้าวโพดอย่างทันที เพื่อเป็นการยับยั้งผลกระทบต่อต้นทุนอาหารสัตว์หากข้าวโพดซึ่งใช้ผลิตอาหารสัตว์ขาดแคลน มาตรการของรัฐบาลที่ทันที ส่งเสริมผู้ผลิตให้สามารถควบคุมราคาสินค้า และ จำนวนการผลิตให้สามารถไปทำกำไรในตลาดฮาลาลโลก

ตลาดหลักสำหรับการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของบราซิลจะอยู่ในตะวันออกกลาง เอเชียและประเทศมุสลิมต่าง ๆ ในแอฟริกา ซึ่งบรรดาประเทศผู้นำเข้าหลัก ได้แก่ ยูเออี อียิปต์ อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย อิสราเอล เลบานอน และลิเบีย โดยสหรัฐอเมริกาเบิเรตส์เพียงประเทศเดียวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15 ของผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลทั้งหมด จึงทำให้เป็นประเทศอาหรับที่มีหุ้นส่วนการค้ากับบราซิลที่ใหญ่ที่สุด ทั้งนี้ บราซิลยังมีสัดส่วนการเป็นผู้ส่งอาหารฮาลาลให้ดูไบมากกว่าครึ่งหนึ่งของการนำเข้าเนื้อสัตว์ในปี ค.ศ. 2013 ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 53 ของส่วนแบ่งตลาด

นอกจากจะทำตลาดด้านสินค้าไก่และเนื้อสัตว์ได้เป็นที่เรียบร้อยแล้วในประเทศมุสลิมดังเช่นตะวันออกกลาง ตุรกี และประเทศแถบยุโรป ในปีหน้านี้บราซิลยังมีโครงการที่จะเพิ่มประเภทการส่งออกสินค้าด้านเวชภัณฑ์ยาและเครื่องสำอางที่ไม่มีสารจากสุกรเจือปน ร้อยเปอร์เซ็นต์อีกด้วย

นอกจากนั้น บราซิลยังแสวงหาความร่วมมือในตลาดใหม่เพิ่มมากขึ้น เช่น การสร้างความร่วมมือกับประเทศรัสเซียเพื่อให้สินค้าฮาลาลจากบราซิลเข้าสู่ลูกค้าฮาลาลในรัสเซีย และร่วมมือกับมาเลเซียซึ่งถูกมองว่ามีการรับรองมาตรฐานฮาลาลที่น่าเชื่อถือ โดยการร่วมทุนการผลิตสินค้าระหว่างบริษัทในบราซิลและบริษัทในมาเลเซีย จะทำให้สินค้าได้รับความเชื่อถือมากขึ้น หากผนวกจุดเด่นของทั้ง 2 ประเทศเข้าด้วยกัน

บราซิลมีการทำงานเพื่อให้ประเทศเป็นผู้ส่งออกสินค้าฮาลาลที่กระตือรือร้น ผลักดันตนเองซึ่งมีความสามารถในการผลิตอยู่แล้วให้เป็นผู้ส่งออกสินค้าฮาลาลที่ประสบความสำเร็จได้ เป็นตัวอย่างที่ประเทศไทยควรนำมาศึกษาเรียนรู้เป็นแนวทางในการขยายช่องทางและเปิดช่องทางการค้าการทำธุรกิจสินค้าอาหารฮาลาล

2. ประเทศจีน

ประเทศจีนมีจำนวนชาวมุสลิมอยู่กว่า 30 ล้านคนและ คิดเป็นร้อยละ 2.3 ของจำนวนประชากรโดยรวม ทั้งนี้ ชาวมุสลิมในจีนส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ด้านตอนในและซีกตะวันตกของประเทศ อาทิ มณฑลหนิงเซี่ย มณฑลกานซู เขตปกครองอิสระมองโกเลียใน และเขตปกครองอิสระซินเจียง

ด้วยอัตราการขยายตัวของจำนวนประชากร ทำให้ตลาดสินค้าฮาลาลภายในประเทศกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว รัฐบาลและผู้ประกอบการของจีนเองก็ให้ความสำคัญอย่างมากกับตลาดอาหารฮาลาลทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะในยุคของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ซึ่งให้ความสำคัญในการเชื่อมความสัมพันธ์ทางการค้าและความมั่นคงกับประเทศมุสลิมผ่านนโยบาย “One belt one road” ซึ่งเป้าหมายคือการสร้างถนนและเส้นทางเดินเรือใหม่ซึ่งเชื่อมระหว่างจีน เอเชียตะวันตก เอเชียตะวันออก และเป็นประตูสู่ยุโรป ซึ่งชัดเจนว่าการเส้นทางสายไหมใหม่ ตามนโยบาย “One belt one road” นี้จะทำให้ประเทศจีนเชื่อมความสัมพันธ์ทางการค้ากับกลุ่มประเทศมุสลิมทั้งในเอเชียและตะวันออกกลาง การเชื่อมความสัมพันธ์เกิดขึ้นทั้งการเข้าไปลงทุนสร้างเส้นทางคมนาคม และข้อตกลงการค้าทวิภาคี โดยในปัจจุบันมีผู้ผลิตจีนหลายบริษัทในเมือง Linxia จังหวัด Gansu ที่ได้ทำข้อตกลงทางการค้ากับตุรกีและคาซัคสถานในการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาล

ในขณะเดียวกัน ตัวแทนจากมณฑลหนิงเซี่ยได้ทำข้อตกลงทางการค้ากับประเทศมาเลเซียเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการให้การรับรองมาตรฐานฮาลาลสำหรับสินค้าจากประเทศจีน โดยใช้ความเข้มแข็งด้านการรับรองจากประเทศมาเลเซียเป็นการเสริมความเชื่อมั่นและได้สร้างนิคมอุตสาหกรรมฮาลาลระดับประเทศให้เป็นฐานการผลิตสินค้าฮาลาล และ ทำงานเชิงรุกเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการรับรองมาตรฐานฮาลาล การวิจัยการพัฒนาการออกแบบการผลิตและการแปรรูป ส่งเสริมผ่านการจัดนิทรรศการและสัมมนา ส่งเสริมการสร้างระบบจำหน่ายอาหารฮาลาลและผลิตภัณฑ์มุสลิม

ปัจจุบันประเทศจีนไม่มีองค์กรกลางที่ให้การรับรองมาตรฐานฮาลาล มีเพียงบางเมืองที่มีผู้ผลิตสินค้าฮาลาลเท่านั้นที่มีหน่วยงานให้บริการรับรองมาตรฐานฮาลาล รวมทั้งสินค้าจากจีนก็ปรากฏเป็นข่าวการปนเปื้อนบ่อย การผลักดันให้เกิดองค์กรกลางระดับประเทศ และให้มีกฎหมายรองรับมาตรฐานฮาลาลก็ไม่สามารถทำได้เนื่องจากประเทศสังคมนิยมไม่นำข้อบังคับทางศาสนามาระบุเป็นกฎหมายได้ ประเทศจีนจึงมองเห็นการทำข้อตกลงทางการค้ากับประเทศต่างๆ เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตัวสินค้า และ ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดสินค้าฮาลาลผ่านนโยบาย “One belt one road”

3. ประเทศฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ ได้ออก Philippine Halal Export Development and Promotion Act of 2016 หรือ พระราชบัญญัติการส่งเสริมการพัฒนาและส่งเสริมการส่งออกฮาลาลของฟิลิปปินส์ในปี พ.ศ. 2016 โดยมุ่งพัฒนาส่งเสริมการผลิตสินค้าฮาลาลเพื่อเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับฟิลิปปินส์ โดยพรบ.นี้จะช่วยเพิ่มผลประโยชน์จากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอาเซียนจากสินค้าที่ส่งออกไปสู่กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่กำลังขยายตัวเช่นมาเลเซียอินโดนีเซียและบรูไนดารุสซาลัมได้ง่ายขึ้น

4. ประเทศมาเลเซีย

รัฐบาลมาเลเซียก่อตั้ง Halal Industry Development Corporation หรือ บริษัทพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล เมื่อปี ค.ศ. 2006 เพื่อประสานการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลในประเทศมาเลเซียโดยรวม โดยมีหน้าที่ พัฒนามาตรฐานฮาลาล พัฒนาการตรวจสอบและการรับรองรวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถผู้ประกอบการสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาล ฝึกอบรมบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมฮาลาล บริหารสิทธิประโยชน์นักลงทุนในอุตสาหกรรมฮาลาล บริหารอุตสาหกรรมฮาลาล ทำหน้าที่ให้บริการข้อมูลเพื่อให้ความสะดวกกับภาคผลิต ส่งเสริมการตลาดเพื่อส่งเสริมเป้าหมายระดับชาติที่จะผลักดันให้ประเทศมาเลเซียเป็นศูนย์กลางฮาลาลโลก

5. นครดูไบ, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

ผู้นำนครดูไบได้ก่อตั้ง Dubai Islamic Economy Development Centre (DIEDC) หรือศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจอิสลามของดูไบ ในปีพ.ศ. 2556 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมนครดูไบให้เป็นเมืองหลวงของเศรษฐกิจอิสลามโดยให้มีการนโยบายส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของการเงินอิสลาม ให้เป็นศูนย์รวมข้อมูลอุตสาหกรรมฮาลาล ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวฮาลาลแบบครบวงจร ให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจดิจิทัลฮาลาล ศูนย์กลางแฟชั่นอิสลาม ศูนย์ข้อมูลและการศึกษาชั้นนำของโลกเกี่ยวกับเศรษฐกิจอิสลาม และ ศูนย์กลางมาตรฐานและการรับรองมาตรฐานเศรษฐกิจอิสลามระดับโลก

สรุป

ด้วยเหตุผลทางข้อมูลประชากร และการกระจายตัวของกลุ่มลูกค้ามุสลิม ซึ่งกระจายอยู่ทั่วโลก และลักษณะของผู้บริโภค ช่องทางการตลาดที่จะส่งเสริมให้สินค้าไทยสามารถเข้าถึง รับรู้ และเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคชาวมุสลิมทั่วโลก คือ การตลาดออนไลน์ นอกจากนั้นประเทศต่างๆ ทั่วโลก ทั้งในภาครัฐ องค์กรรับรอง และภาคเอกชน ต่างมุ่งมั่นทุ่มเทเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการพัฒนาของอุตสาหกรรมฮาลาลเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งในตลาดฮาลาลโลก ทั้งในด้านการออกกฎหมายสนับสนุนการพัฒนาของอุตสาหกรรมฮาลาลในประเทศ การผลักดันให้มีหน่วยงานระดับชาติมาดูแลและส่งเสริมอุตสาหกรรม ส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนาเพื่อพัฒนาสินค้า การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐบาล การทำข้อตกลงทางการค้าเพื่อขยายตลาด การลงทุนระหว่างประเทศในภาคเอกชนเพื่อเสริมจุดแข็ง การสร้างนิคมอุตสาหกรรมฮาลาล การรวมตัวของผู้ผลิตในนามสมาคมผู้ผลิตสินค้าฮาลาลเพื่อให้เกิดการรวมพลังและอำนาจต่อรอง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

สินค้าฮาลาลมีลักษณะพิเศษและแตกต่างจากสินค้าทั่วไปเนื่องจากมีข้อบังคับทางศาสนาเข้ามาเป็นรายละเอียดเพื่อให้สินค้านั้นๆถูกตีความว่าฮาลาล โดยเฉพาะสินค้าประเภทอาหารที่การละเมิดมาตรฐานฮาลาลมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้บริโภค และความเสียหายจะมีผลต่อความเชื่อมั่นในระยะยาวและวงกว้าง ดังนั้น การพัฒนามาตรฐานรับรองฮาลาลและการตรวจโดยส่งเสริมให้ผู้ผลิตยึดมั่นในมาตรฐานเพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจในคุณภาพการผลิตสินค้าให้ฮาลาลโดยปราศจากข้อสงสัย การตรวจหาสิ่งปนเปื้อนของสินค้าที่มีอยู่ในตลาด และการมีบทลงโทษต่อผู้ผลิตหากสิทธิของผู้บริโภคถูกละเมิด เป็นสิ่งที่ควรมี เพื่อให้สิทธิของผู้บริโภคได้รับการปกป้อง และสนับสนุนให้สินค้าฮาลาลจากประเทศไทยเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและตลาดโลก

ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558 ยังขาดองค์ประกอบที่ได้กล่าวมาแล้วเนื่องจากมีสถานะเป็นระเบียบ จึงมีสภาพบังคับใช้ที่จำกัด และควรมีการพัฒนาเพื่อให้มาตรฐานการรับรองเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้นทั้งเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้ผลิต

นอกจากนั้น การเรียนรู้ตลาดเป็นสิ่งจำเป็นในการกำหนดทิศทางการผลิตและออกมาตรการส่งเสริม การศึกษาพบว่าตลาดฮาลาลโลกกำลังเติบโต จากจำนวนประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามเพิ่มมากขึ้นรายได้ต่อหัวที่เพิ่มขึ้นของประเทศอิสลามซึ่งส่วนใหญ่พึ่งพิงรายได้จากอุตสาหกรรม ความต้องการที่จะปฏิบัติตามข้อบังคับของศาสนาอิสลามเพิ่มขึ้น สิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ส่งเสริมตลาดฮาลาล ทั้งนโยบายส่งเสริมของรัฐ ความสนใจจากแบรนด์ระดับโลกและการสื่อสารทางโลกออนไลน์ที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารกระจายอย่างรวดเร็วไร้ขีดจำกัด โดยปัจจุบันภูมิภาคที่มีจำนวนประชากรมุสลิมอาศัยอยู่สูงสุดคือ ภูมิภาคเอเชียใต้ และ รองลงมาคือ ภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ และในอนาคตประชากรมุสลิมในโลกที่มีช่วงอายุ 16-37 ปี จะเป็นกลุ่มประชากรที่กำหนดทิศทางสินค้าฮาลาล การศึกษายังพบว่าสื่อออนไลน์คือช่องทางที่จะสื่อสารกับผู้บริโภคชาวมุสลิมได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเฉพาะในประเทศที่มีประชากรมุสลิมเป็นจำนวนมาก เช่น ประเทศซาอุดีอาระเบียและอินโดนีเซีย

ผู้ผลิตสินค้าประเภทอาหารฮาลาลถือว่ามาถูกทางเมื่อศึกษาพบว่ามุสลิมทั่วโลกมีการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มในอัตราเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่ได้เป็นมุสลิมโดยประเภทสินค้าฮาลาลที่มีศักยภาพได้แก่อาหารฮาลาลเพื่อสุขภาพ วัตถุดิบฮาลาลสินค้าที่เป็นนวัตกรรม เช่น ธัญพืชอัดแท่งฮาลาล อาหารฮาลาลระดับพรีเมียม อาหารว่างที่มีส่วนผสมของเนื้อสัตว์อาหารเด็กอาหารสัตว์ฮาลาล ส่วนสินค้าประเภทเครื่องแต่งกายตามหลักศาสนาก็ไม่ควรถูกมองข้าม เพราะมีศักยภาพที่จะโตขึ้นเรื่อยๆ สินค้าประเภทยาและเครื่องสำอางค์ก็มีโอกาสสูง และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังขยับตัวขึ้นเป็นผู้นำในตลาดเครื่องสำอางฮาลาลโลก เพราะมีส่วนการจับจ่ายเครื่องสำอางค์ที่สูงกว่าภูมิภาคเอเชียส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะในประเทศประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ส่วนสินค้าที่มีศักยภาพได้แก่ อาหารเสริมฮาลาล นอกจากนั้นยังมีวัคซีนรักษาโรคฮาลาล น้ำยาทาเล็บฮาลาล เจลาตินฮาลาล ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้ชายเช่นน้ำมันบำรุงเครา และผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก

ข้อมูลเหล่านี้มีประโยชน์ต่อผู้ผลิตในประเทศไทย การเข้าถึงข้อมูลตลาดโลก จะส่งเสริมให้เอกชนผู้ผลิตกำหนดทิศทางการผลิตได้ดีขึ้น นอกจากนั้น การแนะนำการตลาด การใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ การอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนทางด้านกฎหมาย ล้วนเป็นปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลไทยทั้งสิ้น ปัจจุบัน ประเทศไทยยังขาดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดฮาลาลโลก อีกทั้ง การเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองทำให้การทำงานของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจและสินค้าฮาลาลแห่งชาติ หยุคชะงักไปอย่างน่าเสียดาย จึงถือว่าเป้าหมายที่จะผลักดันไทยให้โดดเด่นในตลาดสินค้าฮาลาลโลกขาดหัวหอกที่สำคัญ ในขณะที่ประเทศอื่นๆ ที่ต้องการมีส่วนร่วมในตลาดนี้ต่างมีนโยบาย และการส่งเสริมในส่วนต่างๆ จากภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม และอย่างกระตือรือร้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคสินค้าฮาลาล โดยกฎหมายนี้ควรใช้มาตรฐานการรับรองฮาลาลตามคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย กฎหมายควรจัดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีหน้าที่พิจารณารับเรื่องร้องทุกข์คุ้มครองผู้บริโภคเอกชน สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อเป็นหน่วยงานกลางที่จะทำหน้าที่ปกป้องสิทธิผู้บริโภคตรวจสอบตัวอย่างสินค้า หรือ เข้าไปตรวจสอบการผลิตในโรงงานโดยไม่ต้องบอกล่วงหน้า และให้สามารถยึดสินค้าฮาลาลที่ไม่ได้มาตรฐาน กฎหมายควรมีองค์ประกอบที่ระบุบทลงโทษผู้ผลิตที่ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่าสินค้านั้นๆ ฮาลาล แต่แท้จริงแล้วสินค้าไม่ฮาลาล

2. ภาครัฐควรสานต่อการทำงานของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจและสินค้าฮาลาลแห่งชาติ อย่างจริงจังเพื่อส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมผู้ผลิตในประเทศการผลักดันจากภาครัฐ โดยเฉพาะระดับฝ่ายบริหารของประเทศจะทำให้การประสานงานและการช่วยเหลือของหน่วยราชการต่างๆ เป็นไปอย่างบูรณาการ การจัดสรรงบประมาณให้โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลก็ไม่ทับซ้อนและเกิดประโยชน์สูงสุด

3. ควรจัดให้มี หน่วยงานเฉพาะหน่วยงานหนึ่ง ให้เป็นคณะทำงานส่งเสริมกิจการฮาลาล โดยมีหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลเพื่อศึกษาความต้องการตลาด ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ เสนอ โขบาย ทั้งด้านการตลาด และการผลิตที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ส่งเสริมการพัฒนา และการยอมรับในระดับนานาชาติของมาตรฐานฮาลาลไทย ผลักดันให้เกิดสิ่งแวดลอมส่งเสริมการผลิตต่างๆ เช่น นิคมอุตสาหกรรม การพัฒนาแรงงานและใช้ประโยชน์ความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

ไพศาล ภูโพบูลย์, อังคณา ตติรัตน์ และ ปนัดดา มีสมบัติงาม. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2550.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“ความคืบหน้า CP ปลอดภัยฮาลาล มันไปถึงไหนแล้ว ปัญหาคืออะไร”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://cicot.muslimthaipost.com/content.php?page=sub&category=80&id=11231>, 2559.

ชลธิชา ภัทรสิริวรกุล. “ตลาด ‘ฮาลาล’ โอกาสไทยในมาเลเซีย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.posttoday.com/biz/aec/scoop/420551>, 2559.

“ถอนเครื่องหมายฮาลาลพรานทะเลเหตุพบ DNA หมู ปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.thairath.co.th/clip/14734>, 2559.

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. “ตลาดอาหารฮาลาลในมาเลเซียกับโอกาสทางธุรกิจของผู้ประกอบการไทย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://exim.go.th/doc/newsCenter/42568.pdf>, 2559.

“ปลดล็อกฮาลาลไทยเข้าอินโดนีเซีย จากริ่ยอมให้ผ่านศุลกากรแล้ว หลังทีมกอท.เข้าเจรจา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.muslimtoday.in.th/?modules=article&id=4546>, 2559.

สัมภาษณ์

ปกรณ์ ปรียากร,รศ.ดร. ผู้อำนวยการสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์. 2560.

สมาน อาดัม, รองประธานฝ่ายกิจการฮาลาลคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์. 2560.

กฎหมาย

“พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 114, 7 พฤศจิกายน 2540, หน้า 3.

“พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 96, 4 พฤษภาคม 2522, หน้า 20.

“พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2530”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 104, 31 ธันวาคม 2530, หน้า 1.

“พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 96, 13 พฤษภาคม 2522, หน้า 2.

เอกสารที่ไม่ตีพิมพ์

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจและสินค้าฮาลาลแห่งชาติ. “ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจสินค้าและบริการฮาลาล (พ.ศ. 2557-2563)”. 2558.

ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, กรม. “แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560”. 2560.

ข้อมูล/สารนิเทศอื่นๆ บนอินเทอร์เน็ต

Canada’s International Markets Bureau, “Global Pathfinder Report: Halal Food Trends”. (Online). Available : https://www.gov.mb.ca/agriculture/market-prices-and-statistics/food-and-value-added-agriculture-statistics/pubs/halal_market_pathfinder_en.pdf, 2016.

Imarats Consultants. “An Overview of the Global Halal Market”. (Online). Available : <http://www.halalrc.org/images/Research%20Material/Presentations/overview%20of%20global%20halal%20market.pdf>, 2016.

Thomson Reuters . “The State of the Global Islamic Economy Report 2016/17”. (Online). Available:http://www.salaamgateway.com/en/food/story/report_state_of_the_global_islamic_economy_201617-salaam03102016111130/, 2016.

ภาคผนวก

ผนวก ก

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ :
อาหารฮาลาล
พ.ศ. 2550

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2550 มีมติเห็นชอบให้กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง อาหารฮาลาล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการคุ้มครองผู้บริโภค

ดังนั้น อาศัยอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ซึ่งแต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 จึงออกประกาศกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง อาหารฮาลาล ไว้เป็นมาตรฐานสมัครใจ ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. 2550

(ศาสตราจารย์ธีระ สุตะบุตร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

อาหารฮาลาล

1 ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาตินี้ใช้สำหรับอาหารฮาลาล ครอบคลุมการจัดหาวัตถุดิบ การเตรียม กระบวนการผลิต การบรรจุ การเก็บรักษา การนำเสนอและการจัดจำหน่าย การรักษาความปลอดภัยของอาหาร และเครื่องหมายและฉลาก

1.2 อาหารฮาลาลที่จะได้รับการรับรองตามมาตรฐานนี้ จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของศาสนบัญญัติอิสลามโดยองค์กรศาสนาให้การรับรอง กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอาหารและการแสดงเครื่องหมายและฉลาก

1.3 เนื่องจากการตีความศาสนบัญญัติอิสลามของนิกายและสาขานิกาย อาจมีบางส่วนที่แตกต่างกัน ความแตกต่างที่เกิดขึ้น ประเทศผู้ส่งออกและประเทศผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการค้าของทั้งสองประเทศควรมีข้อตกลงระหว่างกันให้ชัดเจน

2 นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานฯ นี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 ฮาลาล (Halal, حلال) หมายถึง สิ่งของหรือการกระทำใด ๆ ซึ่งได้รับการอนุญาตตามศาสนบัญญัติอิสลาม

2.2 นจิส (najis, نجس) หมายถึง สิ่งสกปรกตามศาสนบัญญัติอิสลาม ซึ่งมี 3 ประเภท ได้แก่ นจิสชนิดเบา (มุค็อฟพะอะฮฺ, مخففه نجس) นจิสชนิดปานกลาง (มุตะวัสสิฎะฮฺ, متوسطة نجس) และนจิสชนิดหนัก (มุซ็อลละเซอะฮฺ, مغلظة نجس) รวมถึงอาหารที่ปนเปื้อนหรือสัมผัสกับนจิส เว้นแต่จะได้ออกนจิสนั้นออกไปแล้ว (ตามภาคผนวก ก)

2.3 อัล-กุรอาน (القرآن) หมายถึง คัมภีร์ในศาสนาอิสลามที่อัลลอฮ์ (ซุบะฮะนะฮฺวะตะฮาลา, سبحانه وتعالى) ทรงประทานให้ศาสนทูตมุฮัมมัด (ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม, صلى الله عليه وسلم) เป็นธรรมนูญสูงสุดของศาสนาอิสลาม

2.4 อัสสุนนะฮ์ (السنة) หมายถึง แบบฉบับจากศาสดามุฮัมมัด (คือลัลลอฮุอะลียะฮ์วะสัลลิม, صلى الله عليه وسلم) ทั้งทางด้านวจนะ การปฏิบัติ การยอมรับ และถือเป็นบทบัญญัติรองจากอัล-กุรอาน (القرآن)

2.5 อัล-อิจมาอ์ (الإجماع) หมายถึง ความเห็นพ้องต้องกันหรือมติเอกฉันท์ หรือการที่ผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์หาข้อกำหนดจากตัวบทอัล-กุรอาน หรืออัสสุนนะฮ์ ได้เห็นพ้องต้องกันในการตีความศาสนบัญญัติอิสลาม

2.6 อัล-กียาส (القياس) หมายถึง การนำเอาสิ่งหนึ่งไปเปรียบเทียบกับสิ่งหนึ่ง เช่น เกิดเหตุการณ์หนึ่งขึ้น นักการศาสนาจะใช้การเปรียบเทียบเหตุการณ์นั้นกับอัล-กุรอาน หรืออัสสุนนะฮ์ หรืออัล-อิจมาอ์ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคล้ายคลึงกันเพื่อการตีความทางศาสนา

2.7 ศาสนบัญญัติอิสลาม (Islamic law, الشريعة الإسلامية) หมายถึง บทบัญญัติที่มุสลิมต้องถือปฏิบัติ โดยยึดตัวบทจากคัมภีร์อัล-กุรอาน อัสสุนนะฮ์ อัล-อิจมาอ์ และอัล-กียาส ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันตามแนวทางในสาขาิกาย (มัซฮับ, مذهب) ซาฟิอี (شافعي) หรือฮานาฟี (حنفي) หรือมาลิกี (مالكي) หรือฮัมบาลี (حنبلي) ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศที่จะนำแนวทางนี้ไปใช้ปฏิบัติว่ายึดถือในแนวทางใด

2.8 อาหารฮาลาล (Halal food) หมายถึง อาหารที่ได้รับอนุญาตตามศาสนบัญญัติอิสลาม รวมถึงสิ่งอื่นที่มีความหมายเช่นเดียวกันและมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามข้อกำหนดในมาตรฐานฉบับนี้

3 เกณฑ์กำหนดสำหรับการใช้คำ “ฮาลาล”

3.1 อาหารที่อนุญาตตามศาสนบัญญัติอิสลาม

ตามศาสนบัญญัติอิสลามถือว่าแหล่งอาหารทั้งหมดเป็นที่อนุญาต ยกเว้นแหล่งอาหารรวมทั้งผลิตภัณฑ์และสิ่งที่ได้จากแหล่งอาหาร ต่อไปนี้

3.1.1 สุกร หมูป่า และสุนัข

3.1.2 งูและลิง

3.1.3 สัตว์กินเนื้อเป็นอาหารที่มีเขี้ยวและกรงเล็บ เช่น สิงโต เสือ หมี และสัตว์อื่น ๆ ที่คล้ายกัน

3.1.4 นกล่าเหยื่อที่มีกรงเล็บ เช่น นกอินทรี นกแร้ง และนกอื่น ๆ ที่คล้ายกัน

3.1.5 สัตว์ทำลาย และสัตว์มีพิษ เช่น หนู ตะขาบ แมลงป่อง และสัตว์อื่น ๆ ที่คล้ายกัน

3.1.6 สัตว์ที่ห้ามฆ่าในศาสนาอิสลาม เช่น มด ผึ้ง และนกหัวขวาน

3.1.7 สัตว์ที่น่ารังเกียจโดยทั่วไป เช่น เห็บ หมัด ไร เหา แมลงวัน หนอน และสัตว์อื่น ๆ ที่คล้ายกัน

- 3.1.8 สัตว์ที่อาศัยอยู่ได้ทั้งบนบกและในน้ำ เช่น กบ จระเข้ เต่า และสัตว์อื่น ๆ ที่คล้ายกัน
- 3.1.9 ลาและล่อที่เป็นสัตว์เลี้ยงใช้งาน
- 3.1.10 สัตว์น้ำที่มีพิษหรือเป็นอันตรายทุกชนิด เว้นแต่พิษหรืออันตรายดังกล่าวได้ถูกกำจัดออกระหว่างกระบวนการผลิตแล้ว
- 3.1.11 สัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์ประเภทนกที่ไม่ได้ถูกเชือดถูกต้องตามศาสนบัญญัติอิสลาม
- 3.1.12 เลือดที่มาจาก การเชือดหรือไหลออกจากร่างกาย
- 3.1.13 อาหารที่ได้จากพืชที่มีพิษหรือทำให้มีนมเน่าหรือเป็นอันตราย เว้นแต่เมื่อสารดังกล่าวได้ถูกกำจัดออกระหว่างกระบวนการผลิตแล้ว
- 3.1.14 อาหารและเครื่องดื่มที่ก่อให้เกิดความมีนมเน่า
- 3.1.15 เครื่องดื่ม แร่ธาตุจากธรรมชาติ และวัตถุดิบทุกชนิดที่เป็นพิษและก่อให้เกิดอันตราย
- 3.1.16 อาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนประกอบอาหารที่ได้จากการดัดแปรพันธุกรรม (genetically modified organism :GMO) จากสารพันธุกรรมของสัตว์ที่ไม่อนุญาตตามศาสนบัญญัติอิสลาม
- 3.1.17 วัตถุเจือปนอาหารหรือส่วนผสมอาหารที่มาจากแหล่งข้างต้นตั้งแต่ 3.1.1 – 3.1.16
- 3.2 การเชือดสัตว์
- 3.2.1 การเชือดสัตว์ที่อนุญาตตามศาสนบัญญัติอิสลามต้องแยกออกจากสัตว์ที่ไม่อนุญาตอย่างเด็ดขาดตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- 3.2.1.1 การเชือดต้องกระทำโดยมุสลิมผู้ศรัทธาและมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการเชือดสัตว์ตามศาสนบัญญัติอิสลาม
- 3.2.1.2 สัตว์ที่จะทำการเชือดต้องเป็นสัตว์ที่อนุญาตให้ใช้เป็นอาหารได้ตามศาสนบัญญัติอิสลาม
- 3.2.1.3 สัตว์จะต้องมีชีวิต ณ เวลาที่เชือด
- 3.2.1.4 การเชือดต้องตัดหลอดลม หลอดอาหาร เส้นเลือดแดงใหญ่ และเส้นเลือดดำใหญ่บริเวณลำคอให้ขาดในคราวเดียว
- 3.2.1.5 ก่อนที่จะเชือดสัตว์ต้องกล่าวคำว่า “บิสมิลลาฮฺ, **بِسْمِ اللّٰهِ**”
- 3.2.1.6 การเชือดให้ใช้เฉพาะมีดหรือเครื่องมือที่คมและไม่ควรยกออกจากลำคอสัตว์ขณะทำการเชือด สัตว์จะต้องตายเพราะการเชือดโดยไม่ทรมาน

- 3.2.2 ไม่แนะนำทำให้สัตว์สลบหรือหมดสติก่อนการเชือด (stunning) เว้นแต่กรณีจำเป็น การกระทำดังกล่าวต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ข
- 3.2.3 ไม่แนะนำให้เชือดสัตว์ปีกโดยใช้เครื่องเชือดกล เว้นแต่กรณีจำเป็น การกระทำดังกล่าวต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ค
- 3.3 การจัดเตรียม การผลิต การขนส่ง และการเก็บรักษา
- 3.3.1 อาหารที่ผ่านกระบวนการผลิตจะเสถียรได้ต่อเมื่อเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้
- 3.3.1.1 อาหารต้องไม่มีส่วนประกอบที่มาจากสัตว์ซึ่งไม่อนุญาต หรือมาจากสัตว์ที่เชือดไม่เป็นไปตามศาสนบัญญัติอิสลาม
- 3.3.1.2 ไม่มีองค์ประกอบตามข้อ 3.1.1-3.1.17
- 3.3.1.3 อาหารต้องจัดเตรียม ผ่านกระบวนการผลิต แปรรูปขนส่ง หรือเก็บรักษา โดยใช้อุปกรณ์ที่ไม่มีสารปนเปื้อนอันตราย และเป็นไปตามข้อ 3.3.3
- 3.3.1.4 ในระหว่างการจัดเตรียม การผ่านกระบวนการผลิต การเก็บรักษาหรือการขนส่ง อาหารเหล่านั้นจะต้องแยกออกจากอาหารอื่น ๆ ที่ไม่มีคุณสมบัติตามข้อ 3.3.1.1 ถึงข้อ 3.3.1.3 ช้างต้น หรือจากสิ่งที่เป็นอันตราย
- 3.3.2 ในระหว่างการเก็บรักษาและการขนส่ง วัตถุดิบที่จะนำมาใช้ในการผลิตและผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลจะต้องแยกออกจากอาหารอื่น ๆ ที่ไม่มีคุณสมบัติตามข้อ 3.3.1.1 ถึงข้อ 3.3.1.3 หรือมีมาตรการที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งที่เป็นอันตราย
- 3.3.3 เครื่องมือ ภาชนะ เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตอาหารฮาลาลต้องไม่ทำมาจากวัสดุที่เป็นอันตรายหรือต้องไม่มีส่วนประกอบของอันตรายตามศาสนบัญญัติอิสลาม
- 3.3.4 กรณีการใช้อุปกรณ์ที่ผ่านการใช้กับอาหารที่ไม่ใช่ฮาลาลมาก่อน ต้องล้างทำความสะอาดตามศาสนบัญญัติอิสลาม ตามข้อ 3.4
- 3.3.5 กรณีที่มีการเปลี่ยนสายการผลิตอาหารที่ปนเปื้อนอันตรายชนิดหนัก (ตามภาคผนวก ก) มาผลิตอาหารฮาลาล สายการผลิตนั้นจะต้องได้รับการล้าง และชำระตามศาสนบัญญัติอิสลาม ขั้นตอนการปฏิบัตินี้จะต้องอยู่ภายใต้การดูแลและทวนสอบผลการล้างโดยองค์กรทางศาสนาอิสลาม เมื่อได้มีการปรับเปลี่ยนสายการผลิตไปสู่การผลิตอาหารฮาลาลแล้วต้องผลิตอาหารฮาลาลเท่านั้น หากมีการเปลี่ยนสายการผลิตไปสู่การผลิตอาหารที่ปนเปื้อนอันตรายชนิดหนักอีก จะไม่อนุญาตให้กลับมาสู่การผลิตอาหารฮาลาล

3.4 การชำระล้างนุญส (إزالة النجاسة)

เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่สัมผัสกับอาหารโดยตรง ที่ปนเปื้อนนุญสทุกชนิดไม่ว่าจะมองเห็นหรือไม่ ต้องกำจัดด้วยวิธีล้างทำความสะอาดตามที่ระบุไว้ในศาสนบัญญัติอิสลาม มีวิธีปฏิบัติดังภาคผนวก ก

3.5 สุขลักษณะอาหาร

อาหารทุกชนิดควรเตรียม ผลิต ประจุ ผ่านกระบวนการบรรจุ ขนส่ง และเก็บรักษา ตามศาสนบัญญัติอิสลาม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือตามหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับสุขลักษณะอาหารโครงการมาตรฐานอาหาร เอฟ เอ โอ/ดับบลิว เอช โอ (Codex General Principles on Food Hygiene) และมาตรฐานอาหารของ โครงการมาตรฐานอาหาร เอฟ เอ โอ/ดับบลิว เอช โอ เรื่องอื่น ๆที่เกี่ยวข้อง

3.6 บรรจุภัณฑ์และการบรรจุ

3.6.1 บรรจุภัณฑ์ต้องสะอาดและไม่เป็นวัตถุที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ และไม่ทำมาจากสิ่งที ประภาคว่าเป็นนุญสตามศาสนบัญญัติอิสลาม

3.6.2 กระบวนการบรรจุต้องกระทำในพื้นที่ที่สะอาด ไม่มีการปนเปื้อนนุญส และปฏิบัติอย่างถูก สุขลักษณะ

3.7 การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ วิธีการนำเสนอ การโฆษณา และการจัดจำหน่าย

ต้องแยกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลที่ต้องการเก็บรักษา การนำเสนอ และจัดจำหน่าย ออกจากผลิตภัณฑ์ที่ไม่ ฮาลาลและควรจะแสดงเครื่องหมาย “ฮาลาล, **حلال**” หรือ “ฮาลาลฮะซฺ, **حلال**” (เช็ดถูกต้องตาม ศาสนบัญญัติอิสลาม) ตามแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการปะปนหรือปนเปื้อนจากสิ่งที่ไม่ฮาลาล

3.8 เครื่องหมายและฉลาก

อาหารฮาลาลให้มีข้อกำหนดฉลากเพิ่มเติม ดังนี้

3.8.1 วัสดุที่เป็นฉลากและสัมผัสโดยตรงกับผลิตภัณฑ์อาหารต้องไม่เป็นวัสดุที่เป็นนุญสหรือมี ส่วนประกอบที่เป็นนุญส หรือปนเปื้อนนุญส และไม่เป็นวัสดุที่มีอันตรายต่อสุขภาพ

3.8.2 อาหารที่จะกล่าวอ้างว่าเป็นอาหารฮาลาล ต้องแสดงคำว่าฮาลาล (Halal, **حلال**) หรือข้อความอื่นที่ เทียบเท่า เช่น ฮาลาลฮะซฺ (**حلال**) หรือเครื่องหมายที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยรับรองฉลากอาหาร

3.8.3 การกล่าวอ้างว่าเป็นอาหารฮาลาลต้องไม่กระทำในลักษณะที่ก่อให้เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับความ ปลอดภัยของอาหาร และไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการได้รับการรับรองฮาลาล หรือทำให้เข้าใจว่า อาหารฮาลาล มีคุณค่าทางโภชนาการสูงกว่าหรือมีประโยชน์ต่อสุขภาพมากกว่าอาหารชนิดอื่น ๆ

ภาคผนวก ก

ข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องนุญส และวิธีชำระล้าง

ก.1 นุญส มี 3 ชนิด คือ

- (1) นุญสชนิดเบา ได้แก่ ปัสสาวะของเด็กผู้ชายซึ่งอายุไม่ถึง 2 ขวบ ไม่ได้กินหรือดื่มสิ่งอื่นใดที่ทำให้มีนอกจากน้ำนม
- (2) นุญสชนิดปานกลาง ได้แก่ สิ่งที่ไม่อยู่ภายใต้ นุญสชนิดเบา หรือนุญสชนิดหนัก โลหิต น้ำหนอง น้ำเหลือง อาเจียน อุจจาระ ปัสสาวะ ซากสัตว์ที่ไม่ได้เชือด (ยกเว้นปลา และตักแตน) แต่ต้องไม่ใช่ ซากสัตว์นุญสชนิดหนัก และน้ำนมของสัตว์ที่ห้ามรับประทานเหล่านี้ สิ่งที่ทำให้มีนเมา
- (3) นุญสชนิดหนัก ได้แก่ สุกร สุนัข หรือสัตว์ที่เกิดมาด้วยการผสมพันธุ์กับสุนัข หรือสุกร และทุกสิ่งอันเนื่องมาจากสัตว์ดังกล่าวนี้

ก.2 วิธีล้างนุญส

- (1) วิธีล้างนุญสชนิดเบา ให้ชำระนุญสออกให้หมดเสียก่อน แล้วใช้น้ำพรมบนรอยที่เปื้อนนุญสนั้นให้ทั่ว โดยไม่จำเป็นต้องให้น้ำไหลผ่านก็ได้
- (2) วิธีล้างนุญสชนิดปานกลาง ให้ชำระนุญสออกให้หมดเสียก่อน แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดให้ไหลผ่านอย่างน้อย 1 ครั้งเพื่อให้สี กลิ่น รส หมดไป และในทางที่ดีให้ล้างเพิ่มเป็น 3 ครั้ง
- (3) วิธีล้างนุญสชนิดหนัก ให้ชำระนุญสออกให้หมดเสียก่อน แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดให้ไหลผ่าน 7 ครั้ง แต่ 1 ใน 7 ครั้งนั้น ต้องเป็นน้ำดินที่สะอาดตามศาสนบัญญัติอิสลามและมีสภาพชุ่มชื้นหรือดินสอพอง และแนะนำให้ใช้น้ำดินล้างในครั้งแรก

หมายเหตุ คำว่า “น้ำสะอาดให้ไหลผ่านอย่างน้อย 1 ครั้ง” หมายถึง การล้างทั่วถึงทุกส่วนที่เปื้อนเปื้อนนุญส โดยต้องทำให้สี กลิ่น รส ของนุญสนั้นหมดไป และคำว่า “น้ำสะอาดให้ไหลผ่าน 7 ครั้ง” การปฏิบัติแต่ละครั้งให้ดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกัน

ภาคผนวก ข

การทำให้สัตว์สลบหรือหมดสติก่อนการเชือด (สัตว์ปีกและสัตว์เคี้ยวเอื้อง)

โดยทั่วไปไม่แนะนำให้สัตว์สลบหรือหมดสติก่อนการเชือด เว้นแต่กรณีที่เป็น ควรปฏิบัติ ดังนี้

ข.1 ข้อปฏิบัติทั่วไป

- (1) วิธีการทำให้สัตว์สลบอาจใช้ได้สองวิธีคือการใช้ไฟฟ้าและการใช้เครื่องกล
- (2) การใช้เครื่องมือทำให้สัตว์สลบต้องมีหัวหน้างานที่เป็นมุสลิม (มุสลิม) ผู้ศรัทธาควบคุมการใช้ตลอดเวลา หรืออาจใช้พนักงานเชือดที่เป็นมุสลิมที่ได้รับการฝึกมาอย่างดี
- (3) สัตว์ต้องถูกทำให้สลบเป็นการชั่วคราวและต้องฟื้นสู่ภาวะปกติด้วยตนเองภายในเวลา 5 นาทีภายหลังจากที่ถูกทำให้สลบ
- (4) การทำให้สลบต้องไม่ทำให้สัตว์ตายหรือทำให้สัตว์เกิดการบาดเจ็บอย่างถาวร

ข.2 การทำให้สลบด้วยไฟฟ้า

- (1) เครื่องมือทำให้สัตว์สลบด้วยไฟฟ้าทุกชนิด ต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่หน่วยงานรัฐบาลที่รับผิดชอบด้านการเชือดยอมรับ
- (2) ต้องมีเจ้าหน้าที่ชำนาญการควบคุมความแรงของกระแสไฟฟ้าที่ใช้ ตามค่าที่แนะนำ ดังนี้

ชนิดสัตว์	กระแสไฟฟ้า (A)	ระยะเวลา (S)
ไก่ (chicken)	0.25 – 0.50	3.00 – 5.00
ลูกแกะ (lamb)	0.50 – 0.90	2.00 – 3.00
แพะ (goat)	0.70 – 1.00	2.00 – 3.00
แกะ (sheep)	0.70 – 1.20	2.00 – 3.00
ลูกโค (calf)	0.50 – 1.50	3.00
โครุ่นขุน (steer)	1.50 – 2.50	2.00 – 3.00
โคแม่พันธุ์ หรือโครีดนม (cow)	2.00 – 3.00	2.50 – 3.50
โคพ่อพันธุ์ (bull)	2.50 – 3.50	3.00 – 4.00
กระบือ (buffalo)	2.50 – 3.50	3.00 – 4.00
นกกระจอกเทศ (ostrich)	0.75	10.00

(3) การใช้เครื่องทำให้สัตว์บดสลบ ควรเป็นชนิด “ใช้กับหัว” (head only stunner) เท่านั้น โดยการวางอิเล็กโทรดทั้งสองขั้วไว้ที่หัวสัตว์หรืออาจเป็นเครื่องมือไฟฟ้าชนิดอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยยอมรับ และเป็นไปตามข้อ ข.2 (1)

(4) การใช้เครื่องทำให้สัตว์บดสลบควรเป็นชนิด “ใช้น้ำ” (water bath stunner) หรืออาจเป็นเครื่องมือไฟฟ้าชนิดอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยยอมรับ และเป็นไปตามข้อ ข.2 (1)

ข.3 การทำให้สลบด้วยเครื่องชนิดกล

(1) เครื่องทำให้สลบชนิดกล (mechanical stunner) ควรใช้กับโค กระบือ

(2) อนุญาตให้ใช้เครื่องทำให้สลบที่ไม่เป็นชนิดเจาะ (non-penetrative) ดังเช่น แบบหัวเห็ด (mushroom head) หรืออาจเป็นเครื่องมือชนิดกลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยยอมรับ

(3) เครื่องมือต้องไม่เจาะผ่านหรือทำให้กะโหลกสัตว์แตกทั้งนี้เพื่อไม่ให้สัตว์บาดเจ็บอย่างถาวร

(4) กะโหลกสัตว์ (ภายหลังเลาะหนังออกแล้ว) ต้องไม่มีร่องรอยที่แสดงว่าสัตว์บาดเจ็บอย่างถาวร หากพบว่ากะโหลกถูกเจาะหรือกะโหลกแตก ให้ถือว่าซากสัตว์นั้นไม่อนุญาตตามศาสนบัญญัติอิสลามและต้องแยกออกจากซากสัตว์ที่อนุญาตตามศาสนบัญญัติอิสลาม

ภาคผนวก ค

แนวทางการใช้เครื่องเชื่อมกลสำหรับไก่ หรือสัตว์ปีก

เครื่องเชื่อมกลสำหรับไก่ หากจำเป็นต้องใช้ จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- ค.1 ผู้ใช้เครื่องเชื่อมกลต้องเป็นมุสลิมผู้ศรัทธา จะต้องกล่าวคำว่า “บิสมิลลาฮฺ, اللهُ بِسْمِ” ก่อนเปิดเครื่องเชื่อมกลให้ทำงาน
- ค.2 มุสลิมที่เปิดเครื่องเชื่อมกลจะต้องไม่ละทิ้งเครื่องเชื่อมและสถานที่ระหว่างเครื่องเชื่อมกลทำงาน
- ค.3 หากมุสลิมผู้ใช้เครื่องเชื่อมกลคนแรกจำเป็นต้องละทิ้งบริเวณที่เชื่อม ต้องมีมุสลิมอีกคนหนึ่งเข้ามาทำหน้าที่แทน ทั้งนี้โดยผู้ใช้เครื่องเชื่อมกลคนแรกต้องหยุดเครื่องเชื่อมกล และผู้ใช้เครื่องเชื่อมกลคนที่สองจะต้องเริ่มงานตั้งแต่ขั้นตอนในข้อ 1 ใหม่ ด้วยการกล่าวคำว่า “บิสมิลลาฮฺ, اللهُ بِسْمِ”
- ค.4 ใบมีดของเครื่องเชื่อมกลต้องเป็นชนิดใบมีดเดียวและมีความคม
- ค.5 การเชื่อมจะต้องตัดหลอดเลือด หลอดอาหาร เส้นเลือดใหญ่บริเวณลำคอ (เส้นเลือดดำใหญ่จุกูลาร์ (jugular vein) และ เส้นเลือดแดงใหญ่คอโรติด (carotid vein) ให้ขาดออกทั้งสองด้าน) ของสัตว์ปีกนั้นให้ขาดจากกันในคราวเดียว
- ค.6 ผู้ใช้เครื่องเชื่อมกลจะต้องตรวจสอบว่าสัตว์ถูกเชื่อมอย่างถูกต้องหรือไม่ หากสัตว์ตัวใดไม่ถูกเชื่อมอย่างถูกต้อง ผู้ใช้เครื่องเชื่อมกลผู้นั้นหรือผู้เชื่อมมุสลิมคนอื่นจะต้องทำการเชื่อมสัตว์ตัวนั้นซ้ำด้วยมีดในทันที

ภาคผนวก ง**หน่วย**

หน่วย SI และสัญลักษณ์ที่ใช้ในมาตรฐานฯ นี้ และหน่วยที่ SI ยอมให้ใช้ได้ มีดังนี้

ปริมาณ	ชื่อหน่วย	สัญลักษณ์หน่วย
กระแสไฟฟ้า	แอมแปร์ (Ampere)	A
เวลา	วินาที (Second)	S

หน่วย SI (International System of Units หรือ Le Système International d'Unités; SI)

ผนวก ข

ประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม

พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่อง ข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘(๕)(๙) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามพ.ศ. ๒๕๔๐ และความในข้อ ๑๘ ข้อ ๔๓ และข้อ ๔๔ แห่งระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการดำเนินกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย จึงออกประกาศข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายอาคิส พิทักษ์คุมพล)

ประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ ประกาศข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ฉบับนี้ใช้สำหรับเป็นแนวทางการตรวจรับรองฮาลาล สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี ครอบคลุมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม
- ๑.๒ ผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่จะได้รับการรับรองตามประกาศนี้ จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของบทบัญญัติอิสลามโดยองค์การศาสนาให้การรับรอง กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอาหารและการแสดงเครื่องหมายและฉลาก
- ๑.๓ ประกาศนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย มีมติเห็นชอบเป็นต้นไป
- ๑.๔ ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย รักษาการตามประกาศนี้ และมีอำนาจในการวินิจฉัย ตีความหรือคำสั่งอื่นใดเพื่อปฏิบัติตามประกาศนี้

๒. เอกสารอ้างอิง

- ๒.๑ ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินงานกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๒
- ๒.๒ ข้อบังคับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินงานกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๒
- ๒.๓ "ผลิตภัณฑ์ฮาลาล" มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.8400 – 2550)
- ๒.๔ ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับการใช้คำ "ฮาลาล" (มอก.1701 – 2541)
- ๒.๕ "ระบบการจัดการความปลอดภัยของอาหาร ข้อกำหนดสำหรับองค์กรในห่วงโซ่อาหาร" ISO 22000 : 2005 (มอก.22000 – 2548)

๓. คำนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในประกาศ มีดังต่อไปนี้

- ๓.๑ คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี
- ๓.๒ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการฮาลาล หมายถึง เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการฮาลาล คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี
- ๓.๓ ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลหรือผู้ให้บริการ ผลิตเพื่อขาย ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือซื้อเพื่อขายต่อ และหมายความรวมถึงผู้ประกอบการโฆษณา
- ๓.๔ ทีมงานฮาลาล หมายถึง ทีมงานที่ผู้ประกอบการแต่งตั้งขึ้น เพื่อเป็นกรรมการบริหารและควบคุมการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลตามประกาศนี้ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

- ๓.๕ คณะกรรมการตรวจสอบ หมายถึง คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการให้ตรวจสอบวัตถุประสงค์ ภาระงานการผลิต สถานที่ผลิต ณ โรงงานผลิตหรือสถานประกอบการ
- ๓.๖ คณะกรรมการผลิตภัณฑ์ฮาลาล หมายถึง คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการให้ตรวจติดตามหรือ สอบสวนข้อเท็จจริง การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาล ของผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับการรับรองแล้วในตลาดทั่วไปหรือแหล่งที่มีการจำหน่ายแจก
- ๓.๗ ที่ปรึกษา หมายถึง มุสลิมที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อทำ หน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลแก่ผู้ประกอบการ
- ๓.๘ ผู้บริหารระดับสูง หมายถึง ผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการจดทะเบียนนิติบุคคล หรือบุคคลที่มีตำแหน่งในระดับ บริหาร เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ในสถานประกอบการที่ขอรับรองฮาลาล
- ๓.๙ ค่าธรรมเนียม หมายถึง ค่าธรรมเนียมในการตรวจรับรองตามข้อบังคับคณะกรรมการ
- ๓.๑๐ ผลิตภัณฑ์ฮาลาล (Halal Product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ศาสนานูมตีให้ใช้หรือบริโภคได้ รวมถึงสิ่ง อื่นที่มีความหมายเช่นเดียวกันและมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามข้อกำหนดในประกาศฉบับนี้ให้หมายถึง ผลิตภัณฑ์อุปโภค บริโภค การบริการอาหาร เครื่องดื่มและครัวฮาลาล ผลิตภัณฑ์หรือวัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศ
- ๓.๑๑ นยิส (najis, نجس) หมายถึง สิ่งสกปรกตามบทบัญญัติอิสลาม ซึ่งมี 3 ประเภท ได้แก่ นยิสชนิดเบา (มุค็อฟ ฝะฝะฮฺ, نجس مخفف) นยิสชนิดปานกลาง (มุตะวัสลิฏฺฮะฮฺ, نجس متوسط) และนยิสชนิดหนัก (มุซ็อลละเซาะฮฺ, نجس مغلفة) รวมถึงอาหารที่ปนเปื้อนหรือสัมผัสกับนยิส เว้นแต่จะได้ออกนยิส นั้นออกไปแล้ว
- ๓.๑๒ บทบัญญัติอิสลาม (Islamic law, الشريعة الإسلامية) หมายถึง บทบัญญัติที่มุสลิมต้องถือปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด โดยยึดตัวบทจากคัมภีร์อัล-กุรอาน อัล-สุนนะฮฺ อัล-อิจมาอฺ และอัล-กียาส ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันตาม แนวทางในสาขานิกาย (มัซฮับ, مذهب) ชาฟีอี (شافعي) หรือฮานาฟี (حنفي) หรือมาลิกี (مالكي) หรือฮัมบาลี (حنبلي) ขึ้นอยู่กับ แต่ละประเทศที่จะนำแนวทางนี้ไปใช้ปฏิบัติว่ายึดถือในแนวทางใด

๔. เกณฑ์กำหนดสำหรับการใช้คำ "ฮาลาล"

- ๔.๑ ฮาลาล (Halal, حلال) หมายถึง สิ่งของหรือการกระทำใดๆ ซึ่งได้รับการอนุญาตตามบทบัญญัติอิสลาม
- ๔.๒ ฮะรอม (Haram) หมายถึง สิ่งของหรือการกระทำใดๆ ซึ่งได้รับการห้ามตามบทบัญญัติอิสลาม
- ๔.๓ มัชบูฮฺ (Mushbooh) หรือ ซุบฮัฮฺ (Syubahaat) หมายถึง สิ่งที่น่าเคลือบแคลง สิ่งที่น่าสงสัย ที่มุสลิมควรหลีกเลี่ยง
- ๔.๔ ผลิตภัณฑ์ฮะรอม สำหรับผลิตภัณฑ์และสิ่งที่ได้จากวัตถุดิบหรือส่วนประกอบดังต่อไปนี้
- ๔.๔.๑ สุกร หมูป่า และสุนัข
 - ๔.๔.๒ งูและลิง
 - ๔.๔.๓ สัตว์กินเนื้อเป็นอาหารที่มีเขี้ยวและกรงเล็บ เช่น สิงโต เสือ หมี และสัตว์อื่นๆที่คล้ายกัน

- ๔.๔.๔ นกล่าเหยื่อที่มีกรงเล็บ เช่น นกอินทรี นกแร้ง และนกอื่นๆที่คล้ายกัน
- ๔.๔.๕ สัตว์ทำลาย และสัตว์มีพิษ เช่น หนู ตะขาบ แมงป่อง และสัตว์อื่นๆที่คล้ายกัน
- ๔.๔.๖ สัตว์ที่ห้ามฆ่าในศาสนาอิสลาม เช่น มด ผึ้ง และนกหัวขวาน
- ๔.๔.๗ สัตว์ที่น่ารังเกียจโดยทั่วไป เช่น เห็บ หมัด ไร เหา แมลงวัน หนอน และสัตว์อื่นๆที่คล้ายกัน
- ๔.๔.๘ สัตว์ที่อาศัยอยู่ได้ทั้งบนบกและในน้ำ เช่น กบ จระเข้ เต่า และสัตว์อื่นๆที่คล้ายกัน
- ๔.๔.๙ ลาและล่อที่เป็นสัตว์เลี้ยงใช้งาน
- ๔.๔.๑๐ สัตว์น้ำที่มีพิษหรือเป็นอันตรายทุกชนิด เว้นแต่พิษหรืออันตรายดังกล่าวได้ถูกกำจัดออกระหว่างกระบวนการผลิตแล้ว
- ๔.๔.๑๑ สัตว์ปีก สัตว์ปีก สัตว์ประเภทนกที่ไม่ได้ถูกเชือดถูกต้องตามบทบัญญัติอิสลาม
- ๔.๔.๑๒ เลือดที่มาจากการเชือดหรือไหลออกจากร่างกาย
- ๔.๔.๑๓ อาหารที่ได้จากพืชที่มีพิษหรือทำให้มึนเมาหรือเป็นอันตราย เว้นแต่เมื่อสารดังกล่าวได้ถูกกำจัดออกระหว่างกระบวนการผลิตแล้ว
- ๔.๔.๑๔ อาหารและเครื่องดื่มที่ก่อให้เกิดความมึนเมา
- ๔.๔.๑๕ เครื่องดื่ม แร่ธาตุจากธรรมชาติ และวัตถุเคมีทุกชนิดที่เป็นพิษและก่อให้เกิดอันตราย
- ๔.๔.๑๖ อาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนประกอบอาหารที่ได้จากการดัดแปรพันธุกรรม (Genetically Modified Organisms: GMOs) จากสารพันธุกรรมของสัตว์ที่ไม่อนุญาตตามบทบัญญัติอิสลาม
- ๔.๔.๑๗ วัตถุเจือปนอาหารหรือส่วนผสมอาหารที่มาจากแหล่งข้างต้นตั้งแต่ ๔.๔.๑ - ๔.๔.๑๖
- ๔.๕ การเชือดสัตว์
 - ๔.๕.๑ การเชือดสัตว์ที่อนุญาตตามบทบัญญัติอิสลามต้องแยกออกจากสัตว์ที่ไม่อนุญาตอย่างเด็ดขาดตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - ๔.๕.๑.๑ การเชือดต้องกระทำโดยมุสลิมและมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการเชือดสัตว์ตามบทบัญญัติอิสลาม
 - ๔.๕.๑.๒ สัตว์ที่จะทำการเชือดต้องเป็นสัตว์ที่อนุญาตให้ใช้เป็นอาหารได้ตามบทบัญญัติอิสลาม
 - ๔.๕.๑.๓ สัตว์จะต้องมีชีวิต ณ เวลาที่เชือด
 - ๔.๕.๑.๔ การเชือดต้องตัดหลอดลม หลอดอาหาร เส้นเลือดแดงใหญ่ และเส้นเลือดดำใหญ่บริเวณลำคอให้ขาดในคราวเดียว
 - ๔.๕.๑.๕ ก่อนที่จะเชือดสัตว์ต้องกล่าวคำว่า "Bismillah, **بِسْمِ اللَّهِ**"
 - ๔.๕.๑.๖ การเชือดให้ใช้เฉพาะมีดหรือเครื่องมือที่คมและไม่ควรยกออกจากลำคอสัตว์ขณะทำการเชือดสัตว์จะต้องตายเพราะการเชือดโดยไม่ทรมาน
 - ๔.๕.๒ ไม่แนะนำทำให้สัตว์สลบหรือหมดสติก่อนการเชือด (stunning) เว้นแต่กรณีที่เป็น การกระทำดังกล่าวต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้บทบัญญัติศาสนาอิสลาม

๔.๕.๓ ไม่แนะนำให้เชือดสัตว์ปีกโดยใช้เครื่องเชือดกล เว้นแต่กรณีจำเป็น การกระทำดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

๔.๖ ข้อกำหนดเกี่ยวกับนยิส และวิธีชำระล้าง

๔.๖.๑ นยิส มี 3 ชนิด คือ

- a) นยิสชนิดเบา ได้แก่ ปัสสาวะของเด็กผู้ชายซึ่งอายุไม่ถึง 2 ขวบ ไม่ได้กินหรือดื่มสิ่งอื่นใดที่ทำให้อิ่มนอกจากน้ำนม
- b) นยิสชนิดปานกลาง ได้แก่ สิ่งที่ไม่อยู่ภายใต้ นยิสชนิดเบา หรือนยิสชนิดหนัก โลหิต น้ำหนอง น้ำเหลือง อาเจียน อุจจาระ ปัสสาวะ ซากสัตว์ที่ไม่ได้เชือด (ยกเว้นปลา และตักแตน) แต่ต้องไม่ใช่ซากสัตว์นยิสชนิดหนัก และน้ำนมของสัตว์ที่ห้ามรับประทานเหล่านี้ สิ่งที่ทำให้มีนมา
- c) นยิสชนิดหนัก ได้แก่ สุกร สุนัข หรือสัตว์ที่เกิดมาด้วยการผสมพันธุ์กับสุนัข หรือสุกร และทุกสิ่งอันเนื่องมาจากสัตว์ดังกล่าวนี้

๔.๖.๒ วิธีล้างนยิส

- a) วิธีล้างนยิสชนิดเบา ให้ชำระนยิสออกให้หมดเสียก่อน แล้วใช้น้ำพรมบนรอยที่เปื้อนนยิส นั้นให้ทั่วโดยไม่จำเป็นต้องให้น้ำไหลผ่านก็ได้
- b) วิธีล้างนยิสชนิดปานกลาง ให้ชำระนยิสออกให้หมดเสียก่อน แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดให้ไหล ผ่านอย่างน้อย 1 ครั้ง ให้ทั่วถึงทุกส่วนที่เปื้อนนยิส โดยต้องทำให้สี กลิ่น รส ของนยิสนั้นหมดไป และในทางที่ดีให้ล้างเพิ่มเป็น 3 ครั้ง
- c) วิธีล้างนยิสชนิดหนัก ให้ชำระนยิสออกให้หมดเสียก่อน แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดให้ไหลผ่าน 7 ครั้งแต่ 1 ใน 7 ครั้ง นั้น ต้องเป็นน้ำดินที่สะอาดตามบทบัญญัติอิสลามและมีสภาพชุ่มแฉวนลอย หรือน้ำดินสอพอง และแนะนำให้ใช้น้ำดินล้างในครั้งแรก

๕. ความรับผิดชอบด้านการบริหารฮาลาล

- ๕.๑ ผู้บริหารระดับสูงต้องแสดงหลักฐานความมุ่งมั่นในการนำมาตราฐานฮาลาลไปปฏิบัติ ซึ่งรวมถึง จัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ การสื่อสารภายในองค์กรถึงข้อกำหนดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม ที่มีประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง
- ๕.๒ ผู้ประกอบการต้องให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการตรวจสอบ ในการตรวจสอบ วัตถุประสงค์กระบวนการผลิต การบรรจุ การจัดจำหน่าย การขนส่ง และการให้บริการ ทุกขั้นตอนตามความเป็นจริง
- ๕.๓ ผู้บริหารระดับสูงต้องจัดให้มี ที่ปรึกษาตามความจำเป็นของกระบวนการที่ขอรับรองฮาลาล เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและเฝ้าระวังเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แก่สถานประกอบการ
- ๕.๔ ผู้บริหารระดับสูงต้องแต่งตั้งบุคคลหนึ่งในระดับบริหาร ที่ต้องมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบด้านฮาลาล ร่วมกับทีมงานฮาลาล

- ๕.๕ ผู้บริหารระดับสูงต้องแต่งตั้ง ทีมงานฮาลาล โดยประกอบด้วยบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่ มีความรู้เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์, กระบวนการ และประสบการณ์จากแต่ละแผนก ที่สามารถควบคุมและเฝ้าระวังกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ฮาลาล ซึ่งอาจรวมถึงพนักงานมุสลิม (ถ้ามี) ในแผนกจัดซื้อและแผนกผลิต
- ๕.๖ กรณีมุสลิมที่ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตอาหารฮาลาลสำหรับร้านอาหารที่ต้องการรับรองฮาลาล ต้องได้รับการรับรอง สถานะสำปฐจากคณะกรรมการประจำมัสยิดที่สังกัด
- ๕.๗ ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีการอบรม การประเมินผล พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลตาม หลักสูตรที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล หรือ การบริการตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม
- ๕.๘ ผู้ประกอบการต้องแสดงหลักฐานบันทึกการฝึกอบรมในข้อ ๕.๗ และแผนการฝึกอบรมที่ระบุการอบรมหลักสูตร ฮาลาล ให้คณะกรรมการตรวจสอบ เมื่อมีการตรวจรับรอง ณ สถานประกอบการ
- ๕.๙ ผู้ประกอบการต้องกำหนด จัดหา และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่เป็นไปตามข้อประกาศฯ โครงสร้างพื้นฐานรวมถึงสิ่งต่อไปนี้ (ตามความเหมาะสม)
- อาคารพื้นที่ปฏิบัติงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องละหมาด ห้องรับประทานอาหาร ห้องน้ำ ห้องเก็บของใช้ส่วนตัว เป็นต้น
 - เครื่องมืออุปกรณ์ของกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ทั้งที่เป็นฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์
 - บริการสนับสนุนอื่นๆ (เช่น การขนส่ง หรือการจัดจำหน่าย)
- ๕.๑๐ ผู้ประกอบการต้องมีประกาศข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล หนังสือแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำสถานประกอบการรวมถึงเอกสารอ้างอิงในข้อ ๒ ที่เป็นปัจจุบัน
- ๕.๑๑ ผู้ประกอบการต้องรักษาไว้ซึ่งการรับรองตามเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้มั่นใจว่าการรับรองนั้นไม่หมดอายุ
- ๕.๑๒ ผู้บริหารระดับสูงหรือตัวแทนฝ่ายบริหาร ต้องเข้าร่วมประชุมเปิดและประชุมปิดร่วมกับทีมงานฮาลาล ในการตรวจเพื่อให้การรับรอง
- ๕.๑๓ ผู้บริหารระดับสูงต้องมั่นใจว่า สิ่งที่ไม่สอดคล้องกับการรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่ชี้บ่งไว้ตั้งแต่ ครั้งที่แล้วได้รับการปฏิบัติและแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๕.๑๔ ผู้บริหารระดับสูงหรือตัวแทนฝ่ายบริหารต้องทบทวนระบบบริหารงานคุณภาพฮาลาลร่วมกับที่ปรึกษา เพื่อให้มั่นใจว่ายังคงมีความเหมาะสม เพียงพอ และมีประสิทธิผลตลอดเวลา บันทึกจากการทบทวนต้องได้รับการจัดเก็บ
- ๕.๑๕ ผู้ประกอบการต้องจัดทำการตรวจประเมินภายในที่เกี่ยวข้องกับประกาศข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการ ผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ตามช่วงเวลาที่ย่างแผนไว้เพื่อพิจารณาว่า
- เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามประกาศฉบับนี้
 - มีการนำไปปฏิบัติและรักษาไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. กระบวนการทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ฮาลาล

๖.๑ ผู้ประกอบการ ต้องจัดทำเอกสารขั้นตอนการปฏิบัติงาน ที่ประกอบด้วย

- a) ขั้นตอนวิธีการขอรับรองฮาลาล การเตรียมเอกสาร การขอใหม่ การต่ออายุ การตรวจรับรองสถานประกอบการ การชำระค่าธรรมเนียม เป็นต้น
- b) รายละเอียดความสัมพันธ์ หน้าที่ความรับผิดชอบ เอกสารหลักฐานที่อ้างอิงของแต่ละขั้นตอน

๖.๒ ผู้ประกอบการ ต้องพิจารณาการจัดการกิจกรรมด้านโปรแกรมพื้นฐานด้านสุขลักษณะตามมาตรฐานสากล (Pre Requisite Programs / GMP) และควรมีเอกสารที่อธิบายรายละเอียดให้ครอบคลุมรายละเอียดดังต่อไปนี้

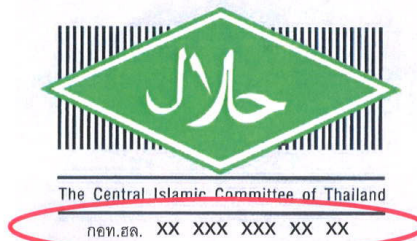
- a) แผนผังของโครงสร้างและอาคาร สาธารณูปโภค ที่เกี่ยวข้องต่อการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล
- b) แผนภูมิกระบวนการผลิตโดยละเอียดทุกขั้นตอน (ตามระบบ HACCP) แสดงตำแหน่งที่วัตถุดิบ, ส่วนประกอบ และผลิตภัณฑ์ระหว่างกระบวนการเข้าสู่กระบวนการ กระบวนการที่จ้างเพื่อผลิต (Outsource) และการทำงาน โดยผู้รับจ้างช่วง เป็นต้น
- c) มาตรการป้องกันการปนเปื้อนนิยส จากสิ่งต่อไปนี้ เช่น ท่าเลที่ตั้ง, พื้นฐานการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวกของพนักงาน
- d) การควบคุมน้ำใช้ และน้ำแข็ง
- e) การกำจัดขยะและของเสีย
- f) การล้างทำความสะอาดและการฆ่าเชื้อ
- g) การจัดการกับวัสดุที่สิ่งซื้อ เช่น วัตถุดิบ, สิ่งผสม, สารเคมี, บรรจุภัณฑ์
 - การจัดทำทะเบียนผู้ขายผู้ส่งมอบ (ASL : Approved Supplier List)
 - การประเมินผู้ขายผู้ส่งมอบ
 - วิธีการปฏิบัติต่อวัตถุดิบและสินค้าส่งมอบ เช่น การเก็บรักษา, การขนส่ง
- h) การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อที่ครอบคลุม (ดูข้อ ๔.๒) ตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม
- i) การควบคุมสุขลักษณะส่วนบุคคล
- j) ผลกระทบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสมของกระบวนการผลิต เช่น การตรวจรับวัตถุดิบ การล้าง การจัดเก็บวัตถุดิบสินค้าสำเร็จรูป การกำหนดรหัสผลิตภัณฑ์หรือการให้ข้อมูลผู้บริโภค เป็นต้น

๖.๓ ผู้ประกอบการต้องแสดงเอกสารบันทึกและหลักฐานการปฏิบัติตามโปรแกรมพื้นฐานด้านสุขลักษณะ (ข้อ ๖.๒ , ๖.๑๖ , ๖.๑๗) และบันทึกการควบคุมผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่มีประสิทธิภาพ ให้กับคณะกรรมการพิจารณาเมื่อมีการตรวจรับรอง

๖.๔ ผู้ประกอบการต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมในการเฝ้าระวังและการควบคุมการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม ที่จำเป็น เช่น กระบวนการจัดซื้อวัตถุดิบ กระบวนการล้าง กระบวนการผลิต(ขั้นตอนการรับวัตถุดิบ การจัดเก็บ การบรรจุ) เป็นต้น บันทึกจากการเฝ้าระวังต้องได้รับการจัดเก็บ

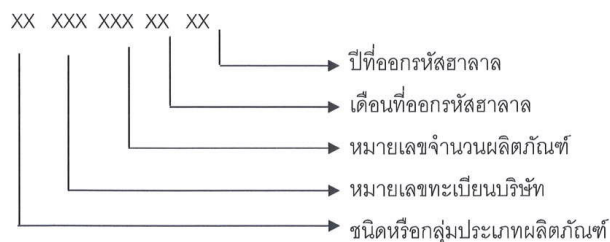
- ๖.๕ ผู้ประกอบการต้องจัดแยกสถานที่ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลและพื้นที่ที่มีการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลรวมตามข้อ ๔.๔ ให้ชัดเจนตลอดกระบวนการผลิต เช่น การมีกำแพงกั้นแยกพื้นที่ การจัดแยกพนักงาน และต้องมีการควบคุมดูแลอย่างดีตลอดช่วงเวลาทำงาน เป็นต้น
- ๖.๖ ในกรณีที่มีการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลและผลิตภัณฑ์ฮาลาลแยกจากกันชัดเจนตามการวินิจฉัยคณะกรรมการตรวจสอบ แต่ยังคงอยู่ในพื้นที่โรงงานเดียวกัน ผู้ประกอบการต้องจัดทำประกาศนโยบายและระเบียบปฏิบัติที่เป็นเอกสารสำหรับการควบคุมการจัดการวัตถุดิบ, ผลิตภัณฑ์ระหว่างกระบวนการและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป การควบคุมพนักงาน เพื่อให้มั่นใจว่าปราศจากการปนเปื้อนสิ่งฮาลาล
- ๖.๗ ผู้ประกอบการต้องกำหนดผู้ที่ทำหน้าที่จัดซื้อและดำเนินการตรวจสอบหรือกิจกรรมอื่นใดที่จำเป็น เพื่อให้มั่นใจว่าวัตถุดิบที่นำมาผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลเป็นไปตามประกาศฉบับนี้ และไม่เกิดการปนเปื้อนสิ่งต้องห้ามตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม
- ๖.๘ ผู้ประกอบการต้องมั่นใจว่าวัตถุดิบและส่วนประกอบที่นำมาใช้ในการผลิตเป็นสิ่งที่ศาสนาอิสลามอนุญาต (ดูข้อ ๔) ให้บริโภคและไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภคโดยแสดงหนังสือรับรองฮาลาลหรือคุณสมบัติยืนยัน (ถ้าเกิดสงสัยหรือไม่แน่ใจให้ส่งวัตถุดิบนั้นส่งตรวจห้องปฏิบัติการที่ได้รับการยอมรับ)
- ๖.๙ ผู้ประกอบการต้องมีการทบทวนการออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ร่วมกับคณะกรรมการในขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อ
- ประเมินผลการออกแบบและการพัฒนาในการบรรลุประกาศนี้
 - ระบุปัญหาและเสนอการดำเนินการที่จำเป็น
- ๖.๑๐ ผู้ประกอบการต้องควบคุมการจัดเก็บวัตถุดิบ ส่วนผสม บรรจุภัณฑ์ และสินค้ารอการผลิตตามประกาศนี้ การชั่ง igh ฉีด การเก็บรักษา เพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อนจากนยิส และสิ่งต้องห้าม ตามบทบัญญัติศาสนา
- ๖.๑๑ การล้างวัตถุดิบและส่วนประกอบที่ใช้ในการผลิต เมื่อล้างโดยการจุ่มหรือน้ำซังในภาชนะแล้วต้องล้าง ด้วยน้ำสะอาดไหลผ่านวัตถุดิบหรือส่วนประกอบที่ใช้โดยทั่วถึง ในการล้างครั้งสุดท้ายน้ำที่ใช้ไหลผ่านในกระบวนการนี้แล้วจะนำมาใช้ล้างวัตถุดิบหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการผลิตอีกไม่ได้ (ดูข้อ ๔.๖)
- ๖.๑๒ ผู้ประกอบการต้องควบคุมการจัดเก็บภาชนะ อุปกรณ์ เครื่องจักรที่ใช้ในผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ไม่ให้ปะปนกับภาชนะ อุปกรณ์ เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล
- ๖.๑๓ ภาชนะ อุปกรณ์ เครื่องจักรที่เคยใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล หรือปนเปื้อนนยิสหนัก ต้องได้รับการล้างทำความสะอาดตามบทบัญญัติของศาสนา (ดูข้อ ๔.๖) จึงจะสามารถนำมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลได้ บันทึกจากการล้างนยิสหนักต้องได้รับการจัดเก็บ และทำเป็นรายงานเสนอคณะกรรมการเพื่อขอรับรองฮาลาล
- ๖.๑๔ ผู้ประกอบการต้องมั่นใจว่าพนักงานที่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ต้องไม่ปนเปื้อนสิ่งต้องห้ามหรือนยิส ตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม ตลอดกระบวนการผลิต

- ๖.๑๕ ผู้ประกอบการต้องควบคุม การเก็บรักษาและการขนส่ง ผลผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่ได้รับการรับรองฮาลาลแล้วนั้นไม่ปนเปื้อนผลผลิตภัณฑ์ระวม (ดูข้อ ๔.๔) บันทึกรายการเก็บรักษาและขนส่ง ต้องได้รับการจัดเก็บ
- ๖.๑๖ ผู้ประกอบการต้องควบคุมการออกรหัสผลผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่ขอรับรอง ตามความเหมาะสม เพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบมั่นใจว่า กระบวนการที่รับรองฮาลาลตามประกาศฉบับนี้ไม่เกิดการปนเปื้อนกับผลผลิตภัณฑ์ระวมและ บันทึกรายการออกรหัสต้องได้รับการจัดเก็บ
- ๖.๑๗ ผู้ประกอบการต้องควบคุมการแสดงเครื่องหมายรับรองฮาลาลบนฉลากสินค้าที่ชัดเจนมีหมายเลขรับรองถูกต้องตามเอกสารแจ้งจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย สามารถตรวจสอบได้เมื่อคณะกรรมการร้องขอ

XX กลุ่มประเภทสินค้า XXX เลขทะเบียนฮาลาลบริษัท XXX จำนวนผลผลิตภัณฑ์ XX เดือน XX ปี

ภาพที่ 1 แสดงเครื่องหมายรับรองฮาลาล

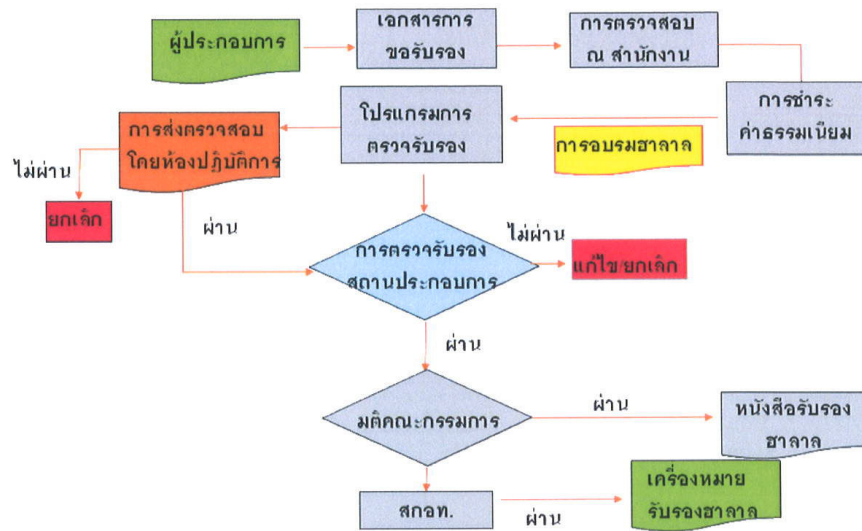
เมื่อถึงหลักพัน จะเริ่มต้นด้วยลำดับอักษรภาษาอังกฤษ นับจาก A, B,ตามลำดับ

- ๖.๑๘ ผู้ประกอบการต้องมั่นใจว่าการใช้คำ ภาพประกอบ หรืออื่นใด ที่นำมาใช้เพื่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ขอรับรองฮาลาลนั้นไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเกิดการขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติศาสนา

- ๖.๑๙ ผู้ประกอบการต้องควบคุมการจัดแสดงผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย หรือการส่งเสริมการขาย เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองฮาลาลนั้น ไม่เกิดการปนเปื้อนผลิตภัณฑ์ที่ฮะรอม หรือทำให้เกิดความเสียหายต่อคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและการรับรองตามประกาศนี้
- ๖.๒๐ กรณีที่ผู้ประกอบการ มีการรับมอบวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปหรือกระบวนการผลิตย่อยให้ผู้อื่นทำแทน (Supplier / Sub contractor) ที่ส่งผลกระทบต่อกรรับรองฮาลาล ตามเกณฑ์ที่ระบุในประกาศนี้ ผู้ประกอบการต้องอำนวยความสะดวกให้กับคณะกรรมการตรวจสอบ ในการตรวจสอบการควบคุมผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการดังกล่าว
- ๖.๒๑ กรณีที่ผู้ประกอบการเป็นผู้แทนการผลิตหรือรับจ้างผลิต (Original Equipment Manufacturer: OEM / House Brand (สินค้าตราห้าง)) ที่ผลิตขึ้นและจำหน่ายในห้างสรรพสินค้า ร้านค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต หรือซูเปอร์สโตร์ โดยที่สินค้ามีคุณลักษณะและคุณสมบัติใกล้เคียงกับสินค้าอื่นในท้องตลาด แต่มีข้อได้เปรียบด้านราคาสูงกว่า ให้ถือว่าผู้จ้างผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลดังกล่าว มีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ในการควบคุมกระบวนการหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว โดยชำระค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองและหนังสือสำคัญการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ตามเกณฑ์ที่ระบุในประกาศนี้

๗. การตรวจรับรองฮาลาล

- ๗.๑ ผู้ประกอบการรายใหม่หรือการขอต่ออายุที่ประสงค์จะขอรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ต้องจัดทำเอกสารให้ถูกต้องตามที่คณะกรรมการกำหนดไว้ในประกาศนี้ และต้องยื่นคำขอ ณ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี พร้อมหลักฐานตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก
- ๗.๒ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการฮาลาล ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารประกอบคำขอ ในกรณีที่ต้องมีหนังสือประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม ผู้ประกอบการจะต้องยื่นภายใน 7 วันทำงาน
- ๗.๓ หลังจากผู้ประกอบการชำระค่าธรรมเนียมตามในประกาศฯ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการฮาลาล จะแจ้งวันนัดการฝึกอบรมหลักสูตรตามที่คณะกรรมการ กำหนด
- ๗.๔ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการฮาลาล แจ้งโปรแกรมการตรวจรับรองฮาลาล หลังจากได้รับการยืนยันวันตรวจรับรองฮาลาล จากผู้ประกอบการ
- ๗.๕ ผู้ประกอบการต้องส่งวัตถุดิบ หรือสินค้าสำเร็จรูป เพื่อทดสอบการปนเปื้อนสิ่งต้องห้ามโดยห้องปฏิบัติการที่ได้รับการยอมรับ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเสี่ยงต่อการรับรอง หากผลการทดสอบพบว่ามีการปนเปื้อนสิ่งต้องห้าม ให้ฝ่ายกิจการฮาลาลยกเลิกคำขอรับรองฮาลาล ดังกล่าวทันที

ภาพที่ 2 แสดงขั้นตอนการขอรับรองสากล

- ๗.๖ ผู้ประกอบการ ต้องมีการผลิตผลิตภัณฑ์สากล ตามเอกสารที่แจ้งขอรับรองใหม่ ขอเพิ่ม หรือต่ออายุ เมื่อคณะกรรมการตรวจรับรอง ณ สถานประกอบการ
- ๗.๗ เมื่อได้รับใบคำร้องขอให้มีการแก้ไขและป้องกัน (CAR) ซึ่งพบข้อบกพร่องจากการตรวจรับรองสากล ในระดับความรุนแรงมาก (Major) และรุนแรงน้อย (Minor) ผู้ประกอบการต้องส่งแผนการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่องดังกล่าว ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่มีการตรวจรับรอง
- ๗.๘ ผู้ประกอบการต้องแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้รับและส่งหลักฐานการแก้ไขที่แล้วเสร็จ ให้ฝ่ายกิจการสากล ไม่เกิน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่มีการตรวจรับรอง และบันทึกจากการแก้ไขต้องได้รับการจัดเก็บ
- ๗.๙ ในกรณีที่พบข้อบกพร่องรุนแรง (Major) ที่มีผลต่อการรับรองสากลและคณะกรรมการตรวจรับรองพิจารณาว่า ต้องมีการตรวจติดตามผลการแก้ไข (Follow Up Audit) ผู้ประกอบการต้องอำนวยความสะดวกในการตรวจติดตามดังกล่าว
- ๗.๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการได้มีการตรวจติดตามผลการแก้ไข (Follow Up Audit) แล้วพบว่าผลการแก้ไขไม่สามารถยอมรับได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือต่อการรับรองและความเชื่อมั่นในการผลิตผลิตภัณฑ์สากลของผู้ประกอบการ ให้คณะกรรมการออกใบคำร้องขอให้มีการแก้ไขใหม่หรือพิจารณายกเลิกเป็นรายกรณี

๗.๑๑ ให้คณะผู้ตรวจ ฝ่ายกิจการฮาลาลรวบรวมสรุปผลการแก้ไขข้อบกพร่อง เสนอประธานฝ่ายกิจการฮาลาลเพื่อพิจารณาอนุมัติการรับรอง และนำเสนอรายงานผลการตรวจรับรองฮาลาลต่อคณะกรรมการพิจารณาเพื่อเห็นชอบทุกเดือน

๗.๑๒ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะตรวจการผลิตภัณฑ์ฮาลาล หรือฝ่ายกิจการฮาลาล ตรวจสอบวัตถุดิบ กระบวนการผลิต และสถานประกอบการโดยไม่มีภาระนัดหมายล่วงหน้าเป็นระยะเวลาตามความเหมาะสม และหรือให้สุ่มตรวจผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรองฮาลาลหรือได้ถูกยกเลิกฮาลาลแล้วตามท้องตลาดทั่วไป และให้รายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบหรือพิจารณา

๘. คำธรรมเนียมการตรวจและบทลงโทษ

๘.๑ ผู้ประกอบการจะต้องไม่กระทำการใดๆที่ผิดข้อกำหนดในประกาศนี้ หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลในทุกกรณี ทั้งนี้คณะกรรมการมีอำนาจยกเลิกการรับรองฮาลาลแล้วแต่กรณี เมื่อผู้ประกอบการทำการใดขัดต่อประกาศ ฉบับนี้

๘.๒ ผู้ประกอบการต้องชำระค่าธรรมเนียม ตามรายการดังต่อไปนี้

รายการ	จำนวน(บาท)
๘.๒.๑ ค่าฝึกอบรม หลักสูตรที่คณะกรรมการกำหนดในระดับเจ้าหน้าที่บริหาร หลักสูตร 1 วัน จำนวนผู้เข้าร่วม อบรมไม่เกิน 30 คน	20,000
๘.๒.๒ กรณีขอต่ออายุไม่ถึง 60 วันแต่ยังไม่หมดอายุการรับรอง ให้ผู้ประกอบการต้องเพิ่มการฝึกอบรม นี้ภายใน 30 วันหลังจากยื่นขอรับรอง	20,000
๘.๒.๓ กรณีขอต่ออายุหลังหมดอายุการรับรอง ให้ผู้ประกอบการต้อง เพิ่มการฝึกอบรมหลักสูตรฮาลาล หรือระเบียบข้อบังคับและประกาศฯ ภายใน 30 วันหลังจากยื่นขอรับรอง โดยให้ลดอายุการรับรองฮาลาลเหลือ 10 เดือน และให้มีตรวจสอบทุก 6 เดือน	27,500
๘.๒.๔ กรณีจำเป็นต้องมีการล้างทำความสะอาดนยีสหนักตามหลักการของศาสนา (ดูข้อ ๔) ก่อนที่จะขอรับรองฮาลาล หรือเมื่อการตรวจรับรองพบว่ามีสารปนเปื้อนนยีสหนัก	7,500 ต่อวัน
๘.๒.๕ กรณีที่ผู้ประกอบการได้รับข้อบกพร่องรุนแรง (Major) และคณะกรรมการพิจารณาว่าต้องมีการตรวจติดตามผลการแก้ไข (Follow Up Audit) ณ สถานประกอบการหรือต้องมีการตรวจสอบทุก 6 เดือน	7,500 ต่อวัน
๘.๒.๖ กรณีขอใหม่ สำหรับผู้ประกอบการที่เคยถูกแจ้งยกเลิกหรือขอยกเลิกการรับรองและใช้เครื่องหมายฮาลาล เพื่อเตรียมความพร้อมตามประกาศฯ ตามจำนวนวันที่ฝ่ายกิจการฮาลาลพิจารณา	7,500 ต่อวัน

๘.๒.๗ ค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองฮาลาลสำหรับผู้แทนการผลิตหรือรับจ้างผลิต (ข้อ ๖.๒๑) ให้เป็นไปตามประกาศข้อบังคับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี	-
๘.๒.๘ ค่าธรรมเนียมอื่นใดให้เป็นไปตามประกาศข้อบังคับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี	-

- ๘.๓ กรณีมีการร้องเรียนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่ได้รับการตรวจรับรอง ซึ่งคณะกรรมการมีมติว่าต้องได้รับการตรวจสอบหาข้อเท็จจริง สำหรับผู้ประกอบการทุกขนาดอุตสาหกรรม ให้คิดค่าธรรมเนียมเท่าการตรวจรับรอง
- ๘.๔ ผู้ประกอบการจะต้องชำระค่าธรรมเนียมที่ปรึกษาตามความจำเป็น เป็นราย 6 เดือนหรือรายปีแล้วแต่กรณีตามที่คณะกรรมการกำหนด
- ๘.๕ ผู้ประกอบการชำระค่าธรรมเนียม ค่าประกันการรับรอง เพียงครั้งเดียวและจะคืนให้เมื่อประสงค์จะยกเลิกการรับรองฮาลาล
- ๘.๖ การขอต่ออายุหนังสือรับรองให้ยื่นคำขอก่อนหนังสือรับรองหมดอายุอย่างน้อย 60 วันและชำระค่าธรรมเนียมการตรวจสอบการต่ออายุตามอัตราที่กำหนด หากไม่ยื่นคำขอตามกำหนดต้องดำเนินการขอรับรองใหม่
- ๘.๗ ผู้ประกอบการจะต้องแจ้งขอยกเลิกการรับรองและใช้เครื่องหมายฮาลาลต่อคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นลายลักษณ์อักษร ก่อนกำหนดการต่ออายุ ภายใน 60 วัน และเผยแพร่ให้ผู้บริโภคทราบทั่วกัน
- ๘.๘ ผู้ประกอบการที่ยื่นคำขอรับรองหรือขอต่ออายุ หากไม่ดำเนินการใดๆ ตามที่คณะกรรมการแจ้งภายใน 60 วัน นับตั้งแต่วันที่มีการยื่นเอกสารขอรับรอง ให้ยกคำขอนั้น และจะไม่คืนค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายที่ชำระไว้แต่อย่างใด
- ๘.๙ กรณีไม่ต่ออายุรับรองเกิน 60 วันหลังจากวันที่หมดอายุ หรือไม่มีการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจรับรอง ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการ อาจยกเลิกการรับรองฮาลาลและอาจไม่ได้รับการรับรองฮาลาลอย่างน้อย 1 ปี
- ๘.๑๐ ในกรณีขอใหม่ สำหรับผู้ประกอบการที่ถูกแจ้งยกเลิกหรือขอยกเลิกการรับรองและใช้เครื่องหมายฮาลาล ให้ยื่นเอกสารขอรับรองฮาลาลต่อคณะกรรมการ ภายใน 60 วันก่อนครบกำหนด 1 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมตามประกาศนี้ (ดูข้อ ๘.๒.๖)
- ๘.๑๑ กรณีที่มีการประกาศยกเลิกรับรองสถานประกอบการ ให้ฝ่ายกิจการฮาลาล รายงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ภายใน 15 วันทำงาน เพื่อให้ประกาศยกเลิกหนังสือให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ทันที
- ๘.๑๒ ผู้ประกอบการที่ถูกยกเลิกรับรองฮาลาลหรือขอยกเลิกการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลจะต้องเก็บผลิตภัณฑ์ ที่มีเครื่องหมายรับรองฮาลาลในท้องตลาดทั่วไปให้หมดภายใน 90 วัน และแจ้งให้คณะกรรมการทราบเป็นลายลักษณ์

- อักษรหากพบมีการร้องเรียนเนื่องจากสินค้าที่ถูกยกเลิกฮาลาล ให้คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการต่อผู้ขอรับรองฮาลาล ตาม “พระราชบัญญัติความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑”
- ๘.๑๓ ผู้ประกอบการที่ขอให้รับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาลมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการไม่รับรองต่อคณะกรรมการ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณายกเลิก และหรือให้ฝ่ายกิจการฮาลาลดำเนินการตรวจรับรองใหม่ หากผลการพิจารณาไม่รับรองซ้ำเติม ให้นำความตาม ข้อ ๘.๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม คำวินิจฉัยของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด
- ๘.๑๔ ให้คณะกรรมการประกาศการรับรองและยกเลิกการรับรองเพื่อเผยแพร่ให้ทราบทั่วกัน หากยกเลิกการรับรองให้แจ้งหน่วยงานตามกฎหมายดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง (ดูข้อ ๘.๑๒)
- ๘.๑๕ หากผู้ประกอบการกระทำผิดตาม ข้อ ๘.๙ ซ้ำอีกหลังจากการรับรองหรือให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลใหม่ คณะกรรมการจะไม่รับพิจารณาการรับรองฮาลาลต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายอาซิส พิทักษ์คุมพล)

ประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ก
การเตรียมเอกสารเพื่อขอรับรองฮาลาล

ลำดับ	เอกสารที่ต้องเตรียม	ขอใหม่	ขอเพิ่ม	ต่ออายุ	หมายเหตุ
๑	คู่มือฮาลาลเพื่อการขอรับรอง (Halal Manual)	✓	✓	✓	ภาคผนวก ข
๒	หนังสือเชิญตรวจรับรองฮาลาล	✓	✓	✓	ภาคผนวก ค
๓	คำขอรับรอง	✓	✓	✓	ภาคผนวก ง
๔	สัญญาคำขอใช้เครื่องหมายฮาลาล	✓	✓	✓	ภาคผนวก จ
๕	คำขอแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำสถานประกอบการ	✓	-	✓	ภาคผนวก ฉ
๖	บัญชีรายชื่อผลิตภัณฑ์ที่ขอใช้เครื่องหมายรับรองและบัญชีรายชื่อผลิตภัณฑ์ที่ขอยกเลิกการใช้เครื่องหมายรับรอง (ถ้ามี)	✓	✓	✓	ภาคผนวก ช
๗	ตารางแสดงรายการวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต	✓	✓	✓	ภาคผนวก ซ
๘	สำเนาใบรับรองฮาลาลวัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิต	✓	✓	✓	
๙	สำเนาเอกสารผลการวิเคราะห์สินค้าสำเร็จรูปด้านความปลอดภัยจากหน่วยงานภายนอกที่ได้รับการยอมรับ	✓	✓	✓	
๑๐	สำเนาเอกสารผลการวิเคราะห์วัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปด้านฮาลาลจากหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับจาก สกอท (ถ้ามี)	✓	✓	✓	
๑๑	ตัวอย่างฉลากสินค้าที่ขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล	✓	✓	✓	
๑๒	แผนที่แสดงที่ตั้งโรงงาน / สถานที่ผลิตพอสั่งเซป	✓			

๑๓	หลักการการจัดตั้งบริษัทและการขออนุญาตผลิตตามที่กฎหมายกำหนด ดังต่อไปนี้ ๑๓.๑ สำเนาบัตรประชาชนเจ้าของสถานประกอบการ ๑๓.๒ สำเนาหนังสือรับรองจดทะเบียนนิติบุคคล หรือสำเนาคะเบียนพาณิชย์หรือสำเนาคะเบียนการค้า ๑๓.๓ สำเนาใบอนุญาตจัดตั้งโรงงาน แบบ รง. 2 หรือ รง. 4 ๑๓.๔ สำเนาใบอนุญาตผลิตอาหาร แบบ อ.2 หรือคำขอรับเลขสถานที่ผลิตอาหารที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน ๑๓.๕ สำเนาใบสำคัญการขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารแบบ อ.17 และ อ.18 ๑๓.๖ สำเนาหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ๑๓.๗ สำเนาใบสำคัญการใช้ฉลากอาหาร แบบ ฉ.1 หรือคำขออนุญาตใช้ฉลากอาหาร (สบ.3) ๑๓.๘ ใบจดทะเบียนอาหาร/แจ้งรายละเอียดอาหารแบบ (สบ.5) พร้อมแจ้งสูตรส่วนประกอบอาหาร	✓			ผู้ประกอบการต้องส่งเอกสารใหม่ทุก 2 ปี เพื่อเป็นการปรับเอกสารให้เป็นปัจจุบัน (update)

หมายเหตุ เอกสารที่นำมายื่นให้จัดทำเป็น 2 ชุด พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

ภาคผนวก ข
การจัดทำคู่มือฮาลาลเพื่อการขอรับรอง (Halal Manual)

บทนำ

ประวัติบริษัท

นโยบายฮาลาล

แผนผังองค์กร

อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ

ทีมงานฮาลาล/คณะกรรมการฮาลาล

ขอบข่ายกระบวนการที่ขอรับรองและรายชื่อผลิตภัณฑ์ที่ขอรับรอง

กระบวนการผลิต..A.....

- รายการวัตถุดิบและส่วนประกอบ
- รายละเอียดผลิตภัณฑ์และการกำหนดการนำไปใช้
- แผนภูมิกระบวนการผลิตตามการขอรับรอง
- รายละเอียดกระบวนการผลิต
- การกำหนดจุดควบคุมฮาลาล
- แผนการปฏิบัติฮาลาล

กระบวนการผลิต...B.....

- รายการวัตถุดิบและส่วนประกอบ
- รายละเอียดผลิตภัณฑ์และการกำหนดการนำไปใช้
- แผนภูมิกระบวนการผลิตตามการขอรับรอง
- รายละเอียดกระบวนการผลิต
- การกำหนดจุดควบคุมฮาลาล
- แผนการปฏิบัติฮาลาล

แผนการทวนสอบฮาลาล

เอกสารแนบ

- ประกาศแต่งตั้งทีมงานฮาลาล
- แผนผังโรงงาน
- อื่นๆ เช่น แผนการฝึกอบรม แผนการ Internal Audit เป็นต้น

หมายเหตุ กระบวนการผลิตให้ระบุตามจริงที่ขอรับรอง

ภาคผนวก ค
หนังสือเชิญตรวจรับรองฮาลาล
หัวข้อหมายที่มิโลโก้บริษัท

วันที่เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง เชิญตรวจสถานที่ผลิตเพื่อขอรับรองฮาลาล

เรียน ประธานฝ่ายกิจการฮาลาล

ด้วยบริษัทตามหนังสือรับรองฮาลาลเลขที่..... สำนักงาน
ตั้งอยู่เลขที่เป็นผู้ดำเนินการผลิต (ประเภทสินค้าที่ผลิต)
..... ภายใต้เครื่องหมายการค้า (ยี่ห้อ,ฉลาก)ตราสถานที่ผลิต /
โรงงานตั้งอยู่ เลขที่มีความประสงค์ที่จะขอการรับรองกระบวนการผลิต
ที่ฮาลาลเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลามจึง ขอเชิญคณะกรรมการตรวจรับรองฮาลาล "ฝ่าย
กิจการฮาลาล" สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย/คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (แล้วแต่
กรณี) ทำการตรวจเพื่อการรับรอง ณ สถานที่ประกอบกิจการ ตามประกาศ ระเบียบและประกาศคณะกรรมการกลาง
อิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อรับรองว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้ผลิตถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลามทุกประการ ทั้งนี้
ข้าพเจ้าได้จัดเตรียมเอกสารประกอบการขอรับรองไว้ครบถ้วนตามที่ฝ่ายกิจการฮาลาล กำหนดไว้ทุกประการ
(ตามเอกสารแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

.....

กรรมการผู้จัดการ
ประทับตราสำคัญบริษัท

ผู้ประสานงานติดต่อคุณ
เบอร์มือถือ.....โทรศัพท์ต่อ.....
โทรสารอีเมลล์.....

ภาคผนวก ง
คำขอรับรอง
หัวข้อหมายเลขที่มีโลโก้บริษัท

วันที่ เดือน พ.ศ.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ขอ	ชื่อสถานประกอบการ/บริษัท.....	
	ที่ตั้งสำนักงานใหญ่เลขที่..... หมู่ที่..... ต.รอก/ชอย.....	
	ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....	
	จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....	
	เบอร์ภายใน..... โทรสาร..... E-mail address.....	
	ผู้ประสานงานบริษัท คุณ..... ตำแหน่ง.....	
	ที่ตั้งโรงงาน/สถานประกอบการเลขที่..... หมู่ที่..... ต.รอก/ชอย.....	
	ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....	
	จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....	
	เบอร์ภายใน..... โทรสาร..... E-mail address.....	
	ผู้ประสานงานโรงงาน คุณ..... ตำแหน่ง.....	
	เครื่องหมายการค้า.....	
	สัดส่วนการจำหน่ายสินค้าของบริษัท	
	จำหน่ายภายในประเทศ.....%	จำหน่ายต่างประเทศ.....%
	กำลังการผลิตทั้งหมดที่ขอรับรอง/ปี..... (ตัน/หน่วยวัดของผลิตภัณฑ์)	
	จำนวนพนักงานทั้งหมด(รวมสำนักงาน).....คน จำนวนพนักงานมุสลิม.....คน	
	มาตรฐานที่ได้การรับรอง(ที่เป็นปัจจุบันตามความเป็นจริง) ระบุได้มากกว่า 1 รายการ	
	☐ GMP กฎหมาย	☐ GMP (Codex)
	☐ HACCP	☐ ISO 9001
	☐ BRC / IFS	☐ ISO 14001
	☐ ISO 22000	
	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	

ส่วนที่ 2 รายการคำขอ	☐ ขอใหม่	☐ ขอใช้เครื่องหมายรับรอง
	☐ ขอเพิ่มผลิตภัณฑ์	☐ ขอให้ล้างนยีสหนักตามหลักการศาสนา
	☐ ต่ออายุ โดยหมดอายุวันที่	
	กรณีขอเพิ่มผลิตภัณฑ์ให้ระบุรายการที่บัญชีรายชื่อผลิตภัณฑ์ที่ขอรับรองให้ชัดเจน	
ส่วนที่ 3 ขอบข่ายที่ขอ	☐ การผลิตผลิตภัณฑ์อุปโภคบริโภค (โปรดระบุแยกแต่ละกระบวนการ/เอกสารแนบ.....)	
	1.....	
	2.....	
	3.....	
	☐ การเชือดสัตว์	
	☐ การบริการอาหาร เครื่องดื่มและครัวฮาลาล	
☐ สินค้านำเข้าจากต่างประเทศ		
สรุป	1. กระบวนการที่ขอรับรองฮาลาลทั้งหมด จำนวน.....กระบวนการ	
	2. ผลิตภัณฑ์ที่ขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น.....รายการแบ่งเป็น	
	ขอใหม่.....รายการ	ขอเพิ่ม.....รายการ
	ขอต่ออายุ.....รายการ	ขอยกเลิก.....รายการ
ส่วนที่ 4 เงื่อนไขอื่นๆ	1. วันที่ขอให้มีการตรวจรับรอง.....	
	2. วันที่ขอให้มีการฝึกอบรมตามประกาศ	
	(ลายเซ็น) (ชื่อ - นามสกุล) (ตำแหน่ง)	(.....) ประทับตราสำคัญบริษัท
ส่วนที่ 5 การพิจารณา	☐ ให้ดำเนินการภายใน.....วัน	
	☐ ไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะ.....	
	☐ สามารถดำเนินการได้ แบบมีเงื่อนไข.....	
	(ลายเซ็น) (ชื่อ - นามสกุล) (ตำแหน่ง)	(.....) หัวหน้าสำนักงานฝ่ายกิจการฮาลาล

ภาคผนวก จ
สัญญาคำขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล
หัวข้อคหหมายที่มีโลโก้บริษัท

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล

เรียน คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ผ่าน ฝ่ายกิจการฮาลาล

ด้วยบริษัท ตามหนังสือรับรองฮาลาลเลขที่..... สถานที่ผลิต
(โรงงาน)ตั้งอยู่เลขที่..... โดย(นาย/นางสาว/นาง).....
ตำแหน่ง.....อยู่บ้านเลขที่..... ซึ่งต่อไปในสัญญานี้
เรียกว่า "ผู้ให้สัญญา" อีกฝ่ายหนึ่งกับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย/คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้รับสัญญา" อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้ให้สัญญา มีความประสงค์ขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล จากผู้รับสัญญา โดยได้ทำบันทึกข้อตกลงมี
ข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ให้สัญญาจะปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการ
ดำเนินงานกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการ
อิสลามประจำจังหวัด ทุกประการ

ข้อ 2. ผู้ให้สัญญาจะใช้หนังสือรับรองฮาลาล และเครื่องหมายรับรองฮาลาลเฉพาะกับชื่อรายการผลิตภัณฑ์ซึ่ง
ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ที่แสดงไว้ในหนังสือรับรองฮาลาลและใน
รายการแนบหนังสือรับรองฮาลาลเท่านั้น

ข้อ 3. ผู้ให้สัญญาจะร่วมมือให้ความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่และกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลในการตรวจกิจการ
ฮาลาล โดยละเอียดทุกชั้นตอนไม่ปิดบังทุกเวลาทำการของสถานที่ประกอบการ

ข้อ 4. ผู้ให้สัญญาจะไม่ใช้หนังสือรับรองฮาลาล และเครื่องหมายรับรองฮาลาลไปในทางอันจะเกิดความ
เสียหายแก่สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ข้อ 5. ผู้ให้สัญญาจะรับผิดชอบความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้หนังสือรับรองและเครื่องหมายรับรอง
ฮาลาล ทุกอย่างแต่ผู้เดียว

ข้อ 6. ผู้ให้สัญญาทราบดีว่า หนังสือรับรองและเครื่องหมายรับรองฮาลาล เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะเรียกคืนเมื่อใดก็ได้หากผู้ให้สัญญาไม่ปฏิบัติตามหนังสือสัญญานี้

ข้อ 7. ในกรณีที่ผู้ให้สัญญาไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้ข้อหนึ่งข้อใด ผู้รับสัญญามีสิทธิยกเลิกการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ของผู้ให้สัญญาโดยการบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 8. ในกรณีที่ผู้ให้สัญญาถูกยกเลิกรับรองฮาลาล หรือขอยกเลิกการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลจะเก็บผลิตภัณฑ์ที่มีเครื่องหมายรับรองฮาลาลในท้องตลาดทั่วไปให้หมดภายใน 90 วัน และจะเผยแพร่ให้ผู้บริโภคทราบโดยทั่วกัน

สัญญานี้ฉบับนี้ทำขึ้นโดยมีข้อความถูกต้องและผู้ให้สัญญาได้อ่านข้อความในหนังสือสัญญาคำขอโดยละเอียดตลอดแล้วรับรองว่าถูกต้องตรงตามความประสงค์ทุกประการ จึงได้ลงลายมือชื่อและประทับตรา(ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ ผู้ให้สัญญา

(.....)

ตำแหน่ง.....

ประทับตราสำคัญบริษัท

ลงชื่อ พยาน

(นาย.....)

ตำแหน่ง ประธานฝ่ายกิจการฮาลาล

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก จ
คำขอแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำสถานประกอบการ
หัวข้อหมายที่มิโลโก้บริษัท

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอฟิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำสถานประกอบการ
เรียน ประธานฝ่ายกิจการฮาลาล

ด้วยบริษัท.....ตามหนังสือรับรองฮาลาลเลขที่.....ตั้งอยู่
เลขที่.....เป็นผู้ผลิต.....ภายใต้เครื่องหมาย
การค้าตรา.....ซึ่งได้ยื่นเอกสารขอให้มีการตรวจรับรองกระบวนการผลิตตาม
หลักการศาสนาอิสลาม สอดคล้องกับระเบียบประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการ
อิสลามประจำจังหวัด และขอให้เครื่องหมายรับรอง"ฮาลาล" จากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ตามที่
แจ้งตามเอกสารคำขอรับรองไปแล้วนั้น

เพื่อสร้างความมั่นใจในการควบคุมกระบวนการผลิตสินค้าฮาลาลที่ถูกต้องตามระเบียบและประกาศของฝ่าย
กิจการฮาลาล คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ทาง
บริษัท.....จำกัด มีความประสงค์จะขอให้สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่ง
ประเทศไทย/คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาประจำสถานประกอบการ ให้กับ
บริษัท.....เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำและรายงานผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ
ผลิต หรือบริการผลิตภัณฑ์ฮาลาลของบริษัทฯ

ทั้งนี้ทางบริษัท.....ยินดีที่จะจ่ายเงินค่าตอบแทนการให้คำปรึกษา กับ
คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย/คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ดังนี้

ปีละ 1 ครั้ง เป็นเงินปีละ บาท (.....บาทถ้วน) หรือ

จ่ายให้ปีละ 2 ครั้ง โดยแบ่งเป็น

ครั้งที่ 1 เป็นเงิน บาท (.....บาทถ้วน) ในเดือน.....

ครั้งที่ 2 เป็นเงิน บาท (.....บาทถ้วน) ในเดือน.....

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ประทับตราสำคัญบริษัท

ภาคผนวก ซ
ตารางแสดงรายการวัสดุดิบที่ใช้ในการผลิต

ชื่อผู้ประกอบการ/บริษัท(จำกัด ที่อยู่(โรงงาน).....)

วัสดุดิบที่ใช้ในการผลิต	ผู้ส่งมอบวัสดุดิบ			การรับของสถานะฮาลาลวัสดุดิบ					
	ชื่อผู้ผลิต	ที่อยู่	ชื่อผู้ขาย	ที่อยู่	ทะเบียนฮาลาลที่	ผู้รับรอง	วันรับรอง	วันหมดอายุ	เลขที่รับรองฮาลาล
ชื่อวัสดุดิบ									

หมายเหตุ ผู้ประกอบการต้องแจ้งรายการการวัสดุดิบหลัก ส่วนผสม สารเคมี ที่มีการใช้จริง ตามที่ระบุไว้แนบภูมิกระบวนการผลิต (HACCP) ที่มีการขอรับรองฮาลาล

ผนวก ก

ข้อบังคับ

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ว่าด้วยการดำเนินการตรวจรับรองสถานประกอบการ การตรวจผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียม

พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘(๕)(๙) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้การดำเนินการตรวจรับรองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย จึงออกข้อบังคับไว้ดังนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการดำเนินการตรวจรับรองสถานประกอบการ การตรวจผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย มีมติเห็นชอบเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ คำสั่ง และหรือมติที่ประชุมคณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลที่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“**คณะกรรมการ**” หมายความว่า คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

“**คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาล**” หมายความว่า คณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาล คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

“**ผู้ประกอบการ**” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลหรือผู้ให้บริการ ผลิตเพื่อขาย ส่ง หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือซื้อเพื่อขายต่อ ผู้ว่าจ้างผลิต ผู้รับจ้างผลิต การโลจิสติกส์และหมายถึงผู้ประกอบการกิจการโฆษณา

“**คณะกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ฮาลาล**” หมายความว่า คณะผู้ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ฮาลาล ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้ตรวจสอบวัตถุดิบ กระบวนการผลิต สถานที่ผลิต ณ โรงงานผลิตหรือสถานประกอบการ

“**ค่าธรรมเนียม**” หมายความว่า ค่าธรรมเนียมการดำเนินการกิจการฮาลาล

หมวด ๒

การตรวจสอบเพื่อการรับรองฮาลาล

การตรวจสอบเพื่อการรับรองฮาลาลและการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลให้ดำเนินการ ดังนี้

ข้อ ๕ ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาลและหรือบริการต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ฮาลาลและหรือการบริการตามบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม และยื่นคำขอพร้อมแผนผังที่ตั้งของสถานที่ผลิต พร้อมหลักฐานที่กำหนดตามแบบคำขอท้ายข้อกำหนด ณ สำนักงานคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖ ผู้ประกอบการจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อการผลิตหรือบริการด้านบุคลากร กระบวนการผลิต และจัดทำระบบเอกสารตามระเบียบว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการฮาลาลตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารประกอบคำขอและอาจมีการวิเคราะห์ตัวอย่างผลิตภัณฑ์และแจ้งวันนัดตรวจสอบกระบวนการผลิตหรือบริการ หลังจากผู้ประกอบการชำระค่าธรรมเนียมตามข้อบังคับฉบับนี้

ข้อ ๘ คณะกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ฮาลาลไปตรวจสอบวัตถุดิบ กระบวนการผลิต อุปกรณ์ สถานที่ผลิต หรือสถานที่จำหน่าย หรือสถานที่จัดเก็บ หรือการขนส่ง หรือการบรรจุ หรือการให้บริการ ณ โรงงานสถานที่ประกอบการตามที่นัดหมาย

ข้อ ๙ ผู้ประกอบการต้องให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ฮาลาล ในการตรวจสอบกระบวนการผลิต การบรรจุ การจำหน่าย การขนส่ง การจัดเก็บและการให้บริการทุกขั้นตอนตามความเป็นจริง

ข้อ ๑๐ สถานที่ประกอบการ โรงงานผลิตต้องสะอาดตามมาตรฐานฮาลาลและหรือมาตรฐานอุตสาหกรรม และมาตรฐานอื่น ๆ ที่ควบคุมสถานที่ประกอบการ

ข้อ ๑๑ สถานที่ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลต้องไม่ปะปนกับการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่ฮาลาล และต้องแยกออกจากการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่ฮาลาลโดยชัดเจน เช่น มีกำแพงกัน แยกโรงงาน เป็นต้น

ข้อ ๑๒ สถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลต้องไม่มีสัตว์เลี้ยงเข้าไปในบริเวณการผลิต และไม่นำอาหารหรือเครื่องดื่มที่ไม่ฮาลาลเข้าไปโดยเด็ดขาด

ข้อ ๑๓ วัตถุดิบและส่วนประกอบที่ใช้ในการผลิต ต้องเป็นสิ่งที่ศาสนาอิสลามอนุญาตให้บริโภคและไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยแสดงหนังสือสำคัญการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลเพื่อประกอบการพิจารณา

ข้อ ๑๔ วัตถุดิบที่เตรียมไว้ใช้ในการผลิตต้องเก็บรักษาในสถานที่ที่สะอาด มิดชิด ปลอดภัยจากสัตว์และสิ่งต้องห้าม

ข้อ ๑๕ การล้างวัตถุดิบและส่วนประกอบที่ใช้ในการผลิต เมื่อล้างน้ำโดยการจุ่มหรือน้ำซังในภาชนะแล้วต้องล้างด้วยน้ำสะอาดไหลผ่านวัตถุดิบหรือส่วนประกอบที่ใช้โดยทั่วถึงในการล้างครั้งสุดท้าย น้ำที่ใช้ไหลผ่านกระบวนการนี้แล้วจะนำมาใช้ล้างวัตถุดิบหรือสิ่งอื่นที่ใช้ในการผลิตอีกไม่ได้

ข้อ ๑๖ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ทุกชนิด ถ้าเคยใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่ฮาลาลมาก่อนต้องได้รับการล้างทำความสะอาดตามบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามก่อน จึงจะนำมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลได้

ข้อ ๑๗ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลจะใช้หรือเก็บรักษาปะปนกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่ฮาลาลไม่ได้

ข้อ ๑๘ ขณะปฏิบัติหน้าที่ พนักงานในสายงานการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ต้องไม่แตะต้องสิ่งที่ไม่ฮาลาลโดยเด็ดขาด

ข้อ ๑๙ สถานประกอบการที่ผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล ควรจัดให้มีพนักงานมุสลิมในแผนกจัดซื้อและแผนกผลิต หรือแผนกอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ข้อ ๒๐ ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการตรวจสอบหรือเจ้าหน้าที่ของ ฝ่ายกิจการฮาลาล และในกรณีที่ฝ่ายกิจการฮาลาลต้องการหนังสือประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม ผู้ประกอบการจะต้องยื่นเสนอเพิ่มเติมโดยเร็ว

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ฮาลาลสรุปผลการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการฮาลาลรวบรวมสรุปผลการตรวจสอบในส่วนที่เกี่ยวข้องเสนอฝ่ายกิจการฮาลาลพิจารณา เพื่อเสนอให้คณะกรรมการเห็นชอบ

หมวด ๓

การตรวจผลิตภัณฑ์

ข้อ ๒๒ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะตรวจสอบผลิตภัณฑ์ฮาลาลหรือคณะทำงานไปตรวจสอบ วัตถุประสงค์ กระบวนการผลิต และสถานประกอบการ โดยไม่มีการนัดหมายล่วงหน้าเป็นระยะเวลาตามความเหมาะสม และหรือให้สุ่มตรวจผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรองฮาลาลแล้วตามท้องตลาดทั่วไป และให้รายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบหรือพิจารณา

ข้อ ๒๓ ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่ขอการรับรองฮาลาล ต้องไม่เก็บรักษาร่วมกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ฮาลาลโดยเด็ดขาด ถึงแม้ว่าจะอยู่ในบรรจุภัณฑ์สำเร็จรูปแล้วก็ตาม

ข้อ ๒๔ การขนส่งผลิตภัณฑ์ฮาลาลต้องไม่ปะปนกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ฮาลาลโดยเด็ดขาด

ข้อ ๒๕ ผลิตภัณฑ์ฮาลาลต้องแยกจำหน่ายออกจากผลิตภัณฑ์ที่ไม่ฮาลาล รวมถึงการจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ที่แบ่งจำหน่ายและอุปกรณ์เครื่องใช้ในการผลิต การจัดจำหน่ายรวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการ การจัดแสดงผลิตภัณฑ์ฮาลาลเพื่อการจำหน่าย ต้องไม่ปะปนกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ฮาลาล

ข้อ ๒๖ ผู้ประกอบการต้องให้ความร่วมมือกับคณะตรวจสอบผลิตภัณฑ์ฮาลาล ตามข้อ ๒๒ ในการติดตามควบคุม การตรวจ การผลิต การบรรจุ การจัดจำหน่าย การขนส่ง และการให้บริการ

ข้อ ๒๗ คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลทำการติดตามตรวจสอบ และกำกับดูแลผลิตภัณฑ์ให้คงคุณภาพมาตรฐานฮาลาล และหรือการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ให้ปฏิบัติตามสัญญาและเงื่อนไขตามระเบียบอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๒๘ ผู้ประกอบการจะต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ผิดระเบียบฯ ประกาศฯ ข้อบังคับฯ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลในทุกกรณี

หมวด ๔

ค่าธรรมเนียม

ข้อ ๒๙ ผู้ประกอบการต้องชำระค่าธรรมเนียมการตรวจสอบเพื่อรับรองตามรายการดังต่อไปนี้

๒๙.๑ การตรวจสอบเพื่อรับรองฮาลาล

- (๑) การตรวจสอบกรณีขอใหม่ และกรณีขอต่ออายุ
- (๒) การตรวจสอบติดตามผลกรณีตรวจครั้งแรกไม่ผ่านความเห็นชอบ
- (๓) การตรวจสอบกรณีขอเพิ่มการรับรองผลิตภัณฑ์และหรือกรณีตรวจสอบเมื่อมีการร้องเรียน
- (๔) การตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์
- (๕) ค่าพาหนะและค่าที่พักของคณะตรวจสอบ ทั้งนี้เงินกว่าการตรวจสอบจะเสร็จสิ้น
- (๖) การตรวจสอบกรณีผู้ประกอบการขอต่ออายุหลังใบรับรองหมดอายุไม่เกิน ๖๐ วัน

๒๙.๒ หนังสือรับรองฮาลาลและหนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล

- (๑) หนังสือรับรองฮาลาล
- (๒) หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล
- (๓) เอกสารรับรองฮาลาลผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก (ฮ.ล. ๒)

๒๙.๓ ที่ปรึกษาประจำสถานประกอบการ

- (๑) ที่ปรึกษาฮาลาลประจำสถานประกอบการ
- (๒) ที่ปรึกษาพิเศษประจำสถานประกอบการ
- (๓) ผู้ควบคุมการเชือด (Halal Supervisor)

ตามข้อ (๑) และข้อ (๒) ของข้อ ๒๙.๓ นี้ ผู้ประกอบการต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็นรายปี

ข้อ ๓๐ อัตราค่าธรรมเนียมและอื่น ๆ

(๑) ผู้ประกอบการต้องชำระค่าธรรมเนียมของรายการที่เกี่ยวข้องตามอัตราที่กำหนดดังนี้

รายการ	ค่าธรรมเนียม			หมายเหตุ
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	
๑. การตรวจสอบ				
๑.๑ ขอใหม่ ขอต่ออายุ	๑๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	
๑.๒ ผลิตภัณฑ์ OEM ขอใหม่/ ต่ออายุ	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	
๑.๓ กรณีไม่ผ่านการเห็นชอบ (ครั้งละ)	๕,๐๐๐	๗,๕๐๐	๑๐,๐๐๐	
๑.๔ ขอเพิ่มผลิตภัณฑ์	๕,๐๐๐	๗,๕๐๐	๑๐,๐๐๐	
๑.๕ ขอเพิ่มผลิตภัณฑ์ OEM	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	
๑.๖ กรณีไม่ผ่านการเห็นชอบ OEM	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	
๑.๗ เมื่อมีการร้องเรียน	ตามความเป็นจริง	ตามความเป็นจริง	ตามความเป็นจริง	
๑.๘ การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ (ผลิตภัณฑ์ละ)	ตามความเป็นจริง	ตามความเป็นจริง	ตามความเป็นจริง	
๑.๙ ค่าพาหนะ ในเขตจังหวัดและปริมณฑล	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	

- นอกเขตปริมณฑล	ตามระยะทาง	ตามระยะทาง	ตามระยะทาง	
๑.๑๐ ค่าที่พัก	ไม่เกิน ๑,๒๐๐ /ห้อง	ไม่เกิน ๑,๒๐๐ /ห้อง	ไม่เกิน ๑,๒๐๐ /ห้อง	
๒. หนังสือรับรองฮาลาล				
๒.๑ ภาษาไทย	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	
๒.๒ ภาษาอังกฤษ	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	
๒.๓ ภาษาอารบิก	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	
๓. หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล				
๓.๑ ภาษาไทย (รายการละ)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	
๓.๒ ภาษาอังกฤษ (ฉบับละ)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	
๓.๓ ภาษาอารบิก (ฉบับละ)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	
๓.๔ ภาษาอื่น ๆ (ฉบับละ)	ตามความเป็นจริง	ตามความเป็นจริง	ตามความเป็นจริง	
๔. เอกสารรับรองฮาลาลเพื่อการส่งออก (ฮ.ล. ๒)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	คิดเป็นรายการ/ ใบสั่งซื้อ
๕. ค่าที่ปรึกษา				
๕.๑ ที่ปรึกษาฮาลาลประจำสถานประกอบการ		๒,๐๐๐		
๕.๒ ที่ปรึกษาพิเศษประจำสถานประกอบการโรงฆ่าสัตว์		๔,๕๐๐ - ๘,๐๐๐		
๕.๓ ผู้ควบคุมการเชือดสัตว์ (Halal Supervisor)		๑๘,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐		
๕.๔ ที่ปรึกษาฮาลาลประจำสถานประกอบการ (กรณีผู้ประกอบการมีรับจ้างผลิต (OEM))		๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐		
๖. ค่าธรรมเนียม (กรณีนำเข้า)				
จำนวนผลิตภัณฑ์ ๑ - ๕๐ = S	๑๐,๐๐๐			
จำนวนผลิตภัณฑ์ ๕๑ - ๑๐๐ = M		๑๕,๐๐๐		
จำนวนผลิตภัณฑ์ ๑๐๑ ขึ้นไป = L			๒๐,๐๐๐	
๗. ค่าที่ปรึกษาฮาลาลประจำสถานประกอบการ (นำเข้า)				
ขนาดเล็ก (S)	๑,๕๐๐			
ขนาดกลาง (M)		๒,๐๐๐		
ขนาดใหญ่ (L)			๒,๐๐๐	

หมายเหตุ การพิจารณาขนาดของสถานประกอบการ S M L เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (ไม่รวมกรณีนำเข้า)

๑. จำนวนพนักงาน	ตั้งแต่ ๑ - ๕๐ คน = S
จำนวนพนักงาน	ตั้งแต่ ๕๑ - ๑๐๐ คน = M
จำนวนพนักงาน	ตั้งแต่ ๑๐๑ คน ขึ้นไป = L

๒. กำลังการผลิตผลิตภัณฑ์	ตั้งแต่	๑ - ๑๐ ตัน / วัน = S
กำลังการผลิตผลิตภัณฑ์	ตั้งแต่	๑๑ - ๒๐ ตัน / วัน = M
กำลังการผลิตผลิตภัณฑ์	ตั้งแต่	๒๑ ตันขึ้นไป / วัน = L
๓. จำนวนผลิตภัณฑ์	ตั้งแต่	๑ - ๒๐ ผลิตภัณฑ์ = S
จำนวนผลิตภัณฑ์	ตั้งแต่	๒๑ - ๔๐ ผลิตภัณฑ์ = M
จำนวนผลิตภัณฑ์	ตั้งแต่	๔๑ ผลิตภัณฑ์ ขึ้นไป = L

(๒) ผู้ประกอบการต้องชำระค่าธรรมเนียม ตามรายการดังต่อไปนี้

รายการ	จำนวน(บาท)
๑. ค่าฝึกอบรม หลักสูตรที่คณะกรรมการกำหนดในระดับเจ้าหน้าที่บริหารหลักสูตร ๑ วัน จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม ๓๐ คน - ๔๐ คน	๒๐,๐๐๐
๒. กรณีขอต่ออายุไม่ถึง ๖๐ วันแต่ยังไม่หมดอายุการรับรอง ให้ผู้ประกอบการต้องเพิ่มการฝึกอบรม ภายใน ๓๐ วันหลังจากยื่นขอรับรอง	๒๐,๐๐๐
๓. กรณีขอต่ออายุหลังหมดอายุการรับรองให้ผู้ประกอบการต้องเพิ่มการฝึกอบรมหลักสูตร ฮาลาล หรือระเบียบข้อบังคับและประกาศฯ ภายใน 30 วันหลังจากยื่นขอรับรอง โดยให้ลด อายุการรับรองฮาลาลเหลือ ๑๐ เดือน และให้มีตรวจสอบทุก ๖ เดือน	๒๗,๕๐๐
๔. กรณีจำเป็นต้องมีการล้างทำความสะอาดนิสหนักตามหลักการของศาสนาก่อนที่จะขอ รับรองฮาลาลหรือเมื่อการตรวจรับรองพบว่ามีการปนเปื้อนนิสหนัก	๗,๕๐๐ ต่อวัน
๕. กรณีที่ผู้ประกอบการได้รับข้อบกพร่องรุนแรง(Major) และคณะกรรมการพิจารณาว่าต้องมี การตรวจติดตามผลการแก้ไข (Follow Up Audit) ณ สถานประกอบการหรือต้องมีการ ตรวจสอบทุก ๖ เดือน	๗,๕๐๐ ต่อวัน
๖. ค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองฮาลาลสำหรับผู้แทนการผลิตหรือรับจ้างผลิต หรือกรณี ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (SME) หรือ OTOP คณะกรรมการอิสลามประจำ จังหวัด สามารถออกข้อบังคับเพื่อการลดหย่อนค่าธรรมเนียมและอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้ต้องไม่เกิน กว่าที่ข้อบังคับฉบับนี้กำหนด	-

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายอาคิส พิทักษ์คุมพล)

จุฬาราชมนตรี

ประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ผนวก ง

ประกาศคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม
พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่อง ข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล และการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลบนผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘(๕)(๙) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๘ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย จึงออกประกาศข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล และการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลบนผลิตภัณฑ์ฮาลาลและบรรจุภัณฑ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายอาศิส พิทักษ์คุมพล)

จุฬาราชมนตรี

ประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ ประกาศข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล และการใช้เครื่องหมายฮาลาล บนผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ฉบับนี้ใช้สำหรับเป็นแนวทางการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ของสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์ฮาลาลและบรรจุภัณฑ์ฮาลาลที่ได้รับการรับรอง
- ๑.๒ เครื่องหมายรับรองฮาลาลใช้กับผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่ได้รับการรับรองตามประกาศนี้ ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- ๑.๓ ประกาศนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย มีมติเห็นชอบเป็นต้นไป
- ๑.๔ ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย รักษาการตามประกาศนี้ มีอำนาจในการวินิจฉัยและตีความหรือคำสั่งอื่นใดเพื่อปฏิบัติตามประกาศนี้

๒. เอกสารอ้างอิง

- ๒.๑ ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๒.๒ ข้อกำหนดการตรวจรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๒.๓ ข้อกำหนดการตรวจรับรองฮาลาลโรงเชือดและการชำแหละชิ้นส่วน พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๒.๔ “ผลิตภัณฑ์ฮาลาล” มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช. 8400 – 2550)
- ๒.๕ ข้อบังคับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการดำเนินการตรวจรับรองสถานประกอบการการตรวจผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๙

๓. แนวทางปฏิบัติการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล และการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลบนผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

- ๓.๑ ผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล อนุญาตให้ใช้กับผลิตภัณฑ์ที่มีการตรวจสอบพิจารณารับรองของฝ่ายกิจการฮาลาลที่อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล โดยคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเท่านั้น
- ๓.๒ การใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลบนผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่แสดงบนฉลากเพื่อการโฆษณา ต้องให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - ๓.๒.๑ คำว่าฮาลาลเขียนเป็นภาษาอาหรับว่า “**حلال**”
 - ๓.๒.๒ คำว่าฮาลาลถูกระบุในกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
 - ๓.๒.๓ หลังกรอบมีลายเส้นแนวตั้งและมีเส้นขนานใต้กรอบสี่เหลี่ยม
 - ๓.๒.๔ ได้เส้นขนานมีชื่อสำนักงาน หรือ สنج.คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นภาษาไทยหรือภาษาอื่น แล้วแต่กรณี เช่น อังกฤษใช้คำว่า The Central Islamic Council of Thailand หรือภาษาอาหรับ **المجلس المركزي الاسلامي بتايلاند** (ดูรายละเอียดตามระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือท้ายข้อกำหนดฉบับนี้)

- ๓.๓ การใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลสำหรับผลิตภัณฑ์ของสถานประกอบการ ที่ได้รับการพิจารณารับรองตามระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หากผู้ประกอบการรายใดที่นำเครื่องหมายไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต จำเป็นต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และคดีละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญา และคดีอื่น ๆ ที่คุ้มครองตามความเห็นชอบของคณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาล หรือคณะกรรมการตรวจการผลิตภัณฑ์ฮาลาล คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- ๓.๔ การใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลให้ใช้กับผลิตภัณฑ์ที่มีการขออนุญาต ซึ่งจะต้องตรงกับเอกสารที่สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยออกให้เท่านั้น
- ๓.๕ การใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลบนผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ (Packaging) ที่เหมือนกันทั้งขนาดบรรจุ รวมถึงวัตถุดิบ ส่วนผสม กระบวนการผลิตที่เหมือนกันให้ถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์เดียวกัน
- ๓.๖ จากข้อ ๓.๕ หากผลิตภัณฑ์ใด ๆ ที่มีชื่อเครื่องหมายการค้าที่เหมือนกันแต่ขนาดบรรจุภัณฑ์ น้ำหนัก (Packaging) แตกต่างกันและต่างชนิด เช่น บรรจุกระสอบ, บรรจุซอง, บรรจุถุง, บรรจุขวด ให้ขึ้นอยู่กับ การพิจารณาตามความเหมาะสมของฝ่ายกิจการฮาลาล คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- ๓.๗ ผลิตภัณฑ์ใดที่มีการใช้เครื่องหมายการค้าและได้รับรองเป็นผลิตภัณฑ์ฮาลาล โดยเครื่องหมายการค้าดังกล่าว ใช้กับผลิตภัณฑ์ที่ได้ขอรับรองเป็นผลิตภัณฑ์ฮาลาล หรือไม่สามารถรับรองเป็นผลิตภัณฑ์ฮาลาลได้ จำเป็นต้องมีการกำหนดสีและรูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความแตกต่างอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนแก่ผู้บริโภค ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องมีการทบทวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมกับคณะกรรมการ หรือผู้แทน ก่อนการพิจารณาเข้าสู่กระบวนการรับรองฮาลาล

กรณีผู้ประกอบการที่ต้องใช้บรรจุภัณฑ์ หรือฉลากที่แตกต่างจากเดิมที่ได้รับรองจากคณะกรรมการไว้เดิมนั้น เช่น การใช้บรรจุภัณฑ์ หรือ ฉลาก ตามเทศกาลต่าง ๆ ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยต้องเสียค่าธรรมเนียมการใช้เครื่องหมายรับรองต่อคณะกรรมการตามที่กำหนด

ผู้ประกอบการต้องระบุระยะเวลาขอใช้บรรจุภัณฑ์หรือฉลากดังกล่าวต่อคณะกรรมการ เพื่อทำสัญญาการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลต่อไป กำหนดค่าธรรมเนียมการใช้เครื่องหมายบนบรรจุภัณฑ์หรือฉลากตามเทศกาล

ระยะเวลา ๓๐ วัน ไม่เกิน ๙๐ วัน	ค่าธรรมเนียม ๑๐๐ บาท
ระยะเวลา ๙๑ วัน ไม่เกิน ๑๒๐ วัน	ค่าธรรมเนียม ๒๐๐ บาท
ระยะเวลา ๑๒๑ วัน ขึ้นไป	ค่าธรรมเนียม ๓๐๐ บาท

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องจ่ายค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด และหรืออาจตามการพิจารณาของฝ่ายกิจการฮาลาลคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยพิจารณาตามความแตกต่างของฉลาก

- ๓.๘ กรณีผู้ประกอบการขอใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลในรหัสฮาลาลเดียวกับผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากการชำแหละหรือการตัดแต่ง เช่น ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์มาชำแหละหรือตัดแต่งเพื่อแยกเป็นชิ้นส่วน เพื่อจำหน่าย เช่น ชิ้นเนื้อหน้าอก, น่อง, ปีก, คอ ให้รับรองเป็นรายผลิตภัณฑ์ คู่อตราค่าธรรมเนียมการรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาล ข้อที่ ๔ ของข้อบังคับฉบับนี้ โดยฝ่ายกิจการฮาลาลอาจพิจารณาการออกรหัสเป็นกรณีพิเศษเฉพาะผู้ประกอบการโดยให้เป็นไปตามการพิจารณาของฝ่ายกิจการฮาลาล คณะกรรมการกลาง

อิสลามแห่งประเทศไทยเท่านั้น

- ๓.๙ กรณีการขอรับรองฮาลาลของสถานประกอบการขอติดให้ขอการเชือดสัตว์ตามบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม โดยให้ถือเป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะมีการออกหนังสือสำคัญและรหัสฮาลาลเฉพาะการเชือด
- ๓.๑๐ กรณีผู้ประกอบการมีผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเดียวกัน เช่น ส่วนประกอบ, ส่วนผสม, วัตถุเติม ตลอดจนกระบวนการผลิต โดยผู้ประกอบการมีความประสงค์ใช้ชื่อผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันเพื่อจุดประสงค์ทางธุรกิจ ให้แยกเป็นรายผลิตภัณฑ์
- ๓.๑๑ กรณีผู้ประกอบการฮาลาลหรือผู้จำหน่ายต้องการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล จัดทำป้ายโฆษณาหรือเพื่อการจัดแสดงในสถานที่จำหน่าย บนรถขนส่งหรือรถจำหน่ายไม่เป็นที่อนุญาตและถือเป็นการละเมิด
- ๓.๑๒ กรณีจากข้อ ๓.๑๑ หากผู้ประกอบการฮาลาลที่จำหน่ายสินค้าต้องการติดเครื่องหมายรับรองฮาลาลเป็นสื่อโฆษณาของสถานประกอบการ ผู้ประกอบการต้องมั่นใจได้ว่าอาหาร สินค้า และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่จำหน่ายทั้งหมดต้องเป็นสิ่งที่ได้รับรองฮาลาลและต้องได้รับอนุญาตตามการพิจารณาของฝ่ายกิจการฮาลาล คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นลายลักษณ์อักษรก่อนเท่านั้นจึงจะดำเนินการได้
- ๓.๑๓ กรณีที่ผู้ประกอบการเป็นผู้แทนการผลิตหรือรับจ้างผลิต (Original Equipment Manufacturer : OEM / House Brand (สินค้าตราห้าง)) ที่ผลิตขึ้นและจำหน่าย ให้ถือว่าผู้ว่าจ้างผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลในนิติบุคคลอื่นมีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการหรือรับผิดชอบร่วมกันต่อคณะกรรมการ ในการขอรับรองฮาลาลการควบคุมกระบวนการหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว โดยชำระค่าธรรมเนียมการตรวจรับรองและหนังสือสำคัญการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ตามข้อบังคับ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยเรื่องการดำเนินการตรวจรับรองสถานประกอบการ การตรวจผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมีเอกสารประกอบการขอเพิ่มเติมดังต่อไปนี้
- เอกสารสำคัญการจดทะเบียนการค้า หรือ เครื่องหมายการค้าผลิตภัณฑ์ที่ต้องการขอรับรองฮาลาล
 - ในกรณีการรับมอบอำนาจต้องมีหนังสือมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษร
 - การตรวจสอบให้พิจารณาจากสถานที่ผลิตเป็นที่ตั้ง
 - กรณีผู้ว่าจ้างเป็นชาวต่างชาติให้ผู้ประกอบการ (ผู้รับจ้าง) เป็นผู้รับผิดชอบกรณีมีค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขอรับรอง
 - กรณีผู้ว่าจ้างเป็นชาวต่างชาติให้ผู้ประกอบการ (ผู้รับจ้าง) ต้องแจ้งรายชื่อผู้ว่าจ้างเป็นเอกสารให้กับฝ่ายกิจการฮาลาลทราบ
 - และไม่อนุญาตสำหรับผู้รับจ้าง (ผู้ผลิต) นำเครื่องหมายรับรองและรหัสฮาลาลให้กับผู้ว่าจ้างนำไปใช้ในทุกรณี
 - กรณีดังกล่าวเจ้าหน้าที่ควรตรวจสอบเอกสารให้ชัดเจนและมีเอกสารยืนยัน
- ๓.๑๔ ผู้ประกอบการที่ต้องการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลบนผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองฮาลาลจำเป็นต้องกำหนดขนาดของเครื่องหมายและเลขรหัสผลิตภัณฑ์บนบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถมองเห็นชัดเจน ทั้งนี้ให้ผู้ประกอบการพิจารณาตามขนาดของบรรจุภัณฑ์
- ๓.๑๕ กรณีผู้ประกอบการที่ผลิตอาหารสำเร็จรูป โดยกล่องบรรจุอาหารสำเร็จรูปมีผลิตภัณฑ์ฮาลาลอื่นร่วมอยู่

ด้วย ผู้ประกอบการต้องขึ้นทะเบียนเป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์ฮาลาล และไม่อนุญาตให้นำเลขที่รับรองของผลิตภัณฑ์ที่รวมอยู่ในกล่องมาติดบนหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์ และผู้ประกอบการต้องมั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์บรรจุรวมอยู่ด้วยต้องเป็นผลิตภัณฑ์ฮาลาลเท่านั้น

- ๓.๑๖ กรณีที่ผู้ประกอบการมีการว่าจ้างกระบวนการผลิตย่อย เช่น กระบวนการบรรจุ หรือกระบวนการหนึ่งกระบวนการใดให้ผู้อื่นทำแทน (Supplier / Sub-contractor/Outsource) ผู้ประกอบการต้องควบคุมกระบวนการ โดยให้ผู้รับจ้างเป็นผู้รับรองฮาลาล ตามระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- ๓.๑๗ ไม่อนุญาตให้ผู้ประกอบการที่ผ่านการรับรองฮาลาล นำหมายเลขที่รับรองฮาลาลประจำสถานประกอบการมาติดบนบรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ฮาลาลมีเลขที่ฮาลาลเฉพาะตามเอกสารที่สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยออกให้ ในกรณีผู้ประกอบการมีกรบรรจุผลิตภัณฑ์ฮาลาลหลากหลายชนิดในกล่องหรือหีบห่อ อนุญาตให้ใช้เลขที่ฮาลาลประจำสถานประกอบการได้ โดยขออนุญาตฝ่ายกิจการฮาลาล คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยก่อนดำเนินการ
- ๓.๑๘ กรณีผู้ประกอบการที่ขาดต่ออายุการรับรองหรือต้องการยกเลิกการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเก็บสินค้าที่มีเครื่องหมายรับรองฮาลาลในท้องตลาดทั่วไปให้หมดภายในเวลา ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่หมดอายุ และหรือนับตั้งแต่มีเอกสารยืนยันการยกเลิก หรือตามการพิจารณาเห็นชอบของฝ่ายกิจการฮาลาล คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- ๓.๑๙ กรณีผู้ประกอบการที่ขอยกเลิกการรับรองฮาลาลหรือไม่ต่ออายุการรับรองฮาลาลตามกำหนด ไม่สามารถนำบรรจุภัณฑ์ หีบห่อ ที่มีเครื่องหมายรับรองฮาลาล หรือรหัสผลิตภัณฑ์ฮาลาลมาติดบนผลิตภัณฑ์ดังกล่าวข้างต้น และถือเป็นการละเมิดการใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล
- ๓.๒๐ กรณีผู้ประกอบการนำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ส่วนผสม วัตถุดิบฮาลาลนำเข้าจากต่างประเทศให้พิจารณาแบ่งการรับรองเป็น ๑๓ กลุ่ม ดังนี้
๑. เฟลเวอร์ (Flavor) จากพืช
 ๒. เฟลเวอร์ (Flavor) จากสัตว์
 ๓. สารสกัดจากพืช
 ๔. สารสกัดจากสัตว์
 ๕. สีสันอาหารสังเคราะห์ ธรรมชาติ
 ๖. สารคงสภาพ
 ๗. สารกันบูด
 ๘. สารทำความสะอาด และสารฆ่าเชื้อ
 ๙. เอ็นไซม์, จูลินทรีย์
 ๑๐. นมและผลิตภัณฑ์จากนม
 ๑๑. วิตามิน, เกลือแร่
 ๑๒. ยา
 ๑๓. อื่น ๆ

๓.๒๑ กรณีผู้ประกอบการที่ซื้อวัตถุดิบปรุงแต่ง ส่วนผสม สารนำเข้าจากผู้จำหน่ายในประเทศหรือวัตถุดิบ สารปรุงแต่ง ส่วนผสม ที่ไม่มีการรับรองฮาลาลนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น สารเคมีสังเคราะห์ หรือ สารสกัดอินดิ ที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วไม่มีความเสี่ยงจากแหล่งที่มาที่ฮาลอม หรืออันตรายใดที่มีผลกระทบต่อกระบวนการผลิต โดยเฉพาะที่ใช้ในผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง, ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ทั้งนี้คณะกรรมการอาจพิจารณาให้การรับรองในเบื้องต้น โดยมีเงื่อนไขว่าการต่ออายุรับรองฮาลาลในคราวต่อไปจำเป็นต้องแสดงหลักฐานการรับรองฮาลาลในวัตถุดิบดังกล่าว

๓.๒๒ กรณีผู้ประกอบการในข้อที่ ๓.๒๑ สามารถดำเนินการขอรับรองฮาลาลวัตถุดิบที่ไม่มีการรับรองฮาลาล คือ ในกรณีที่ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง หรือ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร นำเข้าวัตถุดิบที่ไม่มีการรับรองฮาลาลมาจากต่างประเทศ และนำเข้าโดยไม่ผ่านผู้จำหน่ายในประเทศสามารถยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ เพื่อขอรับรองฮาลาลเป็นวัตถุดิบนำเข้าในผู้ประกอบการประเภทวัตถุดิบนำเข้าตามเงื่อนไขและระเบียบคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

กรณีผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง หรือ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร นำเข้าวัตถุดิบที่ไม่มีการรับรองฮาลาลโดยผ่านผู้จำหน่ายในประเทศ สามารถให้ผู้จำหน่ายยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการเพื่อขอรับรองฮาลาลเป็นวัตถุดิบนำเข้าในผู้ประกอบการประเภทวัตถุดิบนำเข้าตามเงื่อนไขและระเบียบคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๔. อัตราค่าธรรมเนียมการรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาล

ผลิตภัณฑ์ฮาลาล หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือสิ่งทีผลิตขึ้นตามกระบวนการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาล และหมายความรวมถึง การผลิต การบริการ การจำหน่าย การโลจิสติกส์ การประชาสัมพันธ์ และนวัตกรรม ที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม (ระเบียบ สกอท. ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล หมวดที่ ๑) ตามรายละเอียดการรับรองฮาลาลแยกประเภทดังนี้

๔.๑ ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปพร้อมบริโภคทั่วไป

อัตราค่าธรรมเนียม ๕๐๐ บาท/รายการ

๔.๒ ผลิตภัณฑ์อาหารปรุงสำเร็จ เพื่อการบริการ (ที่ไม่ใช่ครัวฮาลาล) (เพื่อบริการบนรถทัวร์ บริการบนรถไฟ อากาศยานและอื่น ๆ)

อัตราค่าธรรมเนียม ๑๐๐ บาท/รายการ

๔.๓ ผลิตภัณฑ์วัตถุดิบ, ส่วนผสม, ส่วนประกอบ (ที่ไม่ใช่สินค้านำเข้า)

อัตราค่าธรรมเนียม ๑๐๐ บาท/รายการ

๔.๔ ผลิตภัณฑ์นำเข้าสำเร็จรูป อาหารสำเร็จรูป และสินค้าสำเร็จรูป

อัตราค่าธรรมเนียม ๕๐๐ บาท/รายการ

๔.๕ ผลิตภัณฑ์นำเข้าวัตถุดิบ, ส่วนผสม, ส่วนประกอบ (ตามการแบ่ง ๑๓ กลุ่มในข้อ ๓.๒๐)

อัตราค่าธรรมเนียม ๕๐๐ บาท/กลุ่ม

๔.๖ ครัวฮาลาล

อัตราค่าธรรมเนียม ๕๐๐ บาท/สถานที่

๔.๗ ผลิตภัณฑ์การเชือดสัตว์ และการจำหน่ายเป็นตัว

อัตราค่าธรรมเนียม ๕๐๐ บาท

และให้พิจารณาผลิตภัณฑ์ตามการชำแหละชิ้นส่วนสัตว์ปีก อัตราค่าธรรมเนียมรายการละ ๕๐๐ บาท ตามรายการดังนี้

๑. การชำแหละชิ้นส่วน	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๒. ประเภทชิ้นส่วนอก	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๓. ประเภทหนัง	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๔. สะโพก	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๕. น่องติดสะโพก	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๖. ปีกและชิ้นส่วนปีก	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๗. ตูดไก่	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๘. ขาและชิ้นส่วนจากขา	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๙. มันไก่ / หนังกไก่	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๑๐. เศษเนื้อ / เนื้อบด	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๑๑. คอและหัว	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๑๒. โคร่งไก่	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๑๓. เครื่องในและชิ้นส่วนเครื่องใน	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท
๑๔. ชิ้นส่วนอื่น ๆ	อัตราค่าธรรมเนียม	๕๐๐ บาท

สำหรับการออกรหัสฮาลาลอาจพิจารณาอนุญาตการใช้เพียงรหัสฮาลาลเดียว สำหรับการชำแหละชิ้นส่วน โดยให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาเห็นชอบของฝ่ายกิจการฮาลาลส่วนค่าธรรมเนียมให้เสียตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ อัตราค่าธรรมเนียมรายการละ ๕๐๐ บาท กรณีการใช้ชื่อชิ้นส่วนสัตว์ปีกเพิ่มเติมจากที่กำหนด เพื่อเหตุผลทางการตลาดหรือธุรกิจ ต้องขึ้นทะเบียนฮาลาลเป็นรายการเพิ่มเติม โดยคิดค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์รายการละ ๕๐๐ บาท

กรณีชิ้นส่วนจากเนื้อหรือเครื่องใน โค กระบือ แพะ หรือแกะ ให้พิจารณาเป็นรายผลิตภัณฑ์

๑. เนื้อ / ชิ้นส่วนเนื้อ อัตราค่าธรรมเนียม รายการละ ๕๐๐ บาท
๒. ชิ้นส่วนเครื่องใน อัตราค่าธรรมเนียม รายการละ ๕๐๐ บาท
๓. ชิ้นส่วนอื่น ๆ อัตราค่าธรรมเนียม รายการละ ๕๐๐ บาท

กรณีการใช้ชื่อชิ้นส่วนเนื้อหรือเครื่องในที่ชัดเจนเป็นรายผลิตภัณฑ์เพื่อเหตุผลทางการตลาดหรือธุรกิจ ต้องขึ้นทะเบียนฮาลาลเป็นรายการ โดยคิดค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์รายการละ ๕๐๐ บาท

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายอาคิส พิทักษ์คุมพล)

จุฬาราชมนตรี

ประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

๕. ภาคผนวก

- ๕.๑ ตราเครื่องหมายรับรองฮาลาล ท้ายระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๕.๒ หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ไทย
- ๕.๓ หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล อังกฤษ
- ๕.๔ หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล อาหรับ
- ๕.๕ หนังสือแนบรายการผลิตภัณฑ์ที่อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ไทย
- ๕.๖ หนังสือแนบรายการผลิตภัณฑ์ที่อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล อังกฤษ

๕.๑ ตราเครื่องหมายรับรองฮาลาล (ท้ายระเบียบ)

คำว่า "ฮาลาล" (ฮันนัต)
เป็นภาษาอาหรับที่อยู่ในศัพท์ศาสนบัญญัติ
ซึ่งมีที่นัยรับใช้ตามเงื่อนไข

การใช้
เครื่องหมายรับรอง
ฮาลาล

- XX รหัสผลิตภัณฑ์ / กลุ่มประเภทสินค้า
- XXX รหัสบริษัท / เลขทะเบียนบริษัท
- XXX ลำดับรายการ / เลขจำนวนผลิตภัณฑ์
- XX เดือนที่อนุมัติ / เดือนที่ออกผลิตภัณฑ์
- XX ปีที่อนุมัติ / ปีที่ออกผลิตภัณฑ์

เมื่อใช้หลักท่อน จะเริ่มต้นด้วยลำดับการขยายอักษรจาก A, B ตามลำดับ

ตราเครื่องหมายรับรองฮาลาล
ท้ายระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล
พ.ศ. 2558

๕๒ หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล ไทย

สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
 เลขที่ 45 หมู่ 8 ถนนพหลโยธิน แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10150
 โทรศัพท์ 02-2614444-45, 02-2614441 โทรสาร 02-2614444-45, 02-2614441-451
 โทรสาร 02-2614444-451 โทรสาร 02-2614444-451 โทรสาร 02-2614444-451

THE CENTRAL ISLAMIC COUNCIL OF THAILAND
 45 MOO 8 KLONGKONGYAI WANGKONGYAI SUBDISTRICT KLONGTOEY DISTRICT BANGKOK 10150
 TEL. 02-2614444-45, 02-2614441-45, 02-2614441-451 FAX. 02-2614444-451, 02-2614441-451, 02-2614441-451

หนังสือสำคัญ
ให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล
หนังสือสำคัญฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ผู้ประกอบการ _____

สำนักงาน _____

ผลิตภัณฑ์ / เครื่องหมายการค้า _____

ณ โรงงานตั้งอยู่เลขที่ _____

ได้ดำเนินการตามกรรมวิธีอย่างถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม
 คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจึงให้ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว
 ใช้เครื่องหมายรับรอง "ฮาลาล"

เลขทะเบียนที่ กสท.ฮส. _____

ตั้งแต่วันที่ _____ ถึงวันที่ _____
 ออกให้ ณ วันที่ _____

หนังสือรับรองฮาลาลฉบับนี้ออกตามหมวด 3 มาตรา 18 (9)
 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์การศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540

No. 030770

๕.๓ หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล อังกฤษ

สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เลขที่ ๕๘ หมู่ ๕ ซอยเทศบาลฯ แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10930 Halal Center 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000		THE CENTRAL ISLAMIC COUNCIL OF THAILAND เลขที่ ๕๘ หมู่ ๕ ซอยเทศบาลฯ แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10930 Tel: 02-2508-4141, 02-2508-4142, 02-2508-4143, 02-2508-4144, 02-2508-4145, 02-2508-4146, 02-2508-4147, 02-2508-4148, 02-2508-4149, 02-2508-4150, 02-2508-4151, 02-2508-4152, 02-2508-4153, 02-2508-4154, 02-2508-4155, 02-2508-4156, 02-2508-4157, 02-2508-4158, 02-2508-4159, 02-2508-4160, 02-2508-4161, 02-2508-4162, 02-2508-4163, 02-2508-4164, 02-2508-4165, 02-2508-4166, 02-2508-4167, 02-2508-4168, 02-2508-4169, 02-2508-4170, 02-2508-4171, 02-2508-4172, 02-2508-4173, 02-2508-4174, 02-2508-4175, 02-2508-4176, 02-2508-4177, 02-2508-4178, 02-2508-4179, 02-2508-4180, 02-2508-4181, 02-2508-4182, 02-2508-4183, 02-2508-4184, 02-2508-4185, 02-2508-4186, 02-2508-4187, 02-2508-4188, 02-2508-4189, 02-2508-4190, 02-2508-4191, 02-2508-4192, 02-2508-4193, 02-2508-4194, 02-2508-4195, 02-2508-4196, 02-2508-4197, 02-2508-4198, 02-2508-4199, 02-2508-4200
HALAL CERTIFICATE THE CENTRAL ISLAMIC COUNCIL OF THAILAND CERTIFIES THAT		
Head Office Located at : _____		
Product Type / Brand : _____		
Factory Located at : _____		
Undertakes the process at stated product type/brand accordance with the Islamic Law, The Central Islamic Council of Thailand therefore allows to utilize "HALAL" Emblem		
Registration No. CICOT. HL : _____		
Effective from _____ till _____		
Issued on the _____		
This Halal certificate is issued under Section 3 Article 18 (9) of the Royal Act concerning the Administration of Islamic Organization B.E.2540 (A.D. 1997)		

๕.๔ หนังสือสำคัญให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาล อาหาร

สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เลขที่ 43 หมู่ 3 ถนนพหลโยธิน แขวงสามยุค เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0 2008 1111 • โทรสาร 0 2008 4111 โทรสาร 0 2008 4111 โทรสาร 0 2008 4111		المجلس المركزي للشؤون الإسلامية بتايلاند THE CENTRAL ISLAMIC COMMITTEE OF THAILAND OFFICE: 43 MOO 3, PHRAKONGKAI, SAMYUKKHAO, DISTRICT DUSIT, BANGKOK 10300 TEL: 0 2008 1111 • 0 2008 4111 • 0 2008 4111 • 0 2008 4111 FAX: 0 2008 2102 • 0 2008 2101
شهادة إثبات الإلتزام على الطهارة الإسلامية		
بشهادة المجلس المركزي الإسلامي بتايلاند		
بأن		
شركة المحدودة		
مقرها الرئيسي :		
تقوم بممارسة :		
حسب البيانات المرفقة مع هذه الشهادة .		
وذلك بمصنع يقع برقم :		
طبقا للطهارة الإسلامية . وقد وافق المجلس المركزي للشؤون الإسلامية بتايلاند على منحها علامة " حلال "		
تحت رقم :		
إلى اعتبارا من		
تاريخ الإصدار		
ملاحظة : هذه الشهادة خاصة بالمنتجات في الداخل فقط .		
وأما في الخارج فلها استمارة ح.2 .		

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ** : นายอนุวัติ আহมัด
- วัน เดือน ปีเกิด** : 3 เมษายน 2505
- การศึกษา** : ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต เอกวิชาพัฒนาชุมชน
: ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์
: หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหารพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน
รุ่นที่ 2 สถาบันพระปกเกล้า
- ประวัติการทำงาน**
- โดยย่อ** : สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดสงขลา
: อธิบดีรองกงสุลไทยกิตติมศักดิ์ประจำเกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซีย
: ที่ปรึกษาเลขาธิการอาเซียน ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ
: ที่ปรึกษา เลขาธิการ ศอ.บต ท่านภาณุ อุทัยรัตน์
: รองนายก สมาคมไทย-ปากีสถาน
- ตำแหน่งปัจจุบัน** : สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
: ที่ปรึกษาจุฬาราชมนตรี (ท่านอาซิส พิทักษ์คุมพล)
: รองเลขาธิการกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
: กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
: กรรมการบริษัท อดาบี จำกัด
: กรรมการบริษัท อากิแบม ออยล์ จำกัด
: กรรมการบริษัท เทพา ทรานซิท เทอร์มินอล

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง แนวทางพัฒนาตลาดฮาลาลไทยสู่ฮาลาลโลก

ผู้วิจัย นายอนุวัติ อาหมัด หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

ตำแหน่ง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และรองเลขาธิการกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปี พ.ศ. 2558 คณะรัฐมนตรีได้มี มติอนุมัติ “ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพธุรกิจสินค้าและบริการฮาลาล (พ.ศ. 2559-2563)” โดยรัฐบาลได้ตั้งความหวังไว้ว่า แผนปฏิบัติการ 5 ปีแผนนี้ ซึ่งรัฐจะจัดสรรงบประมาณถึง 7,903.671 ล้านบาท มีเป้าหมายที่จะยกระดับศักยภาพให้ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าฮาลาลติดอันดับ 1 ใน 5 ของโลกได้ ภายใน 5 ปี โดยในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยมีส่วนการส่งออกอาหารไปกลุ่มประเทศ OIC หรือ Organization of Islamic Cooperation ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศอิสลาม เพียงร้อยละ 3.1 เปอร์เซนต์ของมูลค่าตลาดรวม และจัดเป็นอันดับที่ 13 ของโลกรองจาก ประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซียซึ่งอยู่ในอันดับที่ 9 และ 10 ตามลำดับโดยประเทศเหล่านี้ต่างมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิตสินค้าฮาลาลมากกว่า ประเทศไทย ไทยจึงควรพิจารณาหามาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลเพื่อให้เป้าหมายการเป็น 1 ใน 5 ของผู้ผลิตสินค้าฮาลาลโลกประสบความสำเร็จ อีกทั้งการวางแผนการส่งเสริมจะทำให้พัฒนาได้ตรงจุด และงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรเพื่อสนับสนุนผ่านโครงการต่างๆ เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อทำการศึกษาแนวทางเสริมความเชื่อมั่นในสินค้าฮาลาลไทยผ่านระเบียบการรับรองฮาลาล และศึกษากระบวนการสร้างความเชื่อมั่นในขั้นตอนต่างๆ
- เพื่อทำการศึกษาสถานการณ์ตลาดสินค้าฮาลาลไทยและโลก แนวโน้มตลาดในอนาคต ปัจจัยที่ชี้นำตลาด ช่องว่างการตลาด และ กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพ ข้อมูลต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิต นักการตลาด และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. เพื่อทำการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคในการกำหนดทิศทางการตลาด และ ศึกษาการตลาดเปรียบเทียบให้เป็นตัวอย่างเรียนรู้ความสำเร็จจากประเทศที่ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตลาดสากล ข้อมูลที่นักการตลาด และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ในการวางนโยบายและกลยุทธ์ที่สำคัญ

ขอบเขตของการวิจัย

สินค้าฮาลาลจากประเทศไทยจะเป็นที่ต้องการในตลาดสากลโลกก็ต่อเมื่อผู้บริโภคในตลาดยอมรับและเชื่อมั่นในมาตรฐานการรับรองฮาลาลของไทย งานวิจัยฉบับนี้จึงจะศึกษาระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองฮาลาล พ.ศ. 2558 เพื่อวิเคราะห์ความครอบคลุมของระเบียบและความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาระเบียบให้เสริมความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นวิจัยฉบับนี้ยังจะมองไปที่สถานะตลาดในปัจจุบัน และ ทิศทางตลาดในอนาคต รวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตลาดเพื่อเป็นฐานความรู้ถึงความต้องการของตลาดในอนาคต และส่งเสริมให้มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิต วิจัยฉบับนี้จะศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค ศึกษาทักษะการตลาดและนโยบายส่งเสริมตลาดฮาลาลจากประเทศอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จในตลาดสากลโลก

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำองค์ความรู้ ประสบการณ์ตรงของผู้ที่เกี่ยวข้องข้อมูลปฐมภูมิ มาใช้ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิ ผู้เขียนใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร โดยทำการศึกษาจากหนังสือ บทความ วารสาร บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนข้อมูลสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตและสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อศึกษาแนวความคิด และหลักสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จ และเป็นผู้นำในตลาดสากลโลก

ผลการวิจัย

สินค้าฮาลาลมีลักษณะพิเศษและแตกต่างจากสินค้าทั่วไปเนื่องจากมีข้อบังคับทางศาสนาเข้ามาเป็นรายละเอียดเพื่อทำให้สินค้านั้นๆถูกตีความว่าฮาลาล โดยเฉพาะสินค้าประเภทอาหารที่การละเมิดมาตรฐานฮาลาลมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้บริโภค และความเสียหายจะมีผลต่อความเชื่อมั่นในระยะยาวและวงกว้าง ดังนั้น การพัฒนามาตรฐานรับรองฮาลาลและการตรวจโดยส่งเสริมให้ผู้ผลิตยึดมั่นในมาตรฐานเพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจในคุณภาพการผลิตสินค้าให้ฮาลาลโดยปราศจากข้อสงสัย การตรวจหาสิ่งปนเปื้อนของสินค้าที่มีอยู่ในตลาด และการมีบทลงโทษต่อผู้ผลิตหากสิทธิของผู้บริโภคถูกละเมิด เป็นสิ่งที่ควรมี เพื่อให้สิทธิของผู้บริโภคได้รับการปกป้องและสนับสนุนให้สินค้าฮาลาลจากประเทศไทยเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและตลาดโลก

ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารกิจการฮาลาล พ.ศ. 2558 ยังขาดองค์ประกอบที่ได้กล่าวมาแล้วเนื่องจากมีสถานะเป็นระเบียบ จึงมีสภาพบังคับใช้ที่จำกัด และควรมีการพัฒนาเพื่อให้มาตรฐานการรับรองเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้นทั้งเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้ผลิต

นอกจากนั้น การเรียนรู้ตลาดเป็นสิ่งจำเป็นในการกำหนดทิศทางการผลิตและออกมาตรการส่งเสริม การศึกษาพบว่าตลาดฮาลาลโลกกำลังเติบโต จากจำนวนประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามเพิ่มมากขึ้น รายได้ต่อหัวที่เพิ่มขึ้นของประเทศอิสลามซึ่งส่วนใหญ่พึ่งพิงรายได้จากอุตสาหกรรม ความต้องการที่จะปฏิบัติตามข้อบังคับของศาสนาอิสลามเพิ่มขึ้น สภาพแวดล้อมต่างๆที่ส่งเสริมตลาดฮาลาล ทั้งนโยบายส่งเสริมของรัฐ ความสนใจจากแบรนด์ระดับโลก และการสื่อสารทางโลกออนไลน์ที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารกระจายอย่างรวดเร็วไร้ขีดจำกัด โดยปัจจุบันภูมิภาคที่มีจำนวนประชากรมุสลิมอาศัยอยู่สูงสุดคือ ภูมิภาคเอเชียใต้ และ รองลงมาคือ ภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ และในอนาคตประชากรมุสลิมใน โลกที่มีช่วงอายุ 16-37 ปี จะเป็นกลุ่มประชากรที่กำหนดทิศทางสินค้าฮาลาล การศึกษาพบว่าสื่อออนไลน์คือช่องทางที่จะสื่อสารกับผู้บริโภคชาวมุสลิมได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเฉพาะในประเทศที่มีประชากรมุสลิมเป็นจำนวนมาก เช่น ประเทศซาอุดีอาระเบียและอินโดนีเซีย

ผู้ผลิตสินค้าประเภทอาหารฮาลาลถือว่ามาถูกทางเมื่อศึกษาพบว่ามุสลิมทั่วโลก มีการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มในอัตราเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่ได้เป็นมุสลิมโดยประเภทสินค้าฮาลาลที่มีศักยภาพได้แก่อาหารฮาลาลเพื่อสุขภาพ วัตถุดิบฮาลาลสินค้าที่เป็นนวัตกรรม เช่น ัญพืชอัดแท่งฮาลาล อาหารฮาลาลระดับพรีเมียม อาหารว่างที่มีส่วนผสมของเนื้อสัตว์ อาหารเด็ก อาหารสัตว์ฮาลาล ส่วนสินค้าประเภทเครื่องแต่งกายตามหลักศาสนาที่ไม่ควรถูกมองข้ามเพราะมีศักยภาพ

ที่จะโตขึ้นเรื่อยๆ สินค้าประเภทยาและเครื่องสำอางค์ก็มีโอกาสสูง และ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังขยับตัวขึ้นเป็นผู้นำในตลาดเครื่องสำอางค์ฮาลาลโลกเพราะมีสัดส่วนการจับจ่ายเครื่องสำอางค์ที่สูงกว่าภูมิภาคเอเชียส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะในประเทศประเทศมาเลเซีย และ อินโดนีเซีย ส่วนสินค้าที่มีศักยภาพได้แก่ อาหารเสริมฮาลาล นอกจากนั้นยังมีวัคซีนรักษาโรคฮาลาล น้ำยาทาเล็บฮาลาล เจลาตินฮาลาล ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้ชายเช่นน้ำมันบำรุงเครา และผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก

ข้อมูลเหล่านี้มีประโยชน์ต่อผู้ผลิตในประเทศไทย การเข้าถึงข้อมูลตลาดโลกจะส่งเสริมให้เอกชนผู้ผลิตกำหนดทิศทางการผลิตได้ดีขึ้น นอกจากนั้น การแนะนำการตลาด การใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ การอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนทางด้านกฎหมาย ล้วนเป็นปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลไทยทั้งสิ้น ปัจจุบัน ประเทศไทยยังขาดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดฮาลาลโลก อีกทั้ง การเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองทำให้การทำงานของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจและสินค้าฮาลาลแห่งชาติหยุดชะงักไปอย่างน่าเสียดาย จึงถือว่าเป้าหมายที่จะผลักดันไทยให้โดดเด่นในตลาดสินค้าฮาลาลโลกขาดหัวหอกที่สำคัญ ในขณะที่ประเทศอื่นๆ ที่ต้องการมีส่วนร่วมในตลาดนี้ต่างมีนโยบายและการส่งเสริมในส่วนต่างๆ จากภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม และ อย่างกระตือรือร้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคสินค้าฮาลาล โดยกฎหมายนี้ควรใช้มาตรฐานการรับรองฮาลาลตามคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย กฎหมายควรจัดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีหน้าที่พิจารณาเรื่องร้องทุกข์คุ้มครองผู้บริโภคเอกชนสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ปกป้องสิทธิผู้บริโภค ตรวจสอบตัวอย่างสินค้า หรือ เข้าไปตรวจสอบการผลิตในโรงงานโดยไม่ต้องบอกล่วงหน้า และให้สามารถยึดสินค้าฮาลาลที่ไม่ได้มาตรฐาน กฎหมายควรมีองค์ประกอบที่ระบุบทลงโทษผู้ผลิตที่ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่าสินค้านั้นๆ ฮาลาล แต่แท้จริงแล้วสินค้าไม่ฮาลาลจุดมุ่งหมายคือให้สิทธิผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองและให้ผู้ผลิตสินค้ามีความรับผิดชอบต่อการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน

2. ภาครัฐควรสานต่อการทำงานของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจและสินค้าฮาลาลแห่งชาติ อย่างจริงจังเพื่อส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมผู้ผลิตในประเทศการผลิตันจากภาครัฐ โดยเฉพาะระดับฝ่ายบริหารของประเทศจะทำให้การประสานงานและการช่วยเหลือของหน่วยราชการต่างๆเป็นไปอย่างบูรณาการ การจัดสรรงบประมาณให้โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลก็ไม่ทับซ้อนและเกิดประโยชน์สูงสุด

3. ควรจัดให้มี หน่วยงานเฉพาะหน่วยงานหนึ่ง ให้เป็นคณะทำงานส่งเสริมกิจการฮาลาล โดยมีหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลเพื่อศึกษาความต้องการตลาด ประสานงานร่วมกับกรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยในการรับรองมาตรฐานและส่งเสริมความเชื่อมั่นของมาตรฐานให้ความช่วยเหลือผู้ผลิต เสนอนโยบายต่อรัฐบาล ทั้งด้านการตลาด และการผลิตที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค วางแผนการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมในระยะสั้นและยาว ผลักดันให้เกิดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการผลิตต่างๆ เช่น นิคมอุตสาหกรรม โครงการพัฒนาแรงงานและให้ความรู้บุคลากรในอุตสาหกรรมฮาลาล และใช้ประโยชน์ความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ